

Ukázka

§

Zákon

č. 89/2012 Sb.

**Občanský
zákoník**

Milan Vilímek Jihlavský

Tato e-kniha obsahuje pouze ukázkou.

Máte-li zájem o získání kompletního nového Občanského zákoníku zdarma, navštivte stránku <http://www.eknihy-ebook.cz/zdarma/novy-obcansky-zakonik-2014.php>

Sazbu zákona provedl Ing. Milan Vilímek Jihlavský.

www.eknihy-ebook.cz

Mail.: eknihy.ebook@gmail.com

© Grafické zpracování, Vilímek 2013

Tato e-kniha *nemá přiděleno* ISBN, protože textům zákonů, vyhlášek a nařízení, které neobsahují komentář nebo doplnění textu, se ISBN nepřiděluje.

Obsah

ČÁST PRVNÍ

OBECNÁ ČÁST 33

HLAVA I PŘEDMĚT ÚPRAVY A JEJÍ ZÁKLADNÍ ZÁSADY 33

Díl 1 Soukromé právo 33

Díl 2 Užití předpisů občanského práva 36

Díl 3 Ochrana soukromých práv 37

HLAVA II OSOBY 38

Díl 1 Všeobecná ustanovení 38

Díl 2 Fyzické osoby 40

Oddíl 1 Obecná ustanovení 40

Nezletilí 42

Oddíl 2 Podpůrná opatření při narušení schopnosti
zletilého právně jednat 44

Předběžné prohlášení 44

Nápomoc při rozhodování 46

Zastoupení členem domácnosti 47

Omezení svéprávnosti 49

Oddíl 3 Nezvěstnost 52

Oddíl 4 Domněnka smrti 53

Oddíl 5 Jméno a bydliště člověka 55

Jméno člověka a jeho ochrana 55

Oddíl 6 Osobnost člověka 57

Pododdíl 1 Obecná ustanovení 57

Pododdíl 2	Podoba a soukromí	58
Pododdíl 3	Právo na duševní a tělesnou integritu	59
	Zásah do integrity	60
Pododdíl 4	Práva člověka převzatého do zdravotnického zařízení bez jeho souhlasu	63
Pododdíl 5	Nakládání s částmi lidského těla	65
Pododdíl 6	Ochrana lidského těla po smrti člověka	66
Díl 3	Právnícké osoby	68
Oddíl 1	Obecná ustanovení	68
	Veřejné rejstříky právnických osob	68
	Ustavení a vznik právnické osoby	69
	Název	71
	Přemístění sídla	73
	Účel právnických osob	75
	Veřejná prospěšnost	76
	Orgány právnické osoby	77
	Jednání za právnickou osobu	81
	Zrušení právnické osoby	83
	Přeměna právnické osoby	84
	Zánik právnické osoby	88
	Likvidace	88
Oddíl 2	Korporace	95
Pododdíl 1	Obecně o korporacích	95
Pododdíl 2	Spolek	96
	Založení spolku	97
	Ustavující schůze	98
	Vznik spolku	99

	Pobočný spolek	100
	Členství	101
	Zánik členství	102
	Organizace spolku	104
	Členská schůze	105
	Neplatnost rozhodnutí orgánu spolku	109
	Kontrolní komise	110
	Rozhodčí komise	111
	Likvidace spolku	112
	Fúze spolků	113
	Rozdělení spolku	117
Oddíl 3	Fundace	123
Pododdíl 1	Obecně o fundacích	123
Pododdíl 2	Nadace	123
	Založení nadace	124
	Změna nadační listiny	127
	Zvláštní ustanovení o změně účelu nadace	129
	Vklady do nadace	130
	Majetek nadace a nadační kapitál	133
	Zvýšení nadačního kapitálu	135
	Snížení nadačního kapitálu	136
	Společná ustanovení	137
	Přidružený fond	137
	Nadační příspěvek	138
	Výroční zpráva	139
	Správní rada	141
	Dozorčí rada	143
	Revizor	144

	Zrušení nadace s likvidací	145
	Přeměna nadace	147
	Změna právní formy nadace na nadační fond	151
Pododdíl 3	Nadační fond	152
Oddíl 4	Ústav	154
	Správní rada	156
Díl 4	Spotřebitel	159
Díl 5	Podnikatel	160
	Obchodní firma	161
	Zastoupení podnikatele	163
HLAVA III	ZASTOUPENÍ	165
Díl 1	Všeobecná ustanovení	165
Díl 2	Smluvní zastoupení	166
Oddíl 1	Obecná ustanovení	166
Oddíl 2	Prokura	169
Díl 3	Zákonné zastoupení a opatrovnictví	170
Oddíl 1	Obecná ustanovení	170
Oddíl 2	Opatrovnictví člověka	172
	Opatrovnická rada	175
Oddíl 3	Opatrovnictví právnické osoby	182
HLAVA IV	VĚCI A JEJICH ROZDĚLENÍ	183
Díl 1	Všeobecná ustanovení	183
Díl 2	Rozdělení věcí	184
Díl 3	Součást věci a příslušenství věci	187
	Součást věci	187

	Příslušenství věci	188
Díl 4	Cenný papír	189
Oddíl 1	Obecná ustanovení	189
Oddíl 2	Zaknihované cenné papíry	192
Oddíl 3	Přeměna cenného papíru na zaknihovaný cenný papír a přeměna zaknihovaného cenného papíru na cenný papír	194
Pododdíl 1	Přeměna cenného papíru na zaknihovaný cenný papír	194
Pododdíl 2	Přeměna zaknihovaného cenného papíru na cenný papír	196
HLAVA V	PRÁVNÍ SKUTEČNOSTI	200
Díl 1	Právní jednání	200
Oddíl 1	Všeobecná ustanovení	200
	Podmínka	201
	Zdánlivé právní jednání	201
Oddíl 2	Výklad právních jednání	202
Oddíl 3	Forma právních jednání	203
Oddíl 4	Soukromá listina a veřejná listina	205
	Soukromá listina	205
	Veřejná listina	206
Oddíl 5	Právní jednání vůči nepřítomné osobě	207
Oddíl 6	Neplatnost právních jednání	208
	Všeobecná ustanovení	208
	Hlavní důvody neplatnosti	209
	Omyl	210
	Následky neplatnosti	210
Oddíl 7	Relativní neúčinnost	211

Díl 2	Právní události	215
	Význam času	215
	Počítání času	216
Díl 3	Promlčení a prekluze	217
Oddíl 1	Promlčení	217
Pododdíl 1	Všeobecná ustanovení	217
	Počátek promlčecí lhůty	219
Pododdíl 2	Délka promlčecí lhůty	222
	Obecná ustanovení	222
	Zvláštní ustanovení	222
Pododdíl 3	Běh promlčecí lhůty	226
Pododdíl 4	Obnovení nároku a běh nové promlčecí lhůty	227
Oddíl 2	Prekluze	228

ČÁST DRUHÁ

RODINNÉ PŘÁVO 229

HLAVA I	MANŽELSTVÍ	229
Díl 1	Všeobecné ustanovení	229
Díl 2	Vznik manželství	229
	Zákonné překážky manželství	234
Díl 3	Zdánlivé manželství a neplatnost manželství	235
Oddíl 1	Zdánlivé manželství	235
Oddíl 2	Neplatnost manželství	236
Díl 4	Povinnosti a práva manželů	238
Oddíl 1	Obecná ustanovení	238

	Obstarávání záležitostí rodiny	240
	Obvyklé vybavení rodinné domácnosti . . .	242
	Rodinný závod	243
Oddíl 2	Manželské majetkové právo	245
	Zákonný režim	245
	Správa v zákonném režimu	247
	Smluvený režim	248
	Správa ve smluveném režimu	250
	Režim založený rozhodnutím soudu	251
	Režim oddělených jmění	253
	Ochrana třetích osob	253
	Vypořádání společného jmění	254
	Některá ustanovení o bydlení manželů . . .	257
	Zvláštní ustanovení proti domácímu násilí .	260
Díl 5	Zánik manželství	261
Oddíl 1	Obecné ustanovení	261
Oddíl 2	Rozvod manželství	261
Oddíl 3	Následky zániku manželství	263
	Výživné rozvedeného manžela	263
	Majetkové povinnosti a práva při zániku manželství	265
	Bydlení po zániku manželství	266
HLAVA II	PŘÍBUZENSTVÍ A ŠVAGROVSTVÍ	269
Díl 1	Všeobecná ustanovení	269
	Příbuzenství	269
Díl 2	Poměry mezi rodiči a dítětem	270
Oddíl 1	Určování rodičovství	270

	Otcovství	270
	Popírání otcovství	273
Oddíl 2	Osvojení	275
Pododdíl 1	Osvojení, osvojitel a osvojované dítě	275
Pododdíl 2	Souhlas s osvojením	277
	Souhlas dítěte s osvojením	277
	Souhlas rodičů	278
Pododdíl 3	Péče před osvojením	282
Pododdíl 4	Následky osvojení	285
	Zrušení osvojení	287
Pododdíl 5	Osvojení zletilého	288
	Osvojení, které není obdobou osvojení nezletilého	289
	Společná ustanovení pro osvojení zletilého .	290
Oddíl 3	Rodiče a dítě	291
Pododdíl 1	Obecná ustanovení	291
Pododdíl 2	Osobní jméno a příjmení dítěte	293
Pododdíl 3	Rodičovská odpovědnost	294
	Zvláštní ustanovení o výkonu rodičovské odpovědnosti	296
	Péče o dítě a jeho ochrana	298
	Osobní styk rodiče s dítětem	300
	Zastoupení dítěte	301
	Péče o jmění dítěte	302
	Výkon rodičovské odpovědnosti po rozvodu manželství	305
Pododdíl 4	Vyživovací povinnost	307

	Výživné mezi rodiči a dětmi a předky a potomky	308
	Společná ustanovení o výživném	311
Oddíl 4	Zvláštní opatření při výchově dítěte	312
	Preventivní, výchovná a sankční opatření	312
Oddíl 5	Vztahy mezi dítětem a jinými příbuznými a dalšími osobami	313
HLAVA III	PORUČENSTVÍ A JINÉ FORMY PÉČE O DÍTĚ	314
Díl 1	Poručenství	314
Díl 2	Opatrovnictví dítěte	318
Oddíl 1	Opatrovník	318
Oddíl 2	Opatrovník pro správu jmění dítěte	319
Díl 3	Svěření dítěte do péče jiné osoby a pěstounství	321
Oddíl 1	Svěření dítěte do péče jiné osoby	321
Oddíl 2	Pěstounství	322
Díl 4	Ústavní výchova	325

ČÁST TŘETÍ

ABSOLUTNÍ MAJETKOVÁ PRÁVA 328

HLAVA I	VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ	328
HLAVA II	VĚCNÁ PRÁVA	329
Díl 1	Obecná ustanovení	329
Díl 2	Držba	332
	Nabytí držby	333

	Poctivá držba	333
	Držba vlastnického práva	334
	Ochrana držby	336
	Uchování držby	336
Díl 3	Vlastnictví	338
Oddíl 1	Povaha vlastnického práva a jeho rozsah	338
	Předmět a obsah vlastnického práva	338
	Omezení vlastnického práva	338
	Rozhrady	342
	Nezbytná cesta	343
	Vyvlastnění a omezení vlastnického práva	345
	Ochrana vlastnického práva	346
	Ochrana domnělého vlastnického práva	347
Oddíl 2	Nabytí vlastnického práva	347
Pododdíl 1	Přivlastnění a nález	347
	Přivlastnění	347
	Nález	349
	Nález skryté věci	352
Pododdíl 2	Přirozený přírůstek	353
	Přírůstek nemovité věci	353
	Naplavenina a strž	353
Pododdíl 3	Umělý přírůstek	354
	Zpracování	354
	Smísení	355
	Stavba	357
Pododdíl 4	Smíšený přírůstek	358
Pododdíl 5	Vydržení	358
	Řádné vydržení	358

Pododdíl 6	Převod vlastnického práva	361
	Převod vlastnického práva k movité věci . .	361
	Společná ustanovení o převodu vlastnického práva	363
Pododdíl 7	Nabytí vlastnického práva od neoprávněného	363
Pododdíl 8	Nabytí vlastnického práva rozhodnutím orgánu veřejné moci	365
Díl 4	Spoluvlastnictví	365
Oddíl 1	Obecná ustanovení	365
Oddíl 2	Spoluvlastnický podíl	366
Oddíl 3	Správa společné věci	368
	Správce společné věci	370
Oddíl 4	Oddělení ze spoluvlastnictví a zrušení spoluvlastnictví	371
	Ochrana třetích osob při rozdělení společné věci	374
	Odklad zrušení spoluvlastnictví	375
Oddíl 5	Bytové spoluvlastnictví	376
Pododdíl 1	Obecná ustanovení	376
	Společné části	377
Pododdíl 2	Vznik jednotky	378
	Prohlášení	379
Pododdíl 3	Výstavba domu s jednotkami	381
Pododdíl 4	Práva a povinnosti vlastníka jednotky . . .	383
	Zvláštní ustanovení o převodu jednotky . .	386
Pododdíl 5	Správa domu a pozemku	387
	Správa bez vzniku společenství vlastníků . .	388

	Společenství vlastníků	388
	Shromáždění	392
	Rozhodnutí mimo zasedání	395
	Zrušení společenství vlastníků	396
Pododdíl 6	Zrušení bytového spoluvlastnictví	397
Pododdíl 7	Společná ustanovení	398
Oddíl 6	Přídavné spoluvlastnictví	399
	Obecná ustanovení	399
	Správa věci v přídavném spoluvlastnictví	401
Oddíl 7	Zvláštní ustanovení o společenství jmění	402
Díl 5	Věcná práva k cizím věcem	404
Oddíl 1	Právo stavby	404
Pododdíl 1	Obecná ustanovení	404
Pododdíl 2	Vznik a zánik práva stavby	405
Pododdíl 3	Právní poměry z práva stavby	406
Oddíl 2	Věcná břemena	408
Pododdíl 1	Obecná ustanovení o služebnostech	408
Pododdíl 2	Nabytí služebnosti	409
Pododdíl 3	Právní poměry ze služebnosti	410
Pododdíl 4	Některé pozemkové služebnosti	411
	Služebnost inženýrské sítě	411
	Služebnost stezky, průhonu a cesty	413
	Právo pastvy	414
Pododdíl 5	Uživací právo	415
	Poživací právo	416
	Společná ustanovení	417
	Služebnost bytu	418
Pododdíl 6	Zánik služebnosti	419

Pododdíl 7	Reálná břemena	420
Oddíl 3	Zástavní právo	421
Pododdíl 1	Obecná ustanovení	421
Pododdíl 2	Zastavení	422
	Zastavení podílu v korporaci	424
	Zastavení cenného papíru nebo zaknihovaného cenného papíru	426
	Zastavení účtu vlastníka zaknihovaných cenných papírů	428
	Zastavení pohledávky	429
Pododdíl 3	Rozsah zástavního práva	432
Pododdíl 4	Práva a povinnosti ze zástavního práva	434
Pododdíl 5	Výkon zástavního práva	436
Pododdíl 6	Výkon zástavního práva při více zástavních věřitelích	439
Pododdíl 7	Zánik zástavního práva	442
Pododdíl 8	Práva vlastníka při uvolnění zástavy	443
Pododdíl 9	Záměna zástavního práva	444
Pododdíl 10	Podzástavní právo	445
Oddíl 4	Zadržovací právo	446
Díl 6	Správa cizího majetku	448
Oddíl 1	Všeobecná ustanovení o správě cizího majetku	448
Pododdíl 1	Obecná ustanovení	448
Pododdíl 2	Prostá správa cizího majetku	450
Pododdíl 3	Plná správa cizího majetku	451
Oddíl 2	Pravidla správy	451
Pododdíl 1	Povinnosti správce vůči beneficiantovi	451

Pododdíl 2	Povinnosti správce a beneficianta vůči třetím osobám	453
Pododdíl 3	Inventář, jistota a pojištění	454
Pododdíl 4	Společná správa	455
Pododdíl 5	Obezřetné investice	456
Pododdíl 6	Vyúčtování	457
Oddíl 3	Skončení správy	458
Oddíl 4	Svěřenský fond	460
Pododdíl 1	Pojem svěřenského fondu a jeho vznik . . .	460
Pododdíl 2	Správa svěřenského fondu	462
Pododdíl 3	Obmyslený	463
Pododdíl 4	Dohled nad správou svěřenského fondu . . .	465
Pododdíl 5	Změny svěřenského fondu	466
Pododdíl 6	Zánik svěřenského fondu	467
HLAVA III	DĚDICKÉ PRÁVO	469
Díl 1	Právo na pozůstalost	469
	Dědický nápad	470
	Dědická nezpůsobilost	470
	Odmítnutí dědictví	471
Díl 2	Pořízení pro případ smrti	473
Oddíl 1	Všeobecná ustanovení	473
Oddíl 2	Závěť	474
Pododdíl 1	Obecná ustanovení	474
	Případnutí pozůstalosti dědicům	475
	Uvolněný podíl	477
	Náhradnictví	477
	Svěřenské nástupnictví	479

	Pořizovací nezpůsobilost	482
	Účinky omylu	483
Pododdíl 2	Forma závěti	484
	Závěť pořízená soukromou listinou	484
	Závěť pořízená veřejnou listinou	485
	Svědkové závěti	485
	Úlevy při pořizování závěti	486
Pododdíl 3	Vedlejší doložky v závěti	489
	Vykonavatel závěti	490
	Správce pozůstalosti	491
	Podmínky	492
	Doložení času	492
	Zvláštní ustanovení	493
	Příkaz	494
Pododdíl 4	Zrušení závěti	495
	Odvolání závěti	496
Oddíl 3	Dědická smlouva	497
	Zvláštní ustanovení o dědické smlouvě uzavřené mezi manželi	499
Díl 3	Odkaz	500
Oddíl 1	Obecná ustanovení	500
	Zřízení odkazu	500
	Obtížení odkazem	501
	Odvolání odkazu	502
Oddíl 2	Zvláštní pravidla o jednotlivých druzích odkazů	503
Pododdíl 1	Odkaz věcí určitého druhu	503
Pododdíl 2	Odkaz určité věci	504

Pododdíl 3	Odkaz pohledávky	505
Pododdíl 4	Jiné odkazy	506
Oddíl 3	Nabytí odkazu	507
	Uvolněný odkaz	509
	Práva dědice vyhradivšího si soupis	509
Díl 4	Zákonná posloupnost	510
Díl 5	Povinný díl	513
	Započtení na povinný díl a na dědický podíl	513
Oddíl 1	Nepominutelný dědic	513
Oddíl 2	Vydědění	514
Oddíl 3	Ochrana nepominutelného dědice	516
Oddíl 4	Výpočet povinného dílu	517
Oddíl 5	Započtení na povinný díl a na dědický podíl	518
	Započtení na povinný díl	518
	Započtení na dědický podíl	519
Díl 6	Právo některých osob na zaopatření	520
Díl 7	Přechod pozůstalosti na dědice	522
Oddíl 1	Nabytí dědictví	522
	Výhrada soupisu	523
Oddíl 2	Správa pozůstalosti a její soupis	524
	Správa pozůstalosti	524
	Závěra pozůstalosti	526
	Soupis pozůstalosti	526
Oddíl 3	Potvrzení dědictví	529
Oddíl 4	Rozdělení pozůstalosti	530
Oddíl 5	Dluhy postihující dědice	533
	Právní účinky neuplatnění výhrady soupisu	533

	Právní účinky výhrady soupisu	534
	Odloučení pozůstalosti	534
	Vyhledání dluhů zůstavitele	535
Díl 8	Zcizení dědictví	536

ČÁST ČTVRTÁ

RELATIVNÍ MAJETKOVÁ PRÁVA 538

HLAVA I	VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ	
	O ZÁVAZCÍCH	538
Díl 1	Vznik závazků a jejich obsah	538
Díl 2	Smlouva	539
Oddíl 1	Obecná ustanovení	539
Oddíl 2	Uzavření smlouvy	541
	Návrh na uzavření smlouvy	541
	Přijetí nabídky	543
Oddíl 3	Obsah smlouvy	545
Oddíl 4	Forma smlouvy	548
Oddíl 5	Účinky smlouvy	549
	Obecná ustanovení	549
	Změna okolností	550
	Smlouva ve prospěch třetí osoby	551
Oddíl 6	Zvláštní způsoby uzavírání smlouvy	552
	Veřejná soutěž o nejvhodnější nabídku	552
	Veřejná nabídka	554
Oddíl 7	Smlouva o smlouvě budoucí	556
Díl 3	Obsah závazků	557
	Obecná ustanovení	557

	Neúměrné zkrácení	558
	Smlouvy uzavírané adhezním způsobem . . .	559
	Úroky	561
	Závdavek	562
Díl 4	Ustanovení o závazcích ze smluv uzavíraných se spotřebitelem	563
Oddíl 1	Obecná ustanovení	563
Oddíl 2	Uzavírání smluv distančním způsobem a závazky ze smluv uzavíraných mimo obchodní prostory	567
Pododdíl 1	Obecná ustanovení	567
	Zvláštní ustanovení o závazcích ze smluv uzavíraných distančním způsobem	570
	Odstoupení od smlouvy	572
	Společná ustanovení	576
Pododdíl 2	Finanční služby	577
	Odstoupení od smlouvy	580
Oddíl 3	Dočasné užívání ubytovacího zařízení a jiné rekreační služby	582
	Obsah smlouvy	584
	Odstoupení od smlouvy	585
	Zvláštní ustanovení	587
Díl 5	Společné dluhy a pohledávky	589
	Nedělitelné plnění	589
	Dlužníci zavázání společně a nerozdílně . . .	590
	Věřitelé oprávnění společně a nerozdílně . . .	591
Díl 6	Změny závazků	592
Oddíl 1	Změna v osobě věřitele nebo dlužníka	592

Pododdíl 1	Změna v osobě věřitele	592
	Postoupení pohledávky	592
Pododdíl 2	Změna v osobě dlužníka	595
	Převzetí dluhu	595
Pododdíl 3	Postoupení smlouvy	597
Oddíl 2	Změny v obsahu závazků	599
	Narovnání	599
	Společná ustanovení	600
Díl 7	Zánik závazků	601
Oddíl 1	Splnění	601
	Obecná ustanovení	601
	Řádné plnění	602
	Způsob plnění	606
	Poukázka	609
	Kvittance	611
	Místo plnění	612
	Čas plnění	613
	Prodlení dlužníka	616
	Prodlení věřitele	618
	Společná ustanovení	618
Oddíl 2	Jiné způsoby zániku závazků	619
	Započtení	619
	Splynutí	622
	Prominutí dluhu	623
	Výpověď	624
	Odstoupení od smlouvy	625
	Následná nemožnost plnění	626
Díl 8	Zajištění a utvrzení dluhů	627

Oddíl 1	Obecná ustanovení	627
	Jistota	628
Oddíl 2	Zajištění dluhu	630
	Ručení	630
	Finanční záruka	632
	Zajišťovací převod práva	635
	Dohoda o srážkách ze mzdy nebo jiných příjmů	636
Oddíl 3	Utvrzení dluhu	637
	Smluvní pokuta	637
	Uznání dluhu	638
HLAVA II	ZÁVAZKY Z PRÁVNÍCH JEDNÁNÍ	639
Díl 1	Převedení věci do vlastnictví jiného	639
Oddíl 1	Darování	639
Pododdíl 1	Obecná ustanovení	639
Pododdíl 2	Zvláštní ustanovení o platnosti darování	642
Pododdíl 3	Odvolání daru	642
	Odvolání daru pro nouzi	642
	Odvolání daru pro nevděk	643
	Společná ustanovení	644
Oddíl 2	Koupě	645
Pododdíl 1	Obecná ustanovení	645
Pododdíl 2	Koupě movité věci	646
	Základní ustanovení	646
	Povinnosti prodávajícího	647
	Předmět koupě	649
	Práva z vadného plnění	650

	Záruka za jakost	654
	Povinnosti kupujícího	655
	Nebezpečí škody na věci	656
	Svépomocný prodej	657
Pododdíl 3	Koupě nemovité věci	657
Pododdíl 4	Vedlejší ujednání při kupní smlouvě	659
	Výhrada vlastnického práva	659
	Výhrada zpětné koupě	660
	Koupě na zkoušku	663
	Výhrada lepšího kupce	664
	Cenová doložka	664
Pododdíl 5	Zvláštní ustanovení o prodeji zboží v obchodě	665
	Práva z vadného plnění	667
Pododdíl 6	Zvláštní ustanovení o koupi závodu	671
Oddíl 3	Směna	673
Díl 2	Přenechání věci k užití jinému	675
Oddíl 1	Výprosa	675
Oddíl 2	Výpůjčka	676
Oddíl 3	Nájem	678
Pododdíl 1	Obecná ustanovení	678
	Pronajímatel	679
	Nájemce	681
	Podnájem	682
	Nájemné	682
	Další práva a povinnosti stran	683
	Změna vlastnictví	683
	Skončení nájmu	685

Pododdíl 2	Zvláštní ustanovení o nájmu bytu a nájmu domu	687
	Základní ustanovení	687
	Odevzdání bytu	689
	Nájemné a jiné platby	690
	Práva a povinnosti stran	694
	Úpravy a jiné změny bytu nebo domu	695
	Společný nájem	698
	Členové nájemcovy domácnosti	699
	Podnájem	700
	Následky smrti nájemce	701
	Skončení nájmu	703
	Nájem služebního bytu	707
	Nájem bytu zvláštního určení	708
Pododdíl 3	Zvláštní ustanovení o nájmu prostoru sloužícího podnikání	709
	Základní ustanovení	709
	Skončení nájmu	711
Pododdíl 4	Zvláštní ustanovení o podnikatelském pronájmu věcí movitých	713
Pododdíl 5	Zvláštní ustanovení o nájmu dopravního prostředku	714
Pododdíl 6	Ubytování	716
Oddíl 4	Pacht	717
Pododdíl 1	Obecná ustanovení	717
	Inventář	720
Pododdíl 2	Zemědělský pacht	721
Pododdíl 3	Pacht závodu	722

Oddíl 5	Licence	724
Pododdíl 1	Obecná ustanovení	724
Pododdíl 2	Zvláštní ustanovení pro licenci k předmětům chráněným autorským zákonem	728
	Odstoupení od smlouvy pro nečinnost nabyvatele	731
Pododdíl 3	Zvláštní ustanovení pro licenční smlouvu nakladatelskou	734
Pododdíl 4	Zvláštní ustanovení pro práva související s právem autorským a pro právo pořizovatele databáze	735
Oddíl 6	Zápůjčka	736
Oddíl 7	Úvěr	737
Díl 3	Pracovní poměr	738
Díl 4	Závazky ze schovacích smluv	739
Oddíl 1	Úschova	739
Pododdíl 1	Obecná ustanovení	739
Pododdíl 2	Úschova cenného papíru	741
	Imobilizace cenných papírů	742
Oddíl 2	Skladování	743
Díl 5	Závazky ze smluv příkazního typu	747
Oddíl 1	Příkaz	747
Oddíl 2	Zprostředkování	750
Oddíl 3	Komise	752
Oddíl 4	Zasílatelství	756
Oddíl 5	Obchodní zastoupení	758
	Základní ustanovení	758
	Povinnosti obchodního zástupce	760

	Povinnosti zastoupeného	761
	Provize	762
	Výpověď obchodního zastoupení	765
	Zvláštní odměna	766
Díl 6	Zájezd	769
	Základní ustanovení	769
	Potvrzení zájezdu	770
	Odstoupení od smlouvy	774
	Vady zájezdu	775
	Náhrada škody	777
	Zahraniční školní pobyt	777
	Společné ustanovení	778
Díl 7	Závazky ze smluv o přepravě	779
Oddíl 1	Přeprava osob a věcí	779
Pododdíl 1	Přeprava osoby	779
Pododdíl 2	Přeprava věci	780
	Přepravné	782
	Náhrada škody	783
Pododdíl 3	Náložný list	785
Pododdíl 4	Společná ustanovení o přepravě osob a věcí	786
Oddíl 2	Provoz dopravního prostředku	788
Díl 8	Dílo	789
Oddíl 1	Obecná ustanovení	789
	Způsob provádění díla	790
	Věci k provedení díla	792
	Vlastnické právo k předmětu díla	792
	Provedení díla	794
	Cena za dílo	796

	Vady díla	797
Oddíl 2	Určení ceny podle rozpočtu	798
Oddíl 3	Stavba jako předmět díla	800
	Vady stavby	801
Oddíl 4	Dílo s nehmotným výsledkem	802
Díl 9	Péče o zdraví	803
	Poučení	804
	Práva a povinnosti stran	805
	Záznamy o péči o zdraví	807
Díl 10	Kontrolní činnost	808
Díl 11	Závazky ze smlouvy o účtu, jednorázovém vkladu, akreditivu a inkasu	811
Oddíl 1	Účet	811
Pododdíl 1	Obecná ustanovení	811
Pododdíl 2	Platební účet	813
Pododdíl 3	Jiný než platební účet	813
Pododdíl 4	Vkladní knížka	814
Oddíl 2	Jednorázový vklad	816
Oddíl 3	Akreditiv	816
	Potvrzený akreditiv	817
	Dokumentární akreditiv	818
Oddíl 4	Inkaso	819
	Dokumentární inkaso	820
Díl 12	Závazky ze zaopatřovacích smluv	821
Oddíl 1	Důchod	821
Oddíl 2	Výměnek	822
Díl 13	Společnost	825
Oddíl 1	Obecná ustanovení	825

Oddíl 2	Práva a povinnosti společníků navzájem . . .	826
Oddíl 3	Správa společnosti	828
Oddíl 4	Práva a povinnosti společníků k třetím osobám	830
Oddíl 5	Zánik členství	831
Oddíl 6	Zánik společnosti	832
Díl 14	Tichá společnost	833
	Podíl tichého společníka na zisku nebo ztrátě	834
	Zánik tiché společnosti	835
Díl 15	Závazky z odvážných smluv	836
Oddíl 1	Obecná ustanovení	836
Oddíl 2	Pojištění	837
Pododdíl 1	Základní ustanovení	837
	Pojistný zájem	838
	Pojistka	842
	Povinné pojištění	843
	Pojistné	844
	Změna pojistného rizika	847
	Šetření pojistné události	849
	Zánik pojištění	852
Pododdíl 2	Škodové pojištění	855
	Hranice pojistného plnění	856
Pododdíl 3	Obnosové pojištění	860
Pododdíl 4	Obecná ustanovení o pojištění osob	861
Pododdíl 5	Životní pojištění	864
	Snížení pojistné částky, snížení ročního důchodu a zkrácení pojistné doby	866

	Odkupné	867
Pododdíl 6	Úrazové pojištění	868
Pododdíl 7	Pojištění pro případ nemoci	869
Pododdíl 8	Pojištění majetku	869
Pododdíl 9	Pojištění právní ochrany	872
Pododdíl 10	Pojištění odpovědnosti	874
Pododdíl 11	Pojištění úvěru nebo záruky	876
Pododdíl 12	Pojištění finančních ztrát	877
Oddíl 3	Sázka, hra a los	877
Pododdíl 1	Sázka	877
Pododdíl 2	Hra	879
Pododdíl 3	Los	879
Pododdíl 4	Společné ustanovení	880
Díl 16	Závazky z právního jednání jedné osoby . .	880
Oddíl 1	Veřejný příslib	880
Pododdíl 1	Příslib odměny	880
Pododdíl 2	Vypsání ceny	881
Oddíl 2	Slib odškodnění	882
HLAVA III	ZÁVAZKY Z DELIKTŮ	883
Díl 1	Náhrada majetkové a nemajetkové újmy . .	883
Oddíl 1	Základní ustanovení	883
	Prevence	884
Oddíl 2	Povinnost nahradit škodu	886
Pododdíl 1	Obecná ustanovení	886
	Domněnka nedbalosti	887
	Škoda způsobená několika osobami	888
Pododdíl 2	Zvláštní ustanovení	890

	Škoda způsobená tím, kdo nemůže posoudit následky svého jednání	890
	Škoda z provozu dopravních prostředků	892
	Škoda způsobená zvířetem	893
	Škoda způsobená věcí	894
	Škoda způsobená vadou výrobku	895
	Škoda na vnesené věci	898
Oddíl 3	Způsob a rozsah náhrady	900
Pododdíl 1	Obecná ustanovení	900
Pododdíl 2	Náhrada při újmě na přirozených právech člověka	901
	Obecná ustanovení	901
	Náhrady při ublížení na zdraví a při usmrcení	902
	Peněžité dávky	903
Pododdíl 3	Zvláštní ustanovení	906
Díl 2	Zneužití a omezení soutěže	907
Oddíl 1	Obecná ustanovení	907
Oddíl 2	Nekalá soutěž	908
	Ochrana proti nekalé soutěži	914
HLAVA IV	ZÁVAZKY Z JINÝCH PRÁVNÍCH DŮVODŮ	916
Díl 1	Bez důvodné obohacení	916
Díl 2	Nepřikázané jednání a upotřebení cizí věci k prospěchu jiného	920
Oddíl 1	Nepřikázané jednání	920
	Společná ustanovení	921
Oddíl 2	Upotřebení cizí věci k prospěchu jiného	922

ČÁST PÁTÁ

USTANOVENÍ SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ 923

HLAVA I   USTANOVENÍ SPOLEČNÁ 923

HLAVA II   USTANOVENÍ PŘECHODNÁ
A ZÁVĚREČNÁ 928

Díl 1   Přechodná ustanovení 928

Oddíl 1   Všeobecná ustanovení 928

Oddíl 2   Lhůty a doby 931

Oddíl 3   Majetkové právo manželské 931

Oddíl 4   Právnícké osoby 932

Oddíl 5   Věcná práva 937

Pozemky a stavby 937

Spoluvlastnictví 939

Katastr nemovitostí 940

Oddíl 6   Dědické právo 941

Oddíl 7   Závazková práva 942

Díl 2   Závěrečná ustanovení 944

Zákon
č. 89/2012 Sb.
ze dne 3. února 2012

Občanský zákoník

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ OBECNÁ ČÁST

HLAVA I PŘEDMĚT ÚPRAVY A JEJÍ ZÁKLADNÍ ZÁSADY

Díl 1 Soukromé právo

§ 1

- (1) Ustanovení právního řádu upravující vzájemná práva a povinnosti osob vytvářejí ve svém souhrnu soukromé právo. Uplatňování soukromého práva je nezávislé na uplatňování práva veřejného.
- (2) Nezakazuje-li to zákon výslovně, mohou si osoby ujednat práva a povinnosti odchylně od zákona; zakázána jsou ujednání porušující dobré mravy, veřejný pořádek nebo právo týkající se postavení osob, včetně práva na ochranu osobnosti.

§ 2

- (1) Každé ustanovení soukromého práva lze vykládat jenom ve shodě s Listinou základních práv a svobod a ústavním pořádkem vůbec, se zásadami, na nichž spočívá tento zákon, jakož i s trvalým zřetelem k hodnotám, které se tím chrání.

Rozejde-li se výklad jednotlivého ustanovení pouze podle jeho slov s tímto příkazem, musí mu ustoupit.

- (2) Zákonnému ustanovení nelze přikládat jiný význam, než jaký plyne z vlastního smyslu slov v jejich vzájemné souvislosti a z jasného úmyslu zákonodárce; nikdo se však nesmí dovolávat slov právního předpisu proti jeho smyslu.
- (3) Výklad a použití právního předpisu nesmí být v rozporu s dobrými mravy a nesmí vést ke krutosti nebo bezohlednosti urážející obyčejné lidské citění.

§ 3

- (1) Soukromé právo chrání důstojnost a svobodu člověka i jeho přirozené právo brát se o vlastní štěstí a štěstí jeho rodiny nebo lidí jemu blízkých takovým způsobem, jenž nepůsobí bezdůvodně újmu druhým.
- (2) Soukromé právo spočívá zejména na zásadách, že
  - a) každý má právo na ochranu svého života a zdraví, jakož i svobody, cti, důstojnosti a soukromí,
  - b) rodina, rodičovství a manželství požívají zvláštní zákonné ochrany,
  - c) nikdo nesmí pro nedostatek věku, rozumu nebo pro závislost svého postavení utrpět nedůvodnou újmu; nikdo však také nesmí bezdůvodně těžit z vlastní neschopnosti k újmě druhých,
  - d) daný slib zavazuje a smlouvy mají být splněny,
  - e) vlastnické právo je chráněno zákonem a jen zákon může stanovit, jak vlastnické právo vzniká a zaniká, a
  - f) nikomu nelze odepřít, co mu po právu náleží.
- (3) Soukromé právo vyvěrá také z dalších obecně uznaných zásad spravedlnosti a práva.

§ 4

- (1) Má se za to, že každá svéprávná osoba má rozum průměrného člověka i schopnost užívat jej s běžnou péčí a opatrností a že to každý od ní může v právním styku důvodně očekávat.
- (2) Činí-li právní řád určitý následek závislým na něčí vědomosti, má se na mysli vědomost, jakou si důvodně osvojí osoba případu znalá při zvážení okolností, které jí musely být v jejím postavení zřejmé. To platí obdobně, pokud právní řád spojuje určitý následek s existencí pochybnosti.

§ 5

- (1) Kdo se veřejně nebo ve styku s jinou osobou přihlásí k odbornému výkonu jako příslušník určitého povolání nebo stavu, dává tím najevo, že je schopen jednat se znalostí a pečlivostí, která je s jeho povoláním nebo stavem spojena. Jedná-li bez této odborné péče, jde to k jeho tíži.
- (2) Proti vůli dotčené strany nelze zpochybnit povahu nebo platnost právního jednání jen proto, že jednal ten, kdo nemá ke své činnosti potřebné oprávnění, nebo komu je činnost zakázána.

§ 6

- (1) Každý má povinnost jednat v právním styku poctivě.
- (2) Nikdo nesmí těžit ze svého nepoctivého nebo protiprávního činu. Nikdo nesmí těžit ani z protiprávního stavu, který vyvolal nebo nad kterým má kontrolu.

§ 7

Má se za to, že ten, kdo jednal určitým způsobem, jednal poctivě a v dobré víře.

§ 8

Zjevné zneužití práva nepožívá právní ochrany.

Díl 2

Užití předpisů občanského práva

§ 9

- (1) Občanský zákoník upravuje osobní stav osob.
- (2) Soukromá práva a povinnosti osobní a majetkové povahy se řídí občanským zákoníkem v tom rozsahu, v jakém je neupravují jiné právní předpisy. K zvyklostem lze hledět tehdy, dovolává-li se jich zákon.

§ 10

- (1) Nelze-li právní případ rozhodnout na základě výslovného ustanovení, posoudí se podle ustanovení, které se týká právního případu co do obsahu a účelu posuzovanému právnímu případu nejbližšího.
- (2) Není-li takové ustanovení, posoudí se právní případ podle principů spravedlnosti a zásad, na nichž spočívá tento zákon, tak, aby se dospělo se zřetelem k zvyklostem soukromého života a s přihlédnutím k stavu právní nauky i ustálené rozhodovací praxi k dobrému uspořádání práv a povinností.

§ 11

Obecná ustanovení o vzniku, změně a zániku práv a povinností ze závazků v části čtvrté tohoto zákona se použijí přiměřeně i na vznik, změnu a zánik jiných soukromých práv a povinností.

Díl 3

Ochrana soukromých práv

§ 12

Každý, kdo se cítí ve svém právu zkrácen, může se domáhat ochrany u orgánu vykonávajícího veřejnou moc (dále jen „orgán veřejné moci“). Není-li v zákoně stanoveno něco jiného, je tímto orgánem veřejné moci soud.

§ 13

Každý, kdo se domáhá právní ochrany, může důvodně očekávat, že jeho právní případ bude rozhodnut obdobně jako jiný právní případ, který již byl rozhodnut a který se s jeho právním případem shoduje v podstatných znacích; byl-li právní případ rozhodnut jinak, má každý, kdo se domáhá právní ochrany, právo na přesvědčivé vysvětlení důvodu této odchylky.

§ 14

Svépomoc

- (1) Každý si může přiměřeným způsobem pomoci k svému právu sám, je-li jeho právo ohroženo a je-li zřejmé, že by zásah veřejné moci přišel pozdě.
- (2) Hrozí-li neoprávněný zásah do práva bezprostředně, může jej každý, kdo je takto ohrožen, odvrátit úsilím a prostředky, které se osobě v jeho postavení musí jevit vzhledem k okolnostem jako přiměřené. Směřuje-li však svépomoc jen k zajištění práva, které by bylo jinak zmařeno, musí se ten, kdo k ní přikročil, obrátit bez zbytečného odkladu na příslušný orgán veřejné moci.

HLAVA II

OSOBY

Díl 1

Všeobecná ustanovení

§ 15

- (1) Právní osobnost je způsobilost mít v mezích právního řádu práva a povinnosti.
- (2) Svěprávnost je způsobilost nabývat pro sebe vlastním právním jednáním práva a zavazovat se k povinnostem (právně jednat).

§ 16

Právní osobnosti ani svěprávnosti se nikdo nemůže vzdát ani zčásti; učiní-li tak, nepřihlíží se k tomu.

§ 17

- (1) Práva může mít a vykonávat jen osoba. Povinnost lze uložit jen osobě a jen vůči ní lze plnění povinnosti vymáhat.
- (2) Zřídí-li někdo právo nebo uloží-li povinnost tomu, co osobou není, přičte se právo nebo povinnost osobě, které podle povahy právního případu náleží.

§ 18

Osoba je fyzická, nebo právnická.

§ 19

- (1) Každý člověk má vrozená, již samotným rozumem a citem poznatelná přirozená práva, a tudíž se považuje za osobu. Zákon stanoví jen meze uplatňování přirozených práv člověka a způsob jejich ochrany.
- (2) Přirozená práva spojená s osobností člověka nelze zcizit a nelze se jich vzdát; stane-li se tak, nepřihlíží se k tomu. Nepřihlíží se ani k omezení těchto práv v míře odporující zákonu, dobrým mravům nebo veřejnému pořádku.

§ 20

- (1) Právnícká osoba je organizovaný útvar, o kterém zákon stanoví, že má právní osobnost, nebo jehož právní osobnost zákon uzná. Právnícká osoba může bez zřetele na předmět své činnosti mít práva a povinnosti, které se slučují s její právní povahou.
- (2) Právnícké osoby veřejného práva podléhají zákonům, podle nichž byly zřízeny; ustanovení tohoto zákona se použijí jen tehdy, slučuje-li se to s právní povahou těchto osob.

§ 21

Stát se v oblasti soukromého práva považuje za právníckou osobu. Jiný právní předpis stanoví, jak stát právně jedná.

§ 22

- (1) Osoba blízká je příbuzný v řadě prímé, sourozenec a manžel nebo partner podle jiného zákona upravujícího registrované partnerství (dále jen „partner“); jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném se pokládají za osoby sobě navzájem blízké, pokud by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pociťovala jako újmu vlastní. Má se za to, že osobami blízkými jsou i osoby sešvagřené nebo osoby, které spolu trvale žijí.

- (2) Stanoví-li zákon k ochraně třetích osob zvláštní podmínky nebo omezení pro převody majetku, pro jeho zatížení nebo přenechání k užití jinému mezi osobami blízkými, platí tyto podmínky a omezení i pro obdobná právní jednání mezi právnickou osobou a členem jejího statutárního orgánu nebo tím, kdo právnickou osobu podstatně ovlivňuje jako její člen nebo na základě dohody či jiné skutečnosti.

Díl 2

Fyzické osoby

Oddíl 1

Obecná ustanovení

§ 23

Člověk má právní osobnost od narození až do smrti.

§ 24

Každý člověk odpovídá za své jednání, je-li s to posoudit je a ovládnout. Kdo se vlastní vinou přivede do stavu, v němž by jinak za své jednání odpovědný nebyl, odpovídá za jednání v tomto stavu učiněná.

§ 25

Na počaté dítě se hledí jako na již narozené, pokud to vyhovuje jeho zájmům. Má se za to, že se dítě narodilo živé. Nenarodí-li se však živé, hledí se na ně, jako by nikdy nebylo.

§ 26

Důkaz smrti

- (1) Smrt člověka se prokazuje veřejnou listinou vystavenou po prohlédnutí těla mrtvého stanoveným způsobem.
- (2) Nelze-li tělo mrtvého prohlédnout stanoveným způsobem, prohlásí člověka za mrtvého i bez návrhu soud, pokud byl člověk účasten takové události, že se jeho smrt vzhledem k okolnostem jeví jako jistá. V rozhodnutí určí soud den, který platí za den smrti.

§ 27

Závisí-li právní následek na skutečnosti, že určitý člověk přežil jiného člověka, a není-li jisto, který z nich zemřel jako první, má se za to, že všichni zemřeli současně.

§ 28

- (1) Není-li známo, kde člověk zemřel, má se za to, že se tak stalo tam, kde bylo nalezeno jeho tělo.
- (2) Za místo, kde zemřel člověk prohlášený za mrtvého, platí to, kde naposledy pobýval živý.

§ 29

Změna pohlaví

- (1) Změna pohlaví člověka nastává chirurgickým zákrokem při současném znemožnění reprodukční funkce a přeměně pohlavních orgánů. Má se za to, že dnem změny pohlaví je den uvedený v potvrzení vydaném poskytovatelem zdravotních služeb.
- (2) Změna pohlaví nemá vliv na osobní stav člověka, ani na jeho osobní a majetkové poměry; manželství nebo registrované partnerství však zaniká. O povinnostech a právech muže a ženy, jejichž manželství zaniklo, ke společnému dítěti a o jejich majetkových povinnostech a právech v době

po zániku manželství platí obdobně ustanovení o povinnostech a právech rozvedených manželů ke společnému dítěti a o jejich majetkových povinnostech a právech v době po rozvodu; soud rozhodne, a to i bez návrhu, jak bude každý z rodičů napříště o společné dítě pečovat.

§ 30

Zletilost

- (1) Plně svéprávným se člověk stává zletilostí. Zletilosti se nabývá dovršením osmnáctého roku věku.
- (2) Před nabytím zletilosti se plně svéprávnosti nabývá priznáním svéprávnosti, nebo uzavřením manželství. Svéprávnost nabytá uzavřením manželství se neztrácí ani zánikem manželství, ani prohlášením manželství za neplatné.

Nezletilí

§ 31

Má se za to, že každý nezletilý, který nenabyl plné svéprávnosti, je způsobilý k právním jednáním co do povahy přiměřeným rozumové a volní vyspělosti nezletilých jeho věku.

§ 32

- (1) Udělil-li zákonný zástupce nezletilému, který nenabyl plné svéprávnosti, ve shodě se zvyklostmi soukromého života souhlas k určitému právnímu jednání nebo k dosažení určitého účelu, je nezletilý schopen v mezích souhlasu sám právně jednat, pokud to není zákonem zvlášť zakázáno; souhlas může být následně omezen i vzat zpět.
- (2) Je-li zákonných zástupců více, postačí, projeví-li vůči třetí osobě vůli alespoň jeden z nich. Jedná-li však vůči další

osobě více zástupců společně a odporují-li si, nepřihlíží se k projevu žádného z nich.

§ 33

- (1) Udělí-li zákonný zástupce nezletilého, který nenabyl plné svéprávnosti, souhlas k samostatnému provozování obchodního závodu nebo k jiné obdobné výdělečné činnosti, stává se nezletilý způsobilý k jednáním, jež jsou s touto činností spojena. K platnosti souhlasu se vyžaduje přivolení soudu.
- (2) Přivolení soudu nahrazuje podmínku určitého věku, je-li stanovena pro výkon určité výdělečné činnosti jiným právním předpisem.
- (3) Souhlas může zákonný zástupce odvolat jen s přivolením soudu.

§ 34

Závislá práce nezletilých mladších než patnáct let nebo nezletilých, kteří neukončili povinnou školní docházku, je zakázána. Tito nezletilí mohou vykonávat jen uměleckou, kulturní, reklamní nebo sportovní činnost za podmínek stanovených jiným právním předpisem.

§ 35

- (1) Nezletilý, který dovršil patnáct let a ukončil povinnou školní docházku, se může zavázat k výkonu závislé práce podle jiného právního předpisu.
- (2) Zákonný zástupce nezletilého, který nedosáhl věku šestnáct let, může rozvázat jeho pracovní poměr nebo smlouvu o výkonu práce zakládající mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem obdobný závazek, pokud to je nutné v zájmu vzdělávání, vývoje nebo zdraví nezletilého, způsobem stanoveným jiným právním předpisem.

§ 36

Nezletilý, který nenabyl plné svéprávnosti, není nikdy, bez ohledu na obsah ostatních ustanovení, způsobilý jednat samostatně v těch záležitostech, k nimž by i jeho zákonný zástupce potřeboval přivolení soudu.

§ 37

Přiznání svéprávnosti

- (1) Navrhne-li nezletilý, který není plně svéprávný, aby mu soud přiznal svéprávnost, soud návrhu vyhoví, pokud nezletilý dosáhl věku šestnácti let, pokud je osvědčena jeho schopnost sám se živit a obstarat si své záležitosti a pokud s návrhem souhlasí zákonný zástupce nezletilého. V ostatních případech soud vyhoví návrhu, je-li to z vážných důvodů v zájmu nezletilého.
- (2) Za podmínek stanovených v odstavci 1 soud přizná nezletilému svéprávnost i na návrh jeho zákonného zástupce, pokud nezletilý s návrhem souhlasí.

Oddíl 2

Podpůrná opatření při narušení schopnosti zletilého právně jednat

Předběžné prohlášení

§ 38

V očekávání vlastní nezpůsobilosti právně jednat může člověk projevit vůli, aby byly jeho záležitosti spravovány určitým způsobem, nebo aby je spravovala určitá osoba, nebo aby se určitá osoba stala jeho opatrovníkem.

§ 39

- (1) Nemá-li prohlášení formu veřejné listiny, musí být učiněno soukromou listinou opatřenou datem a potvrzenou dvěma svědky; svědek o sobě uvede v potvrzení údaje, podle nichž ho lze zjistit.
- (2) Svědky mohou být jen osoby, které na prohlášení a jeho obsahu nemají zájem a nejsou nevidomé, neslyšící, němé nebo neznalé jazyka, v němž je prohlášení učiněno. Svědci musí prohlášení podepsat a být schopni potvrdit schopnost prohlášujícího jednat a obsah jeho prohlášení.
- (3) Je-li obsahem prohlášení pořízeného veřejnou listinou určení, kdo se má stát opatrovníkem, ten, kdo veřejnou listinu sepsal, zapíše údaje o tom, kdo prohlášení pořídil, kdo je povolán za opatrovníka a kdo veřejnou listinu sepsal, do neveřejného seznamu vedeného podle jiného zákona.

§ 40

- (1) Činí-li prohlášení nevidomý, nebo osoba, která neumí nebo nemůže číst nebo psát, musí jí být prohlášení nahlas přečteno svědkem, který prohlášení nepsal. Nevidomý, nebo osoba, která neumí nebo nemůže číst nebo psát, před svědky potvrdí, že listina obsahuje jeho pravou vůli.
- (2) Činí-li prohlášení osoba se smyslovým postižením, která nemůže číst nebo psát, musí jí být obsah listiny tlumočen takovým způsobem dorozumívání, který si zvolila, a to svědkem, který prohlášení nepsal; všichni svědci musí ovládat způsob dorozumívání, kterým je obsah listiny tlumočen. Kdo prohlášení činí, potvrdí před svědky zvoleným způsobem dorozumívání, že listina obsahuje jeho pravou vůli.

§ 41

- (1) K výslovnému odvolání prohlášení se vyžaduje projev vůle učiněný ve formě předepsané v § 39 odst. 1.

- (2) Zničí-li listinu obsahující prohlášení ten, kdo je učinil, má to účinky odvolání.

§ 42

Týká-li se prohlášení jiné záležitosti než povolání opatrovníka a je-li účinnost prohlášení vázána na podmínku, rozhodne o splnění podmínky soud.

§ 43

Změní-li se okolnosti zjevně tak podstatným způsobem, že člověk, který prohlášení učinil, by je za takových okolností neučinil nebo by je učinil s jiným obsahem, soud prohlášení změní nebo zruší, pokud by jinak člověku, který prohlášení učinil, hrozila závažná újma. Před vydáním rozhodnutí soud vyvine potřebné úsilí, aby zjistil názor člověka, o jehož prohlášení rozhoduje, a to i za použití takového způsobu dorozumívání, který si člověk zvolí.

§ 44

Je-li prohlášení nebo jeho odvolání neplatné, soud k nim přihlédne, není-li příčiny pochybovat o vůli toho, kdo je učinil.

Nápomoc při rozhodování

§ 45

Potřebuje-li člověk nápomoc při rozhodování, protože mu v tom duševní porucha působí obtíže, třebaže nemusí být omezen ve svéprávnosti, může si s podpůrcem ujednat poskytování podpory; podpůrců může být i více.

§ 46

- (1) Smlouvou o nápomoci se podpůrce zavazuje podporovanému, že bude s jeho souhlasem přítomen při jeho právních jednáních, že mu zajistí potřebné údaje a sdělení a že mu bude nápomocen radami.
- (2) Smlouva nabývá účinnosti dnem, kdy ji schválí soud. Není-li smlouva uzavřena v písemné formě, vyžaduje se, aby strany projevíly vůli uzavřít smlouvu před soudem. Soud smlouvu neschválí, odporují-li zájmy podpůrce zájmům podporovaného.

§ 47

- (1) Podpůrce nesmí ohrozit zájmy podporovaného nevhodným ovlivňováním, ani se na úkor podporovaného bezdůvodně obohatit.
- (2) Podpůrce postupuje při plnění svých povinností v souladu s rozhodnutími podporovaného. Pokud podporovaný právně jedná v písemné formě, může podpůrce připojit svůj podpis s uvedením své funkce, popřípadě i s údajem o podpoře, kterou podporovanému poskytl; podpůrce má i právo namítat neplatnost právního jednání podporovaného.

§ 48

Na návrh podporovaného nebo podpůrce soud podpůrce odvolá; soud ho odvolá i v případě, že podpůrce závažně poruší své povinnosti, a to i bez návrhu.

Zastoupení členem domácnosti

§ 49

- (1) Brání-li duševní porucha zletilému, který nemá jiného zástupce, samostatně právně jednat, může ho zastupovat jeho

potomek, předek, sourozenec, manžel nebo partner, nebo osoba, která se zastoupeným žila před vznikem zastoupení ve společné domácnosti alespoň tři roky.

- (2) Zástupce dá zastoupenému na vědomí, že ho bude zastupovat, a srozumitelně mu vysvětlí povahu a následky zastoupení. Odmítne-li to člověk, který má být zastoupen, zastoupení nevznikne; k odmítnutí postačí schopnost projevit přání.

§ 50

Ke vzniku zastoupení se vyžaduje schválení soudu. Před vydáním rozhodnutí soud vyvine potřebné úsilí, aby zjistil názor zastoupeného, a to i za použití takového způsobu dorozumívání, který si zastoupený zvolí.

§ 51

Zástupce dbá o ochranu zájmů zastoupeného a naplňování jeho práv i o to, aby způsob jeho života nebyl v rozporu s jeho schopnostmi a aby, nelze-li tomu rozumně odporovat, odpovídal i zvláštním představám a přáním zastoupeného.

§ 52

- (1) Zastoupení se vztahuje na obvyklé záležitosti, jak to odpovídá životním poměrům zastoupeného. Zástupce však není oprávněn udělit souhlas k zásahu do duševní nebo tělesné integrity člověka s trvalými následky.
- (2) Zástupce může nakládat s příjmy zastoupeného v rozsahu potřebném pro obstarání obvyklých záležitostí, jak to odpovídá životním poměrům zastoupeného; s peněžními prostředky na účtu zastoupeného však může nakládat jen v rozsahu nepřesahujícím měsíčně výši životního minima jednotlivce podle jiného právního předpisu.

§ 53

Má-li zastoupený více zástupců, postačí, pokud jedná jeden z nich. Jedná-li však vůči další osobě více zástupců společně a odporují-li si, nepřihlíží se k projevu žádného z nich.

§ 54

- (1) Zastoupení zaniká, pokud se jej zástupce vzdá nebo pokud zastoupený odmítne, aby ho zástupce dále zastupoval; k odmítnutí postačí schopnost projevit přání. Zastoupení rovněž zaniká, pokud soud jmenuje zastoupenému opatrovníka.
- (2) Je-li uzavřena smlouva o nápomoci při rozhodování, zanikne zastoupení účinností smlouvy v rozsahu, v jakém je zastoupený způsobilý právně jednat.

Omezení svéprávnosti

§ 55

- (1) K omezení svéprávnosti lze přistoupit jen v zájmu člověka, jehož se to týká, po jeho zhlédnutí a s plným uznáváním jeho práv a jeho osobní jedinečnosti. Přitom musí být důkladně vzaty v úvahu rozsah i stupeň neschopnosti člověka postarat se o vlastní záležitosti.
- (2) Omezit svéprávnost člověka lze jen tehdy, hrozila-li by mu jinak závažná újma a nepostačí-li vzhledem k jeho zájmům mírnější a méně omezující opatření.

§ 56

- (1) Omezit svéprávnost člověka může jen soud.
- (2) Soud vyvine potřebné úsilí, aby zjistil názor člověka, o jehož svéprávnosti rozhoduje, a to i za použití takového způsobu dorozumívání, který si člověk zvolí.

§ 57

- (1) Soud může omezit svéprávnost člověka v rozsahu, v jakém člověk není pro duševní poruchu, která není jen přechodná, schopen právně jednat, a vymezí rozsah, v jakém způsobilost člověka samostatně právně jednat omezil.
- (2) Má-li člověk obtíže dorozumívat se, není to samo o sobě důvodem k omezení svéprávnosti.

§ 58

Soud může v průběhu řízení o omezení svéprávnosti svěřit třetí osobě provedení určitých jednotlivých právních jednání nebo správu majetku, je-li to nutné, aby se zabránilo závažné újmě.

§ 59

Soud může svéprávnost omezit v souvislosti s určitou záležitostí na dobu nutnou pro její vyřízení, nebo na jinak určenou určitou dobu, nejdéle však na tři roky; uplynutím doby právní účinky omezení zanikají. Zahájí-li se však v této době řízení o prodloužení doby omezení, trvají právní účinky původního rozhodnutí až do vydání nového rozhodnutí, nejdéle však jeden rok.

§ 60

Změní-li se okolnosti, soud své rozhodnutí bezodkladně změní nebo zruší, a to i bez návrhu.

§ 61

Rozhoduje-li soud o omezení svéprávnosti člověka, může osoba jím povoláná za opatrovníka navrhnout, aby byla opatrovníkem jmenována; pokud návrh nepodá, zjistí soud její stanovisko. Je-li tato osoba způsobilá k opatrovnictví, soud ji s jejím souhlasem opatrovníkem jmenuje.

§ 62

V rozhodnutí o omezení svéprávnosti jmenuje soud člověku opatrovníka. Při výběru opatrovníka přihlédne soud k přáním opatrovance, k jeho potřebě i k podnětům osob opatrovanci blízkých, sledují-li jeho prospěch, a dbá, aby výběrem opatrovníka nezaložil nedůvěru opatrovance k opatrovníkovi.

§ 63

Opatrovníkem nelze jmenovat osobu nezpůsobilou právně jednat nebo osobu, jejíž zájmy jsou v rozporu se zájmy opatrovance, ani provozovatele zařízení, kde opatrovanec pobývá nebo které mu poskytuje služby, nebo osobu závislou na takovém zařízení.

§ 64

Rozhodnutí o omezení svéprávnosti nezabavuje člověka práva samostatně právně jednat v běžných záležitostech každodenního života.

§ 65

- (1) Jednal-li opatrovanec samostatně, ač nemohl jednat bez opatrovníka, lze jeho právní jednání prohlásit za neplatné, jen působí-li mu újmu. Postačí-li však k nápravě jen změna rozsahu opatrovancových povinností, soud tak učiní, aniž je vázán návrhy stran.
- (2) Jednal-li opatrovanec samostatně, ač nemohl jednat bez opatrovníka, považuje se opatrovancovo jednání za platné, pokud je opatrovník schválil. To platí i v případě, že takové právní jednání schválil jednající sám poté, co nabyl svéprávnosti.

Oddíl 3 Nezvěstnost

§ 66

- (1) Za nezvěstného může soud prohlásit svéprávného člověka, který opustil své bydliště, nepodal o sobě zprávu a není o něm známo, kde se zdržuje. Soud uvede v rozhodnutí den, kdy nastaly účinky prohlášení nezvěstnosti.
- (2) Prohlášení za nezvěstného se může stát na návrh osoby, která na tom má právní zájem, zejména manžela nebo jiné blízké osoby, spoluvlastníka, zaměstnavatele nebo korporace, na níž má tento člověk účast.

§ 67

- (1) Při posuzování jednání, k nimž je jinak potřebné udělení souhlasu, přivolení, odevzdání hlasu nebo jiného konání osoby prohlášené za nezvěstnou, se k této potřebnosti nepřihlíží; to však neplatí, jedná-li se o záležitost jeho osobního stavu. Kdo jedná, dotýkaje se záležitosti nezvěstného, musí tak činit i s přihlédnutím k jeho zájmům.
- (2) Na právní jednání, k němuž došlo bez souhlasu nebo jiného nezbytného projevu vůle nezvěstného poté, co opustil své bydliště, avšak dříve, než byl za nezvěstného prohlášen, přestože toto prohlášení bylo bez zbytečného odkladu navrženo, se hledí jako na jednání učiněné s odkládací podmínkou vydání rozhodnutí, jímž byl prohlášen za nezvěstného.

§ 68

Navrátí-li se člověk prohlášený za nezvěstného nebo jmenuje-li správce svého jmění, pozbývá prohlášení za nezvěstného účinků. Prohlášení pozbývá účinků i dnem, který platí za den smrti nezvěstného.

§ 69

Kdo byl prohlášen za nezcěstného, nemůžė namítat neplatnost nebo neúčinnost právního jednání učiněného za jeho nepřítomnosti, k němuž došlo za účinků takového prohlášení, proto, že se při nich projev jeho vůle nevyžadoval.

§ 70

Bude-li za nezcěstného prohlášen ten, kdo ustavil správce svého majetku, nejsou tím dotčena práva a povinnosti ustaveného správce. To neplatí, jestliže správce není znám, odmítne jednat v zájmu nezcěstného, svá jednání v zájmu nezcěstného zanedbává, nebo jednat vůbec nemůžė.

Oddíl 4

Domněnka smrti

§ 71

- (1) Na návrh osoby, která na tom má právní zájem, prohlásí soud za mrtvého člověka, o němž lze mít důvodně za to, že zemřel, a určí den, který se pokládá za den jeho smrti.
- (2) Na člověka, který byl prohlášen za mrtvého, se hledí, jako by zemřel. Prohlášením manžela za mrtvého zaniká manželství dnem, který se pokládá za den jeho smrti; totéž platí o registrovaném partnerství.

§ 72

Byl-li člověk prohlášen za nezcěstného a vyplývají-li z okolností vážné pochybnosti, zda je ještě živ, ačkoli jeho smrt není nepochybná, může ho soud prohlásit za mrtvého na návrh osoby, která na tom má právní zájem, a určí den, který nezcěstný zřejmě nepřezil. Má se za to, že tento den je dnem smrti nezcěstného.

§ 73

Člověka, který byl prohlášen za nezvěstného, lze prohlásit za mrtvého nejdříve po uplynutí pěti let počítaných od konce roku, v němž došlo k prohlášení za nezvěstného. Nelze to však učinit, objeví-li se v průběhu této doby zpráva, z níž lze soudit, že nezvěstný je dosud naživu. V takovém případě se postupuje podle § 74 nebo 75.

§ 74

- (1) Člověka, který se stal nezvěstný tím, že opustil své bydliště, nepodal o sobě zprávu a není o něm známo, kde se zdržuje, avšak nebyl za nezvěstného prohlášen, lze prohlásit za mrtvého nejdříve po uplynutí sedmi let od konce roku, v němž se objevila poslední zpráva, z níž lze usuzovat, že byl ještě naživu.
- (2) Člověka, který se stal nezvěstným před dovršením osmnáctého roku věku, nelze prohlásit za mrtvého před uplynutím roku, v němž uplyne dvacet pět let od jeho narození.

§ 75

Člověka, který se stal nezvěstným jako účastník události, při níž byl v ohrožení života větší počet osob, lze prohlásit za mrtvého nejdříve po uplynutí tří let od konce roku, v němž se objevila poslední zpráva, z níž lze usuzovat, že byl v průběhu těchto událostí ještě naživu.

§ 76

- (1) Byl-li člověk prohlášen za mrtvého, nevylučuje to důkaz, že zemřel dříve nebo později, anebo že je ještě naživu. Zjistí-li se, že je naživu, k prohlášení za mrtvého se nepřihlíží; manželství nebo registrované partnerství se však neobnovuje.
- (2) Byl-li proveden mylný důkaz smrti, použije se odstavec 1 obdobně.

Oddíl 5

Jméno a bydliště člověka

Jméno člověka a jeho ochrana

§ 77

- (1) Jméno člověka je jeho osobní jméno a příjmení, popřípadě jeho další jména a rodné příjmení, která mu podle zákona náležejí. Každý člověk má právo užívat své jméno v právním styku, stejně jako právo na ochranu svého jména a na úctu k němu.
- (2) Člověk, který v právním styku užívá jiné jméno než své vlastní, nese následky omylů a újem z toho vzniklých.

§ 78

- (1) Člověk, který byl dotčen zpochybněním svého práva ke jménu nebo který utrpěl újmu pro neoprávněný zásah do tohoto práva, zejména neoprávněným užitím jména, se může domáhat, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno nebo aby byl odstraněn jeho následek.
- (2) Je-li dotčený nepřítomen, nebo je-li neznámý, nesvéprávný či nemůže-li z jiné příčiny uplatnit právo na ochranu svého jména sám, může je uplatnit jeho manžel, potomek, předek nebo partner, ledaže dotčený, ač svéprávný, dal výslovně najevo, že si to nepřeje.
- (3) Týká-li se neoprávněný zásah příjmení a je-li pro to důvod spočívající v důležitém zájmu na ochraně rodiny, může se ochrany domáhat samostatně manžel nebo jiná osoba dotčenému blízká, byť do jejich práva ke jménu přímo zasaženo nebylo.

§ 79

Pseudonym

- (1) Člověk může pro určitý obor své činnosti nebo i pro soukromý styk vůbec přijmout pseudonym. Právní jednání pod pseudonymem není na újmu platnosti, je-li zřejmé, kdo jednal, a nemůže-li druhá strana mít pochybnost o osobě jednajícího.
- (2) Vejde-li pseudonym ve známost, požívá stejné ochrany jako jméno.

§ 80

Bydliště

- (1) Člověk má bydliště v místě, kde se zdržuje s úmyslem žít tam s výhradou změny okolností trvale; takový úmysl může vyplývat z jeho prohlášení nebo z okolností případu. Uvádí-li člověk jako své bydliště jiné místo než své skutečné bydliště, může se každý dovolat i jeho skutečného bydliště. Proti tomu, kdo se v dobré víře dovolá uvedeného místa, nemůže člověk namítat, že má své skutečné bydliště v jiném místě.
- (2) Nemá-li člověk bydliště, považuje se za ně místo, kde žije. Nelze-li takové místo zjistit, anebo lze-li je zjistit jen s neúměrnými obtížemi, považuje se za bydliště člověka místo, kde má majetek, popřípadě místo, kde měl bydliště naposledy.

Oddíl 6

Osobnost člověka

Pododdíl 1

Obecná ustanovení

§ 81

- (1) Chráněna je osobnost člověka včetně všech jeho přirozených práv. Každý je povinen ctít svobodné rozhodnutí člověka žít podle svého.
- (2) Ochrany požívají zejména život a důstojnost člověka, jeho zdraví a právo žít v příznivém životním prostředí, jeho vážnost, čest, soukromí a jeho projevy osobní povahy.

§ 82

- (1) Člověk, jehož osobnost byla dotčena, má právo domáhat se toho, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno nebo aby byl odstraněn jeho následek.
- (2) Po smrti člověka se může ochrany jeho osobnosti domáhat kterákoli z osob jemu blízkých.

§ 83

- (1) Souvisí-li neoprávněný zásah do osobnosti člověka s jeho činností v právnické osobě, může právo na ochranu jeho osobnosti uplatnit i tato právnická osoba; za jeho života však jen jeho jménem a s jeho souhlasem. Není-li člověk schopen projevit vůli pro nepřítomnost nebo pro neschopnost úsudku, není souhlasu třeba.
- (2) Po smrti člověka se právnická osoba může domáhat, aby od neoprávněného zásahu bylo upuštěno a aby byly odstraněny jeho následky.

Pododdíl 2

Podoba a soukromí

§ 84

Zachytit jakýmkoli způsobem podobu člověka tak, aby podle zobrazení bylo možné určit jeho totožnost, je možné jen s jeho svolením.

§ 85

- (1) Rozšiřovat podobu člověka je možné jen s jeho svolením.
- (2) Svolí-li někdo k zobrazení své podoby za okolností, z nichž je zřejmé, že bude šířeno, platí, že svoluje i k jeho rozmnožování a rozšiřování obvyklým způsobem, jak je mohl vzhledem k okolnostem rozumně předpokládat.

§ 86

Nikdo nesmí zasáhnout do soukromí jiného, nemá-li k tomu zákonný důvod. Zejména nelze bez svolení člověka narušit jeho soukromé prostory, sledovat jeho soukromý život nebo pořizovat o tom zvukový nebo obrazový záznam, využívat takové či jiné záznamy pořízené o soukromém životě člověka třetí osobou, nebo takové záznamy o jeho soukromém životě šířit. Ve stejném rozsahu jsou chráněny i soukromé písemnosti osobní povahy.

§ 87

- (1) Kdo svolil k použití písemnosti osobní povahy, podobizny nebo zvukového či obrazového záznamu týkajícího se člověka nebo jeho projevů osobní povahy, může svolení odvolat, třebaže je udělil na určitou dobu.
- (2) Bylo-li svolení udělené na určitou dobu odvoláno, aniž to odůvodňuje podstatná změna okolností nebo jiný rozumný

důvod, nahradí odvolávající škodu z toho vzniklou osobě, které svolení udělil.

§ 88

- (1) Svolení není třeba, pokud se podobizna nebo zvukový či obrazový záznam pořídí nebo použijí k výkonu nebo ochraně jiných práv nebo právem chráněných zájmů jiných osob.
- (2) Svolení není třeba ani v případě, když se podobizna, písemnost osobní povahy nebo zvukový či obrazový záznam pořídí nebo použijí na základě zákona k úřednímu účelu nebo v případě, že někdo veřejně vystoupí v záležitosti veřejného zájmu.

§ 89

Podobizna nebo zvukový či obrazový záznam se mohou bez svolení člověka také pořídít nebo použít přiměřeným způsobem též k vědeckému nebo uměleckému účelu a pro tiskové, rozhlasové, televizní nebo obdobné zpravodajství.

§ 90

Zákonný důvod k zásahu do soukromí jiného nebo k použití jeho podobizny, písemnosti osobní povahy nebo zvukového či obrazového záznamu nesmí být využit nepřiměřeným způsobem v rozporu s oprávněnými zájmy člověka.

Pododdíl 3

Právo na duševní a tělesnou integritu

§ 91

Člověk je nedotknutelný.

§ 92

- (1) Lidské tělo je pod právní ochranou i po smrti člověka. Naložit s lidskými pozůstatky a s lidskými ostatky způsobem pro zemřelého nedůstojným se zakazuje.
- (2) Nejsou-li lidské ostatky uloženy na veřejném pohřebišti, má na jejich vydání právo osoba, kterou člověk před svou smrtí výslovně určil; jinak postupně jeho manžel, dítě nebo rodič, a není-li žádný z nich nebo odmítnou-li ostatky převzít, převezme je jeho dědic.

Zásah do integrity

§ 93

- (1) Mimo případ stanovený zákonem nesmí nikdo zasáhnout do integrity jiného člověka bez jeho souhlasu uděleného s vědomím o povaze zásahu a o jeho možných následcích. Souhlasí-li někdo, aby mu byla způsobena závažná újma, nepřihlíží se k tomu; to neplatí, je-li zásah podle všech okolností nutný v zájmu života nebo zdraví dotčeného.
- (2) Zákonný zástupce může udělit souhlas k zásahu do integrity zastoupeného, je-li to k přímému prospěchu osoby, která není schopna dát souhlas sama.

§ 94

- (1) Kdo chce provést na jiném člověku zákrok, vysvětlí mu srozumitelně povahu tohoto zákroku. Vysvětlení je řádně podáno, lze-li rozumně předpokládat, že druhá strana pochopila způsob a účel zákroku včetně očekávaných následků i možných nebezpečí pro své zdraví, jakož i to, zda přichází v úvahu případně i jiný postup.
- (2) Uděluje-li souhlas za jiného jeho zákonný zástupce, podá se vysvětlení i tomu, kdo má být zákroku podroben, je-li scho-

pen úsudku, způsobem přiměřeným schopnosti dotčeného vysvětlení pochopit.

§ 95

Nezletilý, který není plně svéprávný, může v obvyklých záležitostech udělit souhlas k zákroku na svém těle také sám, je-li to přiměřené rozumové a volní vyspělosti nezletilých jeho věku a jedná-li se o zákrok nezanechávající trvalé nebo závažné následky.

§ 96

- (1) Souhlas k zásahu do integrity člověka vyžaduje písemnou formu, má-li být oddělena část těla, která se již neobnoví.
- (2) Písemnou formu vyžaduje i souhlas k
  - a) lékařskému pokusu na člověku, nebo
  - b) zákroku, který zdravotní stav člověka nevyžaduje; to neplatí, jedná-li se o kosmetické zákroky nezanechávající trvalé nebo závažné následky.

§ 97

- (1) Udělený souhlas může být odvolán v jakékoli formě, i když se pro udělení souhlasu vyžaduje písemná forma.
- (2) Nevyžaduje-li se pro souhlas písemná forma, má se za to, že byl udělen. Při nejistotě, zda byl souhlas odvolán v jiné než písemné formě, se má za to, že k odvolání nedošlo.

§ 98

- (1) Nemůže-li člověk udělit souhlas pro neschopnost projevit vůli, byť jen přechodnou, a nemá-li zákonného zástupce, vyžaduje se souhlas přítomného manžela, rodiče, nebo jiné osoby blízké. Není-li přítomna žádná z těchto osob, vyžaduje se souhlas manžela, a není-li, souhlas rodiče, popřípadě jiné osoby blízké, pokud je lze bez obtíží zjistit a zastihnout

a pokud je zřejmé, že nehrozí nebezpečí z prodlení. Není-li možné získat souhlas žádným z výše uvedených způsobů, může souhlas udělit jiná přítomná osoba, která o dotčenou osobu osvědčí mimořádný zájem.

- (2) Při zákroku i při udělení souhlasu se vezme zřetel na dříve vyslovená známá přání člověka, do jehož integrity má být zasazeno.

§ 99

Je-li život člověka v náhlém a patrném nebezpečí a nelze-li souhlas ve stavu nouze získat ani v jiné než stanovené formě, lze okamžitě zakročit, pokud to je ve prospěch zdraví dotčené osoby nezbytné.

§ 100

- (1) Má-li být zasazeno do integrity nezletilého, který dovršil čtrnáct let, nenabyl plné svéprávnosti a který zákroku vážně odporuje, třebaže zákonný zástupce se zákrokem souhlasí, nelze zákrok provést bez souhlasu soudu. To platí i v případě provedení zákroku na zletilé osobě, která není plně svéprávná.
- (2) Nesouhlasí-li zákonný zástupce se zásahem do integrity osoby uvedené v odstavci 1, ač si jej tato osoba přeje, lze zákrok provést na její návrh nebo na návrh osoby jí blízké jen se souhlasem soudu.

§ 101

Má-li být zasazeno do integrity člověka neschopného úsudku způsobem zanechávajícím trvalé, neodvratitelné a vážné následky nebo způsobem spojeným s vážným nebezpečím pro jeho život nebo zdraví, lze zákrok provést jen s přivolením soudu. Tím není dotčeno ustanovení § 99.

§ 102

Soud přivolí k zákroku podle § 100 nebo 101, je-li dotčené osobě podle rozumného uvážení k prospěchu, po jejím zhlédnutí a s plným uznáváním její osobnosti.

§ 103

Bylo-li zasaženo do integrity člověka, který byl ve stavu, kdy nemohl posoudit, co se s ním děje, a nedal-li sám k zákroku souhlas, musí mu být, jakmile to jeho stav dovolí, vysvětleno způsobem, kterému bude schopen porozumět, jaký zákrok byl na něm proveden, a musí být poučen o jeho možných následcích i o riziku neprovedení zákroku.

Pododdíl 4

Práva člověka převzatého do zdravotnického zařízení bez jeho souhlasu

§ 104

Převzít člověka bez jeho souhlasu do zařízení poskytujícího zdravotní péči nebo ho v něm bez jeho souhlasu držet lze jen z důvodu stanoveného zákonem a za podmínky, že nezbytnou péči o jeho osobu nelze zajistit mírnějším a méně omezujícím opatřením. Podání návrhu na omezení svéprávnosti nezakládá samo o sobě důvod, aby byl člověk bez svého souhlasu do takového zařízení převzat nebo v něm držen.

§ 105

- (1) Je-li člověk převzat do zařízení poskytujícího zdravotní péči nebo je-li v něm držen, oznámí to jeho zákonnému zástupci, opatrovníku nebo podpůrci a jeho manželu nebo jiné známé osobě blízké neprodleně poskytovatel zdravotních slu-

žeb; oznámení manželu nebo jiné osobě blízké však učinit nesmí, pokud mu to bylo zakázáno.

- (2) Převzetí člověka do zařízení poskytujícího zdravotní péči oznámí poskytovatel zdravotních služeb do 24 hodin soudu; to platí i v případě, je-li člověk v takovém zařízení zadržen. Soud o učiněném opatření rozhodne do sedmi dnů.

§ 106

- (1) Poskytovatel zdravotních služeb zajistí, aby se člověku převzatému do zařízení poskytujícího zdravotní péči nebo zadrženému v takovém zařízení dostalo bez zbytečného odkladu náležitého vysvětlení jeho právního postavení, zákonného důvodu učiněného opatření a možností právní ochrany včetně práva zvolit si zmocněnce nebo důvěrníka.
- (2) Vysvětlení se podá tak, aby mu člověk mohl dostatečně porozumět a uvědomit si povahu učiněného opatření a jeho následky; má-li takový člověk zákonného zástupce, opatrovníka nebo podpůrce, podá se vysvětlení bez zbytečného odkladu také jemu.

§ 107

- (1) Má-li člověk zmocněnce nebo důvěrníka, oznámí poskytovatel zdravotních služeb učiněné opatření zmocněnci nebo důvěrníkovi bez zbytečného odkladu poté, co se o nich dozví.
- (2) Důvěrník může uplatnit ve prospěch člověka svým jménem všechna jeho práva vzniklá v souvislosti s jeho převzetím do příslušného zařízení nebo s jeho držením v takovém zařízení. Stejná práva jako důvěrník má i podpůrce.

§ 108

Kdo byl do zařízení poskytujícího zdravotní péči převzat nebo kdo je v něm držen, má právo projednávat se svým zástup-

cem, důvěrníkem nebo podpůrcem vlastní záležitosti při osobním rozhovoru a bez přítomnosti třetích osob.

§ 109

- (1) Člověk převzatý do zařízení poskytujícího zdravotní péči nebo držený v takovém zařízení má právo, aby jeho zdravotní stav, zdravotní dokumentaci nebo vyjádření ošetřujícího lékaře o neschopnosti úsudku a projevit přání samostatně přezkoumal lékař nezávislý na poskytovateli zdravotních služeb v tomto zařízení i na jeho provozovateli. Stejně právo má i důvěrník nebo podpůrce.
- (2) Je-li právo na přezkoumání uplatněno ještě předtím, než soud rozhodne podle § 105 odst. 2, musí být umožněn jeho výkon tak, aby soud mohl zhodnotit výsledky přezkoumání v řízení o přípustnosti učiněného opatření.

§ 110

Rozhodl-li soud o přípustnosti učiněného opatření, schvaluje se tím nucený pobyt v zařízení poskytujícím zdravotní péči, tím však neodnímá právo odmítnout určitý zákrok nebo léčebný výkon.

Pododdíl 5

Nakládání s částmi lidského těla

§ 111

- (1) Člověk, jemuž byla odňata část těla, má právo dozvědět se, jak s ní bylo naloženo. Naložit s odňatou částí lidského těla způsobem pro člověka nedůstojným nebo způsobem ohrožujícím veřejné zdraví se zakazuje.
- (2) Odňatou část těla člověka lze za jeho života použít k účelům zdravotnickým, výzkumným nebo vědeckým, pokud k tomu

dal souhlas. K použití odňaté části těla člověka k účelu svou povahou neobvyklému se vyžaduje jeho výslovný souhlas vždy.

- (3) O tom, co má původ v lidském těle, platí obdobně to, co o částech lidského těla.

§ 112

Člověk může přenechat část svého těla jinému jen za podmínek stanovených jiným právním předpisem. To neplatí, jedná-li se o vlasy nebo podobné části lidského těla, které lze bezbolestně odejmout bez znecitlivění a které se přirozenou cestou obnovují; ty lze přenechat jinému i za odměnu a hledí se na ně jako na věc movitou.

Pododdíl 6

Ochrana lidského těla po smrti člověka

§ 113

- (1) Člověk má právo rozhodnout, jak bude po jeho smrti naloženo s jeho tělem.
- (2) Provést pitvu nebo použít lidské tělo po smrti člověka pro potřeby lékařské vědy, výzkumu nebo k výukovým účelům bez souhlasu zemřelého lze jen, pokud tak stanoví jiný zákon.

§ 114

- (1) Člověk je oprávněn rozhodnout, jaký má mít pohřeb. Nezanechá-li o tom výslovné rozhodnutí, rozhodne o jeho pohřbu manžel zemřelého, a není-li ho, děti zemřelého; není-li jich, pak rozhodnou rodiče a není-li jich, sourozenci zemřelého; nežijí-li, pak rozhodnou jejich děti a není-li ani jich,

pak kterákoli z osob blízkých; není-li žádná z těchto osob, pak rozhodne obec, na jejímž území člověk zemřel.

- (2) Náklady pohřbu a opatření pohřebiště se hradí z pozůstalosti. Pokud pozůstalost nestačí ke krytí nákladů toho způsobu pohřbu, jaký si zesnulý přál, musí být pohřben alespoň slušným způsobem podle místních zvyklostí.
- (3) Jiný právní předpis stanoví, jakým způsobem a na čí náklady bude pohřben člověk, jehož pozůstalost ke krytí nákladů pohřbu nestačí a není-li nikdo ochoten uhradit náklady pohřbu dobrovolně.

§ 115

Zemře-li člověk, aniž projeví souhlas s pitvou nebo s použitím svého těla po smrti způsobem podle § 113, platí, že s provedením pitvy nebo s takovým použitím svého těla nesouhlasí.

§ 116

Kdo souhlasí, aby po jeho smrti bylo jeho tělo pitváno nebo použito způsobem podle § 113, zapíše své stanovisko do rejstříku vedeného podle jiného právního předpisu; tento souhlas lze projevit i ve veřejné listině, nebo vůči poskytovateli zdravotních služeb s účinky vůči tomuto poskytovateli.

§ 117

Souhlas s pitvou nebo s použitím svého těla po smrti pro potřeby lékařské vědy, výzkumu nebo k výukovým účelům lze odvolat. Odvolá-li souhlas člověk ve zdravotnickém zařízení, může tak učinit prohlášením v písemné formě.

Díl 3

Právnícké osoby

Oddíl 1

Obecná ustanovení

§ 118

Právnícká osoba má právní osobnost od svého vzniku do svého zániku.

§ 119

Právnícké osoby vedou spolehlivé záznamy o svých majetkových poměrech, i když nejsou povinny vést účetnictví podle jiného právního předpisu.

Veřejné rejstříky právníckých osob

§ 120

- (1) Do veřejného rejstříku se o právnícké osobě zapíše alespoň den jejího vzniku, den jejího zrušení s uvedením právního důvodu a den jejího zániku, jakož i její název, adresa sídla a předmět činnosti, jméno a adresa bydliště nebo sídla každého člena statutárního orgánu spolu s uvedením způsobu, jakým tento orgán právníckou osobu zastupuje, a údajů o dni vzniku nebo zániku jejich funkce.
- (2) Jiný právní předpis stanoví, jaké jsou veřejné rejstříky právníckých osob, které právnícké osoby se do nich zapisují a jak, nebo které další údaje se do nich o právníckých osobách zapisují, a jak se z nich vymazávají, popřípadě zda je součástí veřejného rejstříku sbírka listin. Veřejné rejstříky

právnických osob jsou přístupné každému; každý do nich může nahlížet a pořizovat si z nich výpisy, opisy nebo kopie.

- (3) Změní-li se zapsaná skutečnost, oznámí zapsaná osoba nebo ten, komu to ukládá zákon, změnu bez zbytečného odkladu tomu, kdo veřejný rejstřík vede, a ten tuto změnu do veřejného rejstříku bez zbytečného odkladu zapíše.

§ 121

- (1) Proti osobě, která právně jedná důvěřujíc údaj zapsanému do veřejného rejstříku, nemá ten, jehož se zápis týká, právo namítnout, že zápis neodpovídá skutečnosti.
- (2) Byl-li údaj zapsaný ve veřejném rejstříku zveřejněn, nemůže se nikdo po uplynutí patnácti dnů od zveřejnění dovolat, že o zveřejněném údaji nemohl vědět. Neodpovídá-li zveřejněný údaj zapsanému údaji, nemůže se ten, jehož se údaj týká, vůči jiné osobě dovolat zveřejněného údaje; prokáže-li však, že jí byl zapsaný údaj znám, může proti ní namítnout, že zveřejněný údaj zapsanému neodpovídá.

Ustavení a vznik právnické osoby

§ 122

Právnickou osobu lze ustavit zakladatelským právním jednáním, zákonem, rozhodnutím orgánu veřejné moci, popřípadě jiným způsobem, který stanoví jiný právní předpis.

§ 123

- (1) Zakladatelské právní jednání určí alespoň název, sídlo právnické osoby, předmět činnosti, jaký má právnická osoba statutární orgán a jak se vytváří, nestanoví-li to zákon přímo. Určí též, kdo jsou první členové statutárního orgánu.

- (2) Pro zakladatelské právní jednání se vyžaduje písemná forma.

§ 124

Neuvede-li se, na jaký čas se právnická osoba ustavuje, platí, že je ustavena na dobu neurčitou.

§ 125

- (1) Více zakladatelů zakládá právnickou osobu přijetím stanov nebo uzavřením jiné smlouvy.
- (2) Zákon stanoví, ve kterých případech lze právnickou osobu založit i právním jednáním jedné osoby obsaženým v zakladatelské listině.

§ 126

- (1) Právnická osoba vzniká dnem zápisu do veřejného rejstříku.
- (2) Je-li právnická osoba zřízena zákonem, vzniká dnem nabytí jeho účinnosti, nestanoví-li zákon den pozdější.
- (3) Zákon stanoví, ve kterých dalších případech není zápis do veřejného rejstříku potřebný ke vzniku právnické osoby. Zákon stanoví, ve kterých případech je k založení nebo ke vzniku právnické osoby potřebné rozhodnutí orgánu veřejné moci.

§ 127

Za právnickou osobu lze jednat jejím jménem již před jejím vznikem. Kdo takto jedná, je z tohoto jednání oprávněn a zavázán sám; jedná-li více osob, jsou oprávněny a zavázány společně a nerozdílně. Právnická osoba může účinky těchto jednání pro sebe do tří měsíců od svého vzniku převzít. V takovém případě platí, že je z těchto jednání oprávněna a zavázána od počátku. Převzme-li je, dá dalším zúčastněným najevo, že tak učinila.

§ 128

Po vzniku právnické osoby se nelze domáhat určení, že nevznikla, a nelze z toho důvodu zrušit její zápis do veřejného rejstříku.

§ 129

- (1) Soud prohlásí právnickou osobu po jejím vzniku za neplatnou i bez návrhu, pokud
  - a) zakladatelské právní jednání chybí,
  - b) zakladatelské právní jednání nemá náležitost nezbytnou pro právní existenci právnické osoby,
  - c) právní jednání zakladatelů odporuje § 145 nebo
  - d) právnickou osobu založilo méně osob, než je k tomu podle zákona třeba.
- (2) Dnem, kdy je právnická osoba prohlášena za neplatnou, vstupuje do likvidace.

§ 130

Před rozhodnutím podle § 129 poskytne soud právnické osobě přiměřenou lhůtu k zjednání nápravy, jedná-li se o závalu, kterou lze odstranit.

§ 131

Prohlášení právnické osoby za neplatnou nemá vliv na práva a povinnosti, jichž nabyla.

Název

§ 132

- (1) Jménem právnické osoby je její název.
- (2) Název musí odlišit právnickou osobu od jiné osoby a obsahovat označení její právní formy. Název nesmí být klamavý.

§ 133

- (1) Název může obsahovat jméno člověka, k němuž má právnická osoba zvláštní vztah. Je-li člověk živ, lze užit jeho jméno v názvu právnické osoby jen s jeho souhlasem; zemřel-li, aniž dal souhlas, vyžaduje se souhlas jeho manžela, a pokud není, souhlas zletilého potomka, a pokud není on, souhlas předka.
- (2) Bylo-li v názvu právnické osoby užito příjmení a je-li pro to důvod spočívající v důležitém zájmu na ochraně rodiny, použije se § 78 odst. 3 obdobně.
- (3) Kdo má právo udělit souhlas k užití jména člověka v názvu právnické osoby, má právo jej kdykoli odvolat, a to i když jej udělil na určitou dobu; bylo-li ujednáno něco jiného, nepřihlíží se k tomu, odůvodňuje-li odvolání souhlasu podstatná změna okolností nebo jiný rozumný důvod. Byl-li souhlas udělený na určitou dobu odvolán, aniž to odůvodňuje podstatná změna okolností nebo jiný rozumný důvod, nahradí odvolávající právnické osobě škodu z toho vzniklou.

§ 134

- (1) Název právnické osoby může obsahovat některý příznačný prvek názvu jiné právnické osoby, je-li pro to důvod v jejich vzájemném vztahu. I v tom případě musí být veřejnost s to oba názvy dostatečně rozlišit.
- (2) Příznačný prvek názvu jiné právnické osoby nelze v názvu použít bez jejího souhlasu. Ustanovení § 133 odst. 3 se použije obdobně.

§ 135

- (1) Právnická osoba, která byla dotčena zpochybněním svého práva k názvu nebo která utrpěla újmu pro neoprávněný zásah do tohoto práva, nebo které taková újma hrozí, zejména neoprávněným užitím názvu, se může domáhat, aby bylo

od neoprávněného zásahu upuštěno nebo aby byl odstraněn jeho následek.

- (2) Stejná ochrana náleží právnické osobě proti tomu, kdo bez zákonného důvodu zasahuje do její pověsti nebo soukromí, ledaže se jedná o účely vědecké či umělecké nebo o tiskové, rozhlasové, televizní nebo obdobné zpravodajství; ani takový zásah však nesmí být v rozporu s oprávněnými zájmy právnické osoby.

§ 136

Sídlo

- (1) Při ustavení právnické osoby se určí její sídlo. Nenaruší-li to klid a pořádek v domě, může být sídlo i v bytě.
- (2) Zapisuje-li se právnická osoba do veřejného rejstříku, postačí, pokud zakladatelské právní jednání uvede název obce, kde je sídlo právnické osoby; do veřejného rejstříku však právnická osoba navrhne zapsat plnou adresu sídla.

§ 137

- (1) Každý se může dovolat skutečného sídla právnické osoby.
- (2) Proti tomu, kdo se dovolá sídla zapsaného ve veřejném rejstříku, nemůže právnická osoba namítat, že má skutečné sídlo v jiném místě.

Přemístění sídla

§ 138

- (1) Právnická osoba, která má sídlo v zahraničí, může přemístit sídlo na území České republiky. To neplatí, pokud to nepripouští právní řád státu, ve kterém má právnická osoba sídlo, nebo pokud jde o právnickou osobu zakázanou podle § 145.

- (2) Právnická osoba, která hodlá přemístit své sídlo na území České republiky, přiloží k návrhu na zápis do příslušného veřejného rejstříku rozhodnutí o tom, jakou právní formu české právnické osoby zvolila, a zakladatelské právní jednání vyžadované českým právním řádem pro tuto formu právnické osoby.
- (3) Vnitřní právní poměry právnické osoby se po přemístění sídla do tuzemska řídí českým právním řádem. Českým právním řádem se řídí i ručení jejich členů nebo členů jejich orgánů za dluhy právnické osoby, pokud vznikly po dni účinnosti přemístění sídla do tuzemska.

§ 139

Právnická osoba, která má sídlo v České republice, může přemístit své sídlo do zahraničí, pokud to neodporuje veřejnému pořádku a pokud to připouští právní řád státu, do něhož má být sídlo právnické osoby přemístěno.

§ 140

- (1) Právnická osoba, která hodlá přemístit sídlo do zahraničí, zveřejní tento záměr s uvedením adresy nového sídla a právní formy po přemístění sídla alespoň tři měsíce před dnem předpokládaného přemístění sídla. Věřitelé mají právo požadovat dostatečné zajištění svých dosud nesplacených pohledávek do dvou měsíců od zveřejnění, dojde-li po přemístění sídla ke zhoršení dobytnosti jejich pohledávek v České republice.
- (2) Nedojde-li k dohodě o způsobu a rozsahu zajištění, rozhodne o dostatečném zajištění a o jeho rozsahu soud s ohledem na druh a výši pohledávky. Neposkytne-li právnická osoba zajištění podle rozhodnutí soudu, ručí za dluhy, které nebyly zajištěny, členové statutárního orgánu vyjma těch, kteří

prokáží, že vyvinuli dostatečné úsilí, aby rozhodnutí bylo splněno.

§ 141

- (1) Člen právnické osoby, který s přemístěním sídla do zahraničí nesouhlasil, má právo ukončit členství v právnické osobě s účinky ke dni přemístění sídla. Má-li člen právnické osoby při ukončení členství právo na vypořádání, poskytne mu právnická osoba plnění nejpozději ke dni účinnosti přemístění sídla. Za splnění tohoto závazku ručí členové statutárního orgánu.
- (2) Za dluhy, které vznikly přede dnem účinnosti přemístění sídla, ručí členové právnické osoby a jejího statutárního orgánu stejně jako před přemístěním sídla do zahraničí.

§ 142

Přemístění sídla je účinné ode dne zápisu jeho adresy do příslušného veřejného rejstříku.

§ 143

Pro zřizování a přemísťování poboček právnických osob platí § 138 až 142 obdobně.

Účel právnických osob

§ 144

- (1) Právnickou osobu lze ustavit ve veřejném nebo v soukromém zájmu. Tato její povaha se posuzuje podle hlavní činnosti právnické osoby.
- (2) Zákon stanoví, ke kterým účelům lze ustavit právnickou osobu jen při splnění zvláštních podmínek.

§ 145

- (1) Zakazuje se založit právnickou osobu, jejímž účelem je porušení práva nebo dosažení nějakého cíle nezákonným způsobem, zejména je-li jejím účelem
  - a) popření nebo omezení osobních, politických nebo jiných práv osob pro jejich národnost, pohlaví, rasu, původ, politické nebo jiné smýšlení, náboženské vyznání a sociální postavení,
  - b) rozněcování nenávisti a neshovívavosti,
  - c) podpora násilí nebo
  - d) řízení orgánu veřejné moci nebo výkonu veřejné správy bez zákonného zmocnění.
- (2) Zakazuje se založit právnickou osobu ozbrojenou nebo s ozbrojenými složkami, ledaže se jedná o právnickou osobu zřízenou zákonem, jíž zákon ozbrojení nebo vytvoření ozbrojené složky výslovně dovoluje nebo ukládá, nebo o právnickou osobu, která nakládá se zbraněmi v souvislosti se svým podnikáním podle jiného právního předpisu, anebo o právnickou osobu, jejíž členové drží nebo užívají zbraně pro sportovní nebo kulturní účely či k myslivosti nebo k plnění úkolů podle jiného právního předpisu.

Veřejná prospěšnost

§ 146

Veřejně prospěšná je právnická osoba, jejímž posláním je přispívat v souladu se zakladatelským právním jednáním vlastní činností k dosahování obecného blaha, pokud na rozhodování právnické osoby mají podstatný vliv jen bezúhonné osoby, pokud nabyla majetek z poctivých zdrojů a pokud hospodárně využívá své jmění k veřejně prospěšnému účelu.

§ 147

Veřejně prospěšná právnická osoba má právo na zápis statusu veřejné prospěšnosti do veřejného rejstříku, pokud splní podmínky stanovené jiným právním předpisem.

§ 148

Je-li ve veřejném rejstříku zapsán status veřejné prospěšnosti, vymaže jej ten, kdo veřejný rejstřík vede, pokud se právnická osoba statusu veřejné prospěšnosti vzdá, nebo pokud o jeho odnětí rozhodne soud. Výmazem z veřejného rejstříku status veřejné prospěšnosti zaniká.

§ 149

Soud o odnětí statusu veřejné prospěšnosti rozhodne na návrh osoby, která na tom má právní zájem, nebo i bez návrhu v případě, že právnická osoba přestane splňovat podmínky pro jeho nabytí a nedostatek ani na výzvu soudu v přiměřené lhůtě neodstraní.

§ 150

Jen právnická osoba, jejíž status veřejné prospěšnosti je ve veřejném rejstříku zapsán, má právo uvést ve svém názvu, že je veřejně prospěšná.

Orgány právnické osoby

§ 151

- (1) Zákon stanoví, popřípadě zakladatelské právní jednání určí, jakým způsobem a v jakém rozsahu členové orgánů právnické osoby za ni rozhodují a nahrazují její vůli.
- (2) Dobrá víra členů orgánu právnické osoby se přičítá právnické osobě.

§ 152

- (1) Právnícká osoba si tvoří orgány o jednom členu (individuální) nebo o více členech (kolektivní).
- (2) Fyzická osoba, která je členem orgánu právnické osoby a která je do funkce volena, jmenována či jinak povolána (dále jen „člen voleného orgánu“), musí být plně svéprávná. To platí i pro zástupce právnické osoby, která je sama členem voleného orgánu jiné právnické osoby.
- (3) Týká-li se hlavní činnost právnické osoby nezletilých nebo osob s omezenou svéprávností a není-li hlavním účelem právnické osoby podnikání, může zakladatelské právní jednání určit, že členem voleného kolektivního orgánu právnické osoby může být i osoba nezletilá nebo osoba s omezenou svéprávností.

§ 153

- (1) Osoba, jejíž úpadek byl osvědčen, se může stát členem voleného orgánu, oznámila-li to předem tomu, kdo ji do funkce povolává; to neplatí, pokud od skončení insolvenčního řízení uplynuly alespoň tři roky.
- (2) Byl-li osvědčen úpadek osoby, která je členem voleného orgánu, oznámí to tato osoba bez zbytečného odkladu tomu, kdo ji do funkce povolal.
- (3) Nedošlo-li k oznámení, může se domáhat každý, kdo na tom má právní zájem, aby člena voleného orgánu z funkce odvolal soud. To neplatí, rozhodl-li ten, kdo člena voleného orgánu povolal, poté, co se o osvědčení úpadku této osoby dozvěděl, že má ve funkci setrvat.

§ 154

Je-li členem voleného orgánu právnické osoby jiná právnická osoba, zmocní fyzickou osobu, aby ji v orgánu zastupovala,

jinak právnickou osobu zastupuje člen jejího statutárního orgánu.

§ 155

- (1) Byl-li členem voleného orgánu povolán ten, kdo k tomu není podle zákona způsobilý, hledí se na jeho povolání do funkce, jako by se nestalo. Ztratí-li člen voleného orgánu po svém povolání do funkce zákonnou způsobilost být členem voleného orgánu, jeho funkce zaniká; zánik funkce právnické osobě oznámí bez zbytečného odkladu.
- (2) Hledí-li se na povolání osoby do funkce člena voleného orgánu, jako by se nestalo, nebo je-li povolání neplatné, nedotýká se to práva nabytého v dobré víře.

§ 156

- (1) Je-li orgán kolektivní, rozhoduje o záležitostech právnické osoby ve sboru. Je schopen usnášet se za přítomnosti nebo jiné účasti většiny členů a rozhoduje většinou hlasů zúčastněných členů.
- (2) Je-li působnost jednotlivých členů orgánu rozdělena podle určitých oborů, ustanovení odstavce 1 se nepoužije. Rozdělení působnosti nezbavuje další členy povinnosti dohlížet, jak jsou záležitosti právnické osoby spravovány.

§ 157

- (1) Je-li rozhodnutí přijato, zaznamená se na žádost člena voleného orgánu, který návrhu odporoval, jeho odchylný názor.
- (2) Byl-li návrh přijat za neúčasti některého z členů, je tento člen oprávněn dozvědět se obsah rozhodnutí.

§ 158

- (1) Zakladatelské právní jednání může stanovit pro schopnost orgánu usnášet se vyšší počet zúčastněných, vyžádat pro

přijetí rozhodnutí vyšší počet hlasů nebo stanovit postup, kterým lze způsob rozhodování orgánu měnit.

- (2) Zakladatelské právní jednání může připustit rozhodování orgánu i mimo zasedání v písemné formě nebo s využitím technických prostředků.
- (3) Zakladatelské právní jednání může určit, že v případě dosažení rovnosti hlasů při rozhodování voleného orgánu právnické osoby rozhoduje hlas předsedajícího.

§ 159

- (1) Kdo přijme funkci člena voleného orgánu, zavazuje se, že ji bude vykonávat s nezbytnou loajalitou i s potřebnými znalostmi a pečlivostí. Má se za to, že jedná nedbale, kdo není této péče řádného hospodáře schopen, ač to musel zjistit při přijetí funkce nebo při jejím výkonu, a nevyvodí z toho pro sebe důsledky.
- (2) Člen voleného orgánu vykonává funkci osobně; to však nebrání tomu, aby člen zmocnil pro jednotlivý případ jiného člena téhož orgánu, aby za něho při jeho neúčasti hlasoval.
- (3) Nenahradil-li člen voleného orgánu právnické osobě škodu, kterou jí způsobil porušením povinnosti při výkonu funkce, ačkoli byl povinen škodu nahradit, ručí věřiteli právnické osoby za její dluh v rozsahu, v jakém škodu nenahradil, pokud se věřitel plnění na právnické osobě nemůže domoci.

§ 160

Odstoupí-li člen voleného orgánu ze své funkce prohlášením došlým právnické osobě, zaniká funkce uplynutím dvou měsíců od dojití prohlášení.

Jednání za právnickou osobu

§ 161

Kdo právnickou osobu zastupuje, dá najevo, co ho k tomu opravňuje, neplyne-li to již z okolností. Kdo za právnickou osobu podepisuje, připojí k jejímu názvu svůj podpis, popřípadě i údaj o své funkci nebo o svém pracovním zařazení.

§ 162

Zastupuje-li právnickou osobu člen jejího orgánu způsobem zapsaným do veřejného rejstříku, nelze namítat, že právnická osoba nepřijala potřebné usnesení, že usnesení bylo stiženo vadou, nebo že člen orgánu přijaté usnesení porušil.

§ 163

Statutárnímu orgánu náleží veškerá působnost, kterou zakladatelské právní jednání, zákon nebo rozhodnutí orgánu veřejné moci nesvěří jinému orgánu právnické osoby.

§ 164

- (1) Člen statutárního orgánu může zastupovat právnickou osobu ve všech záležitostech.
- (2) Náleží-li působnost statutárního orgánu více osobám, tvoří kolektivní statutární orgán. Neurčí-li zakladatelské právní jednání, jak jeho členové právnickou osobu zastupují, činí tak každý člen samostatně. Vyžaduje-li zakladatelské právní jednání, aby členové statutárního orgánu jednali společně, může člen právnickou osobu zastoupit jako zmocněnec samostatně, jen byl-li zmocněn k určitému právnímu jednání.
- (3) Má-li právnická osoba s kolektivním statutárním orgánem zaměstnance, pověří jednoho člena statutárního orgánu

právním jednáním vůči zaměstnancům; jinak tuto působnost vykonává předseda statutárního orgánu.

§ 165

- (1) Nemá-li statutární orgán dostatečný počet členů potřebný k rozhodování, jmenuje na návrh toho, kdo osvědčí právní zájem, chybějící členy soud na dobu než budou noví členové povoláni postupem určeným v zakladatelském právním jednání; jinak soud jmenuje právnické osobě opatrovníka, a to i bez návrhu, kdykoli se o tom při své činnosti dozví.
- (2) Soud jmenuje právnické osobě opatrovníka, a to i bez návrhu, jsou-li zájmy člena statutárního orgánu v rozporu se zájmy právnické osoby a nemá-li právnická osoba jiného člena orgánu schopného ji zastupovat.

§ 166

- (1) Právnickou osobu zastupují její zaměstnanci v rozsahu obvyklém vzhledem k jejich zařazení nebo funkci; přitom rozhoduje stav, jak se jeví veřejnosti. Co je stanoveno o zastoupení právnické osoby zaměstnancem, platí obdobně pro zastoupení právnické osoby jejím členem nebo členem jiného orgánu nezapsaného do veřejného rejstříku.
- (2) Omezení zástupčího oprávnění vnitřním předpisem právnické osoby má účinky vůči třetí osobě, jen muselo-li jí být známo.

§ 167

Právnickou osobu zavazuje protiprávní čin, kterého se při plnění svých úkolů dopustil člen voleného orgánu, zaměstnanec nebo jiný její zástupce vůči třetí osobě.

Zrušení právnické osoby

§ 168

- (1) Právnická osoba se zrušuje právním jednáním, uplynutím doby, rozhodnutím orgánu veřejné moci nebo dosažením účelu, pro který byla ustavena, a z dalších důvodů stanovených zákonem.
- (2) O dobrovolném zrušení právnické osoby rozhoduje její příslušný orgán.

§ 169

- (1) Po zrušení právnické osoby se vyžaduje její likvidace, ledaže celé její jmění nabývá právní nástupce, nebo stanoví-li zákon jinak.
- (2) Neplyne-li z právního jednání o zrušení právnické osoby, zda je rušena s likvidací nebo bez likvidace, platí, že je zrušena s likvidací.

§ 170

Kdo rozhodl o zrušení právnické osoby s likvidací, může rozhodnutí změnit, dokud ještě nedošlo k naplnění účelu likvidace.

§ 171

S likvidací se právnická osoba zrušuje

- a) uplynutím doby, na kterou byla založena,
- b) dosažením účelu, pro který byla založena,
- c) dnem určeným zákonem nebo právním jednáním o zrušení právnické osoby, jinak dnem jeho účinnosti, nebo
- d) dnem právní moci rozhodnutí orgánu veřejné moci, nestanoví-li se v rozhodnutí den pozdější.

§ 172

- (1) Soud na návrh toho, kdo na tom osvědčí právní zájem, nebo i bez návrhu, zruší právnickou osobu a nařídí její likvidaci, jestliže
  - a) vyvíjí nezákonnou činnost v takové míře, že to závažným způsobem narušuje veřejný pořádek,
  - b) již nadále nesplňuje předpoklady vyžadované pro vznik právnické osoby zákonem,
  - c) nemá déle než dva roky statutární orgán schopný usnášet se, nebo
  - d) tak stanoví zákon.
- (2) Umožňuje-li zákon soudu zrušit právnickou osobu z důvodu, který lze odstranit, soud jí před vydáním rozhodnutí stanoví přiměřenou lhůtu k odstranění nedostatků.

§ 173

- (1) Zrušuje-li se právnická osoba při přeměně, zrušuje se bez likvidace dnem účinnosti přeměny.
- (2) Byl-li osvědčen úpadek právnické osoby, zrušuje se bez likvidace zrušením konkursu po splnění rozvrhového usnesení, nebo zrušením konkursu proto, že majetek je zcela nepostačující; do likvidace však vstoupí, objeví-li se po skončení insolvenčního řízení nějaký majetek.

Přeměna právnické osoby

§ 174

- (1) Přeměnou právnické osoby je fúze, rozdělení a změna právní formy.
- (2) Právnická osoba může změnit právní formu, jen stanoví-li to zákon.

§ 175

- (1) Kdo rozhodl o přeměně právnické osoby, může rozhodnutí změnit, dokud se přeměna nestane účinnou.
- (2) Stane-li se přeměna právnické osoby účinnou, nelze rozhodnout, že nenastala, ani vyslovit neplatnost právního jednání, které k přeměně vedlo, a nelze zrušit zápis přeměny do veřejného rejstříku.

§ 176

- (1) Při přeměně musí být stanoven rozhodný den, od něhož se jednání zanikající právnické osoby považuje z účetního hlediska za jednání uskutečněné na účet nástupnické právnické osoby.
- (2) Ke dni předcházejícímu rozhodný den sestaví zanikající právnická osoba nebo právnická osoba rozdělovaná odštěpením konečnou účetní závěrku. K rozhodnému dni sestaví nástupnická právnická osoba nebo právnická osoba rozdělovaná odštěpením zahajovací rozvahu.

§ 177

- (1) Účinnost přeměny právnické osoby zapisované do veřejného rejstříku nastává dnem zápisu do veřejného rejstříku. V takovém případě se rozhodný den stanoví tak, aby nepředcházel den podání návrhu na zápis přeměny do veřejného rejstříku o více než dvanáct měsíců.
- (2) Jsou-li zúčastněné osoby zapsány do veřejného rejstříku v různých obvodech, podá se návrh na zápis přeměny v kterémkoli z nich a orgán veřejné moci zapíše do veřejného rejstříku všechny zapisované skutečnosti k témuž dni.

§ 178

- (1) Fúze se děje sloučením nebo splynutím nejméně dvou zúčastněných právnických osob. Sloučení nebo splynutí se považuje za převod činnosti zaměstnavatele.
- (2) Při sloučení nejméně jedna ze zúčastněných osob zaniká; práva a povinnosti zanikajících osob přecházejí na jedinou ze zúčastněných osob jako na nástupnickou právnickou osobu.
- (3) Při splynutí zanikají všechny zúčastněné osoby a na jejich místě vzniká nová právnická osoba jako osoba nástupnická; na ni přecházejí práva a povinnosti všech zanikajících osob.

§ 179

- (1) Právnická osoba se rozštěpením rozděljuje se založením nových právnických osob, nebo se rozděljuje za současného sloučení s jinými právnickými osobami (dále jen „rozdělení sloučením“). Právnická osoba se může založit i odštěpením, nebo spojením více způsobů rozdělení. Rozdělení sloučením, odštěpením, jakož i jiné způsoby rozdělení, se považují za převod činnosti zaměstnavatele.
- (2) Pokud rozdělením rozdělovaná právnická osoba zaniká a její práva a povinnosti přecházejí na několik nástupnických právnických osob, pak
  - a) jsou-li na rozdělení nástupnické právnické osoby zúčastněny jako osoby již existující, jedná se o rozštěpení sloučením,
  - b) mají-li nástupnické právnické osoby rozdělením teprve vzniknout, jedná se o rozštěpení se založením nových právnických osob.
- (3) Při rozdělení právnické osoby odštěpením se rozdělovaná právnická osoba neruší, ani nezaniká, ale vyčleněná část jejích práv a povinností přechází na existující nebo nově založenou nástupnickou osobu.

§ 180

V případech uvedených v § 179 odst. 2 nebo 3 rozhodne příslušný orgán právnické osoby, kteří zaměstnanci zanikající právnické osoby se stanou zaměstnanci jednotlivých nástupnických právnických osob.

§ 181

Fúzovat a rozdělovat se mohou právnické osoby o různé právní formě jen tehdy, stanoví-li tak zákon.

§ 182

Přechází-li přeměnou právnické osoby její jmění na nástupnickou právnickou osobu a vyžaduje-li se podle jiného právního předpisu souhlas orgánu veřejné moci k převodu práv a povinností, vyžaduje se tento souhlas i k přeměně právnické osoby.

§ 183

- (1) Při změně právní formy se neruší ani nezaniká právnická osoba, jejíž právní forma se mění, pouze se mění její právní poměry, a jde-li o korporaci, také právní postavení jejich členů.
- (2) Není-li den, k němuž byl vyhotoven návrh smlouvy nebo rozhodnutí o změně právní formy rozvahovým dnem podle jiného právního předpisu, sestaví právnická osoba k tomuto dni mezitímní účetní závěrku. Údaje, z nichž je sestavena účetní závěrka ke dni zpracování změny právní formy, nesmí předcházet den rozhodnutí právnické osoby o změně právní formy více než tři měsíce.

§ 184

- (1) O přeměně právnické osoby zřízené zákonem lze rozhodnout, pokud to zákon výslovně stanoví.

- (2) O přeměně právnické osoby zřízené rozhodnutím orgánu veřejné moci rozhoduje tento orgán.

Zánik právnické osoby

§ 185

Právnická osoba zapsaná do veřejného rejstříku zaniká dnem výmazu z veřejného rejstříku.

§ 186

Právnická osoba, která nepodléhá zápisu do veřejného rejstříku, zaniká skončením likvidace.

Likvidace

§ 187

- (1) Účelem likvidace je vypořádat majetek zrušené právnické osoby (likvidační podstatu), vyrovnat dluhy věřitelům a nalozit s čistým majetkovým zůstatkem, jenž vyplyne z likvidace (s likvidačním zůstatkem), podle zákona.
- (2) Právnická osoba vstupuje do likvidace dnem, kdy je zrušena nebo prohlášena za neplatnou. Vstoupí-li právnická osoba zapsaná ve veřejném rejstříku do likvidace, navrhne likvidátor bez zbytečného odkladu zápis vstupu do likvidace do veřejného rejstříku. Po dobu likvidace užívá právnická osoba svůj název s dodatkem „v likvidaci“.

§ 188

Vstoupí-li právnická osoba do likvidace, nesmí za ni nikdo právně jednat mimo rozsah stanovený v § 196 od okamžiku, kdy se o jejím vstupu do likvidace dozvěděl nebo kdy se o něm dozvědět měl a mohl.

§ 189

- (1) Při vstupu do likvidace povolá příslušný orgán právnické osobě likvidátora; likvidátorem může být jen osoba způsobilá být členem statutárního orgánu. Zanikne-li funkce likvidátora ještě před zánikem právnické osoby, povolá příslušný orgán právnické osobě bez zbytečného odkladu nového likvidátora.
- (2) Je-li právnická osoba v likvidaci a nebyl-li likvidátor povolán, vykonávají jeho působnost všichni členové statutárního orgánu.

§ 190

Je-li k likvidaci právnické osoby povoláno několik likvidátorů, tvoří kolektivní orgán.

§ 191

- (1) Právnické osobě, která vstoupila do likvidace, aniž byl povolán likvidátor podle § 189, jmenuje likvidátora soud, a to i bez návrhu. Soud jmenuje likvidátora i v případě, že sám rozhodl o zrušení právnické osoby.
- (2) Na návrh osoby, která na tom osvědčí právní zájem, soud odvolá likvidátora, který řádně neplní své povinnosti, a jmenuje nového likvidátora.
- (3) Nebyl-li podán jiný návrh či nelze-li návrhu vyhovět, může soud při postupu podle odstavce 1 nebo 2 likvidátorem jmenovat i bez jeho souhlasu člena statutárního orgánu. Takový likvidátor nemůže ze své funkce odstoupit. Může však navrhnout soudu, aby ho funkce zprostil, prokáže-li, že na něm nelze spravedlivě požadovat, aby funkci vykonával.
- (4) Nelze-li likvidátora jmenovat ani podle odstavce 3, jmenuje ho soud z osob zapsaných do seznamu insolvenčních správců.

§ 192

Jmenoval-li likvidátora soud, poskytnou třetí osoby likvidátorovi součinnost ve stejném rozsahu, v jakém jsou povinny poskytnout ji insolvenčnímu správci.

§ 193

Likvidátor nabývá působnosti statutárního orgánu okamžikem svého povolání. Za řádný výkon funkce likvidátor odpovídá stejně jako člen statutárního orgánu.

§ 194

Jen soud může odvolat z funkce likvidátora, kterého do funkce jmenoval.

§ 195

Odměnu a způsob její výplaty určuje likvidátorovi ten, kdo jej povolal.

§ 196

- (1) Činnost likvidátora může sledovat jen účel, jaký odpovídá povaze a cíli likvidace.
- (2) Nabyla-li právnická osoba dědictví nebo odkaz s podmínkou, doložením času nebo s příkazem, tato omezení likvidátor dodrží. Jestliže však právnická osoba obdržela účelově vázané prostředky z veřejných rozpočtů, použije likvidátor tyto prostředky podle rozhodnutí orgánu, který je poskytl; obdobně likvidátor postupuje, jestliže právnická osoba obdržela prostředky účelově vázané k dosažení veřejně prospěšného účelu.

§ 197

Likvidátor uspokojí v průběhu likvidace přednostně pohledávky zaměstnanců; to neplatí, je-li právnická osoba v úpadku.

§ 198

- (1) Likvidátor oznámí vstup právnické osoby do likvidace všem známým věřitelům.
- (2) Likvidátor zveřejní bez zbytečného odkladu nejméně dvakrát za sebou alespoň s dvoutýdenním odstupem oznámení podle odstavce 1 společně s výzvou pro věřitele, aby přihlásili své pohledávky ve lhůtě, která nesmí být kratší než tři měsíce od druhého zveřejnění.

§ 199

- (1) Likvidátor sestaví ke dni vstupu právnické osoby do likvidace zahajovací rozvahu a soupis jmění právnické osoby.
- (2) Likvidátor vydá proti úhradě nákladů soupis jmění každému věřiteli, který o to požádá.

§ 200

Zjistí-li likvidátor v průběhu likvidace, že právnická osoba je v úpadku, podá bez zbytečného odkladu insolvenční návrh, ledaže se jedná o případ uvedený v § 201.

§ 201

- (1) Jedná-li se o případ podle § 173 odst. 2 a likvidační podstata nepostačuje k splnění všech dluhů, likvidátor z výtěžku uhradí v první skupině náklady likvidace, ve druhé skupině ze zůstatku uspokojí pohledávky zaměstnanců a poté hradí ve třetí skupině pohledávky ostatních věřitelů.
- (2) Není-li možné plně vyrovnat pohledávky v téže skupině, uspokojí se poměrně.

§ 202

- (1) Nezdá-li se v přiměřené době celou likvidační podstatu zpeněžit, vyrovná likvidátor z částečného výtěžku přednostně náklady a pohledávky z první a pak z druhé skupiny,

je-li to možné; tím není dotčen § 201 odst. 2. Poté likvidátor nabídne věřitelům pohledávek třetí skupiny likvidační podstatu k převzetí na úhradu dluhů.

- (2) Nezdaří-li se v přiměřené době zpeněžit likvidační podstatu ani zčásti, anebo nejsou-li z částečného výtěžku pohledávky první a druhé skupiny zcela vyrovnány, likvidátor nabídne likvidační podstatu k převzetí všem věřitelům.
- (3) O věřiteli, jemuž byla likvidační podstata nabídnuta podle odstavce 1 nebo 2 a do dvou měsíců se k nabídce nevyjádřil, platí, že nabídku přijal; tento účinek nenastane, nepoučil-li jej o tom likvidátor v nabídce.

§ 203

- (1) Věřitelům, kteří převezmou likvidační podstatu, náleží každému podíl určený poměrem výše jejich pohledávek; ve zbytku jejich pohledávky zanikají.
- (2) Odmítne-li některý z věřitelů účast na převzetí likvidační podstaty, považuje se jeho pohledávka za zaniklou. To neplatí, pokud se následně zjistí dosud neznámý majetek právnické osoby.

§ 204

- (1) Odmítnou-li všichni věřitelé likvidační podstatu převzít, přechází likvidační podstata dnem zániku právnické osoby na stát; likvidátor to bez zbytečného odkladu oznámí orgánu příslušnému podle jiného zákona.
- (2) Bez zřetele k § 201 až 203 náleží věřiteli, který je podle jiného zákona věřitelem zajištěným, uspokojení z jistoty, kterou byla jeho pohledávka zajištěna. Nebude-li zajištěný věřitel takto plně uspokojen ve své pohledávce, náleží mu ve zbytku plnění podle § 201 až 203.

§ 205

- (1) Jakmile likvidátor dokončí vše, co předchází naložení s likvidačním zůstatkem nebo předání likvidační podstaty podle § 202 nebo oznámení podle § 204, vyhotoví konečnou zprávu o průběhu likvidace, v níž uvede alespoň, jak bylo s likvidační podstatou naloženo, a popřípadě též návrh na použití likvidačního zůstatku. K témuž dni likvidátor sestaví účetní závěrku. Likvidátor k účetní závěrce připojuje podpisový záznam.
- (2) Konečnou zprávu, návrh na použití likvidačního zůstatku a účetní závěrku předloží likvidátor ke schválení tomu, kdo jej povolal do funkce. Ten, kdo se stal likvidátorem podle § 189 odst. 1, předloží konečnou zprávu, návrh na použití likvidačního zůstatku a účetní závěrku tomu orgánu právnické osoby, který má působnost ho z funkce odvolat, popřípadě působnost ho kontrolovat. Není-li takový orgán, předloží likvidátor tyto doklady a návrhy ke schválení soudu.
- (3) Výmazu právnické osoby z veřejného rejstříku nebrání, že nebyly schváleny dokumenty uvedené v odstavci 1.

§ 206

- (1) Dokud nejsou uspokojena práva všech věřitelů, kteří své pohledávky přihlásili včas podle § 198, nelze vyplácet podíl na likvidačním zůstatku ani ve formě zálohy, ani jej jinak použít.
- (2) Je-li pohledávka sporná nebo není-li ještě splatná, lze likvidační zůstatek použít jen, byla-li věřiteli poskytnuta dostatečná jistota.

§ 207

Likvidace končí použitím likvidačního zůstatku, převzetím likvidační podstaty věřiteli, nebo jejím odmítnutím. Likvidátor

podá do třiceti dnů od skončení likvidace návrh na výmaz právnické osoby z veřejného rejstříku.

§ 208

Zjistí-li se ještě před výmazem právnické osoby z veřejného rejstříku její dosud neznámý majetek nebo objeví-li se potřeba jiných nezbytných opatření, likvidace neskončí a likvidátor tento majetek vypořádá nebo provede další nezbytná opatření. Po ukončení těchto jednání postupuje podle § 205 až 207; ustanovení § 170 se nepoužije.

§ 209

- (1) Zjistí-li se neznámý majetek právnické osoby po jejím výmazu z veřejného rejstříku nebo objeví-li se jiný zájem hodný právní ochrany, soud na návrh toho, kdo osvědčí právní zájem, zruší výmaz právnické osoby, rozhodne o její likvidaci a jmenuje likvidátora. Kdo vede veřejný rejstřík, do něho podle tohoto rozhodnutí zapíše obnovení právnické osoby, skutečnost, že je v likvidaci a údaje o likvidátorovi. Od obnovení se na právnickou osobu hledí, jako by nikdy nezanikla.
- (2) Byla-li právnická osoba obnovena vzhledem k zjištění neznámého majetku, obnoví se neuspokojené pohledávky jejích věřitelů.

Oddíl 2

Korporace

Pododdíl 1

Obecně o korporacích

§ 210

- (1) Korporaci vytváří jako právnickou osobu společenství osob.
- (2) Na právnickou osobu tvořenou jediným členem se hledí jako na korporaci.

§ 211

- (1) Korporace může mít jediného člena, připouští-li to zákon. V takovém případě jediný člen korporace v ní nemůže z vlastní vůle ukončit členství, ledaže v důsledku toho na jeho místo vstoupí nová osoba.
- (2) Klesne-li počet členů korporace pod počet stanovený zákonem, soud ji i bez návrhu zruší a rozhodne o její likvidaci. Nejprve jí však poskytne přiměřenou lhůtu ke zjednání nápravy.

§ 212

- (1) Přijetím členství v korporaci se člen vůči ní zavazuje chovat se čestně a zachovávat její vnitřní řád. Korporace nesmí svého člena bezdůvodně zvyhodňovat ani znevýhodňovat a musí šetřit jeho členská práva i oprávněné zájmy.
- (2) Zneužije-li člen soukromé korporace hlasovací právo k újmě celku, rozhodne soud na návrh toho, kdo prokáže právní zájem, že k hlasu tohoto člena nelze pro určitý případ při-

hlížet. Toto právo zaniká, pokud návrh není podán do tří měsíců ode dne, kdy k zneužití hlasu došlo.

§ 213

Poškodí-li korporaci její člen nebo člen jejího orgánu způsobem, který zakládá jeho povinnost k náhradě a kterým byl poškozen i jiný člen korporace na hodnotě své účasti, a domáhá-li se náhrady jen tento člen, může soud škůdci i bez zvláštního návrhu uložit povinnost nahradit způsobenou škodu jen korporaci, pokud to odůvodňují okolnosti případu, zejména pokud je dostatečně zřejmé, že se takovým opatřením vyrovná i škoda na znehodnocené účasti.

Pododdíl 2

Spolek

§ 214

- (1) Alespoň tři osoby vedené společným zájmem mohou založit k jeho naplňování spolek jako samosprávný a dobrovolný svazek členů a spolčovat se v něm.
- (2) Vytvoří-li spolky k uplatňování společného zájmu nový spolek jako svůj svaz, vyjádří v názvu nového spolku jeho svazovou povahu.

§ 215

- (1) Nikdo nesmí být nucen k účasti ve spolku a nikomu nesmí být bráněno vystoupit z něho.
- (2) Členové spolku neručí za jeho dluhy.

§ 216

Název spolku musí obsahovat slova „spolek“ nebo „zapsaný spolek“, postačí však zkratka „z. s.“.

§ 217

- (1) Hlavní činností spolku může být jen uspokojování a ochrana těch zájmů, k jejichž naplňování je spolek založen. Podnikání nebo jiná výdělečná činnost hlavní činností spolku být nemůže.
- (2) Vedle hlavní činnosti může spolek vyvíjet též vedlejší hospodářskou činnost spočívající v podnikání nebo jiné výdělečné činnosti, je-li její účel v podpoře hlavní činnosti nebo v hospodárném využití spolkového majetku.
- (3) Zisk z činnosti spolku lze použít pouze pro spolkovou činnost včetně správy spolku.

Založení spolku

§ 218

Zakladatelé založí spolek, shodnou-li se na obsahu stanov; stanovy obsahují alespoň

- a) název a sídlo spolku,
- b) účel spolku,
- c) práva a povinnosti členů vůči spolku, popřípadě určení způsobu, jak jim budou práva a povinnosti vznikat,
- d) určení statutárního orgánu.

§ 219

Stanovy mohou založit pobočný spolek jako organizační jednotku spolku nebo určit, jakým způsobem se pobočný spolek zakládá a který orgán rozhoduje o založení, zrušení nebo přeměně pobočného spolku.

§ 220

- (1) Určí-li stanovy, že členství je různého druhu, vymezí zároveň práva a povinnosti spojené s jednotlivými druhy členství.
- (2) Omezit práva nebo rozšířit povinnosti spojené s určitým druhem členství lze jen za podmínek určených předem ve stanovách, jinak se souhlasem většiny dotčených členů. To neplatí, má-li spolek k omezení práv nebo rozšíření povinností spravedlivý důvod.

§ 221

Stanovy musí být uloženy v úplném znění v sídle spolku.

Ustavující schůze

§ 222

- (1) Spolek lze založit i usnesením ustavující schůze tvořícího se spolku. Na ustavující schůzi se obdobně použijí ustanovení o členské schůzi.
- (2) Návrh stanov vypracuje a další zájemce o založení spolku svolá vhodným způsobem k ustavující schůzi svolavatel. Správnost a úplnost listiny přítomných ověří svolavatel nebo osoba jím pověřená.

§ 223

Každý, kdo se dostaví na ustavující schůzi a splňuje podmínky pro členství ve spolku, se zapíše do listiny přítomných, podepíše se k údajům o svém jménu a bydlišti nebo sídle. Správnost a úplnost listiny přítomných ověří svolavatel nebo osoba jím pověřená. Platí, že osoby zapsané v listině přítomných podaly řádnou přihlášku do spolku.

§ 224

- (1) Ustavující schůzi zahájí svolavatel nebo osoba jím pověřená. Sdělí ustavující schůzi počet přítomných a seznámí ji s jednáními, která svolavatel v zájmu spolku již učinil. Dále navrhne ustavující schůzi pravidla pro její jednání a volbu předsedajícího i případných dalších činovníků.
- (2) Ustavující schůze volí členy těch orgánů, které podle určení zákona a stanov zvolit má.
- (3) Ustavující schůze přijímá usnesení většinou hlasů přítomných v době hlasování.
- (4) Kdo hlasoval proti přijetí návrhu stanov, může od přihlášky do spolku odstoupit. O tom musí být učiněn záznam v listině přítomných opatřený podpisy odstupujícího a toho, kdo záznam učinil.

§ 225

Účastní-li se ustavující schůze alespoň tři osoby, mohou schválit stanovy podle § 218.

Vznik spolku

§ 226

- (1) Spolek vzniká dnem zápisu do veřejného rejstříku.
- (2) Návrh na zápis spolku do veřejného rejstříku podávají zakladatelé nebo osoba určená ustavující schůzí.
- (3) Není-li spolek do veřejného rejstříku zapsán do třiceti dnů od podání návrhu na zápis a není-li v této lhůtě ani vydáno rozhodnutí o odmítnutí zápisu, považuje se spolek za zapsaný do veřejného rejstříku třicátým dnem od podání návrhu.

§ 227

Pokračuje-li spolek v činnosti i poté, co byl jeho zápis do veřejného rejstříku odmítnut, použijí se ustanovení o společnosti.

Pobočný spolek

§ 228

- (1) Právní osobnost pobočného spolku se odvozuje od právní osobnosti hlavního spolku. Pobočný spolek může mít práva a povinnosti a nabývat je v rozsahu určeném stanovami hlavního spolku a zapsaném ve veřejném rejstříku.
- (2) Název pobočného spolku musí obsahovat příznačný prvek názvu hlavního spolku a vyjádřit jeho vlastnost pobočného spolku.

§ 229

- (1) Pobočný spolek vzniká dnem zápisu do veřejného rejstříku.
- (2) Návrh na zápis pobočného spolku do veřejného rejstříku podává hlavní spolek.
- (3) Není-li rozhodnutí o zápisu nebo o jeho odmítnutí vydáno do třiceti dnů od podání návrhu na zápis, považuje se pobočný spolek za zapsaný do veřejného rejstříku.
- (4) Z právních jednání pobočného spolku vzniklých přede dnem jeho zápisu do veřejného rejstříku je hlavní spolek oprávněn a zavázán společně a nerozdílně s pobočným spolkem. Ode dne zápisu pobočného spolku do veřejného rejstříku ručí hlavní spolek za dluhy pobočného spolku v rozsahu určeném stanovami.

§ 230

- (1) Zrušením hlavního spolku se zrušuje i pobočný spolek.

- (2) Hlavní spolek nezanikne dříve, než zaniknou všechny pobočné spolky.

§ 231

Nabytím statusu veřejné prospěšnosti pro hlavní spolek nabývají tento status i pobočné spolky. Vzdá-li se hlavní spolek statusu veřejné prospěšnosti, nebo je-li mu odejmut, pozbývají jej i pobočné spolky.

Členství

§ 232

- (1) Neurčí-li stanovy jinak, váže se členství ve spolku na osobu člena a nepřechází na jeho právního nástupce.
- (2) Je-li členem spolku právnická osoba, zastupuje ji statutární orgán, ledaže právnická osoba určí jiného zástupce.

§ 233

- (1) Po vzniku spolku může členství v něm vzniknout přijetím za člena nebo jiným způsobem určeným stanovami.
- (2) Kdo se uchází o členství ve spolku, projevuje tím vůli být vázán stanovami od okamžiku, kdy se stane členem spolku.
- (3) O přijetí za člena rozhoduje orgán určený stanovami, jinak nejvyšší orgán spolku.

§ 234

Má se za to, že vznikem členství v pobočném spolku vzniká i členství v hlavním spolku; to platí i o zániku členství.

§ 235

Stanovy mohou určit výši a splatnost členského příspěvku nebo určí, který orgán spolku určí výši a splatnost členského příspěvku a jakým způsobem.

§ 236

Seznam členů

- (1) Vede-li spolek seznam členů, stanovy určí, jakým způsobem provádí v seznamu členů zápisy a výmazy týkající se členství osob ve spolku. Stanovy dále určí, jak bude seznam členů zpřístupněn, anebo že zpřístupněn nebude.
- (2) Každý člen, a to i bývalý, obdrží na svou žádost od spolku na jeho náklady potvrzení s výpisem ze seznamu členů obsahující údaje o své osobě, popřípadě potvrzení, že tyto údaje byly vymazány. Namísto zemřelého člena může o potvrzení požádat jeho manžel, dítě nebo rodič, a není-li žádný z nich, může o vydání potvrzení žádat jiná osoba blízká nebo dědic, prokáží-li zájem hodný právní ochrany.
- (3) Seznam členů může být uveřejněn se souhlasem všech členů, kteří jsou v něm zapsáni; při uveřejnění neúplného seznamu členů musí být z něho patrné, že je neúplný.

Zánik členství

§ 237

Členství ve spolku zaniká vystoupením, vyloučením, nebo dalšími způsoby uvedenými ve stanovách nebo v zákoně.

§ 238

Neurčí-li stanovy jinak, zanikne členství, pokud člen nezplatí členský příspěvek ani v přiměřené lhůtě určené spolkem

dodatečně ve výzvě k zaplacení, ačkoli byl na tento následek ve výzvě upozorněn.

§ 239

- (1) Neurčí-li stanovy něco jiného, může spolek vyloučit člena, který závažně porušil povinnost vyplývající z členství a v přiměřené lhůtě nápravu nezjednal ani po výzvě spolku. Výzva se nevyžaduje, nelze-li porušení povinnosti odčinit nebo způsobilo-li spolku zvlášť závažnou újmu.
- (2) Rozhodnutí o vyloučení se doručí vyloučenému členu.

§ 240

- (1) Neurčí-li stanovy jiný orgán, rozhoduje o vyloučení člena statutární orgán.
- (2) Neurčí-li stanovy jinak, může návrh na vyloučení podat v písemné formě kterýkoli člen; v návrhu se uvedou okolnosti osvědčující důvod pro vyloučení. Člen, proti kterému návrh směřuje, musí mít příležitost se s návrhem na vyloučení seznámit, žádat o jeho vysvětlení a uvést i doložit vše, co mu je k prospěchu.

§ 241

- (1) Člen může do patnácti dnů od doručení rozhodnutí v písemné formě navrhnout, aby rozhodnutí o jeho vyloučení přezkoumala rozhodčí komise, ledaže stanovy určí jiný orgán.
- (2) Příslušný orgán zruší rozhodnutí o vyloučení člena, odporuje-li vyloučení zákonu nebo stanovám; rozhodnutí o vyloučení člena může zrušit i v jiných odůvodněných případech.

§ 242

Vyloučený člen může do tří měsíců od doručení konečného rozhodnutí spolku o svém vyloučení navrhnout soudu, aby rozhodl o neplatnosti vyloučení; jinak toto právo zaniká. Nebylo-li

mu rozhodnutí doručeno, může člen návrh podat do tří měsíců ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejdéle však do jednoho roku ode dne, kdy byl po vydání rozhodnutí zánik jeho členství vyloučením zapsán do seznamu členů; jinak toto právo zaniká.

Organizace spolku

§ 243

Orgány spolku jsou statutární orgán a nejvyšší orgán, případně kontrolní komise, rozhodčí komise a další orgány určené ve stanovách. Stanovy mohou orgány spolku pojmenovat libovolně, nevzbudí-li tím klamný dojem o jejich povaze.

§ 244

Stanovy určí, je-li statutární orgán kolektivní (výbor) nebo individuální (předseda). Neurčí-li stanovy jinak, volí a odvolává členy statutárního orgánu nejvyšší orgán spolku.

§ 245

Na usnesení členské schůze nebo jiného orgánu, které se přičí dobrým mravům, nebo mění stanovy tak, že jejich obsah odporuje donucujícím ustanovením zákona, se hledí, jako by nebylo přijato. To platí i v případě, že bylo přijato usnesení v záležitosti, o které tento orgán nemá působnost rozhodnout.

§ 246

- (1) Neurčí-li stanovy funkční období členů volených orgánů spolku, je toto období pětileté.
- (2) Neurčí-li stanovy jinak, mohou členové volených orgánů spolku, jejichž počet neklesl pod polovinu, kooptovat náhradní členy do nejbližšího zasedání orgánu příslušného k volbě.

- (3) Neurčí-li stanovy jinak, použijí se pro svolání, zasedání a rozhodování kolektivních orgánů spolku § 156 a § 159 odst. 2 a přiměřeně též ustanovení o členské schůzi.

§ 247

Nejvyšší orgán spolku

- (1) Stanovy určí, který orgán je nejvyšším orgánem spolku; do jeho působnosti zpravidla náleží určit hlavní zaměření činnosti spolku, rozhodovat o změně stanov, schválit výsledek hospodaření spolku, hodnotit činnost dalších orgánů spolku i jejich členů a rozhodnout o zrušení spolku s likvidací nebo o jeho přeměně.
- (2) Je-li podle stanov statutární orgán spolku i jeho nejvyšším orgánem a není-li s to vykonávat působnost po dobu delší než jeden měsíc, může alespoň pětina členů spolku svolat shromáždění všech členů spolku; na shromáždění přechází působnost nejvyššího orgánu spolku. To neplatí, určí-li stanovy něco jiného.
- (3) Neurčí-li stanovy jinak, je nejvyšším orgánem spolku členská schůze; ustanovení § 248 až 257 se na členskou schůzi použijí, pokud stanovy neurčí něco jiného.

Členská schůze

§ 248

- (1) Členskou schůzi svolává k zasedání statutární orgán spolku nejméně jedenkrát do roka.
- (2) Statutární orgán spolku svolá zasedání členské schůze z podnětu alespoň třetiny členů spolku nebo kontrolního orgánu spolku. Nesvolá-li statutární orgán spolku zasedání členské schůze do třiceti dnů od doručení podnětu, může

ten, kdo podnět podal, svolat zasedání členské schůze na náklady spolku sám.

§ 249

- (1) Zasedání členské schůze se svolá vhodným způsobem ve lhůtě určené stanovami, jinak nejméně třicet dnů před jeho konáním. Z pozvánky musí být zřejmé místo, čas a pořad zasedání.
- (2) Je-li zasedání svoláno podle § 248, může být pořad zasedání proti návrhu uvedenému v podnětu změněn jen se souhlasem toho, kdo podnět podal.
- (3) Místo a čas zasedání se určí tak, aby co nejméně omezovaly možnost členů se ho účastnit.

§ 250

- (1) Kdo zasedání svolal, může je odvolat nebo odložit stejným způsobem, jakým bylo svoláno. Stane-li se tak méně než týden před oznámeným datem zasedání, nahradí spolek členům, kteří se na zasedání dostavili podle pozvánky, účelně vynaložené náklady.
- (2) Je-li zasedání svoláno podle § 248, může být odvoláno či odloženo jen na návrh nebo se souhlasem toho, kdo k němu dal podnět.

§ 251

Každý člen je oprávněn účastnit se zasedání a požadovat i dostat na něm vysvětlení záležitostí spolku, vztahuje-li se požadované vysvětlení k předmětu zasedání členské schůze. Požaduje-li člen na zasedání sdělení o skutečnostech, které zákon uveřejnit zakazuje nebo jejichž prozrazení by spolku způsobilo vážnou újmu, nelze mu je poskytnout.

§ 252

- (1) Členská schůze je schopna usnášet se za účasti většiny členů spolku. Usnesení přijímá většinou hlasů členů přítomných v době usnášení; každý člen má jeden hlas.
- (2) Určí-li stanovy při úpravě různých druhů členství ve spolku, že je s určitým druhem členství spojen pouze hlas poradní, nepřihlíží se k tomuto hlasu pro účely odstavce 1.

§ 253

- (1) Kdo zasedání zahájí, ověří, zda je členská schůze schopna se usnášet. Poté zajistí volbu předsedy zasedání a případně i dalších činovníků, vyžadují-li jejich volbu stanovy.
- (2) Předseda vede zasedání tak, jak byl jeho pořad ohlášen, ledaže se členská schůze usnese na předčasném ukončení zasedání.
- (3) Záležitost, která nebyla zařazena na pořad zasedání při jeho ohlášení, lze rozhodnout jen za účasti a se souhlasem všech členů spolku oprávněných o ní hlasovat.

§ 254

- (1) Statutární orgán spolku zajistí vyhotovení zápisu ze zasedání do třiceti dnů od jejího ukončení. Není-li to možné, vyhotoví zápis ten, kdo zasedání předsedal nebo koho tím pověřila členská schůze.
- (2) Ze zápisu musí být patrné, kdo zasedání svolal a jak, kdy se konalo, kdo je zahájil, kdo mu předsedal, jaké případné další činovníky členská schůze zvolila, jaká usnesení přijala a kdy byl zápis vyhotoven.
- (3) Každý člen spolku může nahlížet do zápisů ze zasedání za podmínek určených stanovami. Neurčí-li stanovy jinak, lze toto právo vykonat v sídle spolku.

§ 255

Dílčí členské schůze

Stanovy mohou určit, že se zasedání členské schůze bude konat formou dílčích členských schůzí, případně též, o kterých záležitostech tímto způsobem rozhodnout nelze. Připustí-li stanovy zasedání dílčích členských schůzí, určí rovněž období, v němž se všechna zasedání musí konat. Pro schopnost usnášet se a pro přijímání usnesení se zúčastnění členové a odevzdané hlasy sčítají.

§ 256

Shromáždění delegátů

- (1) Stanovy mohou určit, že působnost členské schůze plní shromáždění delegátů.
- (2) Každý delegát musí být volen stejným počtem hlasů. Není-li to dobře možné, mohou stanovy určit pro volbu delegátů rozumnou odchylku.

§ 257

Náhradní zasedání členské schůze

- (1) Není-li členská schůze na svém zasedání schopna usnášet se, může statutární orgán nebo ten, kdo původní zasedání svolal, svolat novou pozvánkou ve lhůtě patnácti dnů od předchozího zasedání členskou schůzi na náhradní zasedání. Z pozvánky musí být zřejmé, že se jedná o náhradní zasedání členské schůze. Náhradní zasedání členské schůze se musí konat nejpozději do šesti týdnů ode dne, na který bylo zasedání členské schůze předtím svoláno.
- (2) Na náhradním zasedání může členská schůze jednat jen o záležitostech zařazených na pořad předchozího zasedání. Usnesení může přijmout za účasti libovolného počtu členů, ledaže stanovy určí něco jiného.

- (3) Rozhoduje-li členská schůze na zasedání dílčích členských schůzí nebo rozhoduje-li namísto ní shromáždění delegátů, postupuje se podle odstavců 1 a 2 obdobně.

Neplatnost rozhodnutí orgánu spolku

§ 258

Každý člen spolku nebo ten, kdo na tom má zájem hodný právní ochrany, může navrhnout soudu, aby rozhodl o neplatnosti rozhodnutí orgánu spolku pro jeho rozpor se zákonem nebo se stanovami, pokud se neplatnosti nelze dovolat u orgánů spolku.

§ 259

Právo dovolat se neplatnosti rozhodnutí zaniká do tří měsíců ode dne, kdy se navrhovatel o rozhodnutí dozvěděl nebo mohl dozvědět, nejpozději však do jednoho roku od přijetí rozhodnutí.

§ 260

- (1) Soud neplatnost rozhodnutí nevysloví, došlo-li k porušení zákona nebo stanov, aniž to mělo závažné právní následky, a je-li v zájmu spolku hodném právní ochrany neplatnost rozhodnutí nevyslovit.
- (2) Soud neplatnost rozhodnutí nevysloví ani tehdy, bylo-li by tím podstatně zasaženo do práva třetí osoby nabytého v dobré víře.

§ 261

- (1) Porušil-li spolek základní členské právo člena závažným způsobem, má člen právo na přiměřené zadostiučinění.
- (2) Namítne-li to spolek, soud právo na zadostiučinění členu spolku nepřiznává, nebylo-li uplatněno

- a) v době stanovené pro podání návrhu na vyslovení neplatnosti rozhodnutí, nebo
- b) do tří měsíců ode dne právní moci rozhodnutí o zamítnutí návrhu, byl-li tento návrh zamítnut podle § 260.

Kontrolní komise

§ 262

- (1) Zřídí-li stanovy kontrolní komisi, vyžaduje se, aby měla alespoň tři členy. Neurčí-li stanovy jinak, volí a odvolává členy kontrolní komise členská schůze. Určí-li stanovy, že členy kontrolní komise jmenuje nebo odvolává statutární orgán, nepřihlíží se k tomu.
- (2) Neurčí-li stanovy další omezení, není členství v kontrolní komisi slučitelné s členstvím ve statutárním orgánu spolku ani s funkcí likvidátora.

§ 263

Kontrolní komise dohlíží, jsou-li záležitosti spolku řádně vedeny a vykonává-li spolek činnost v souladu se stanovami a právními předpisy, nesvěří-li jí stanovy další působnost. Zjistí-li kontrolní komise nedostatky, upozorní na ně statutární orgán, jakož i další orgány určené stanovami.

§ 264

V rozsahu působnosti kontrolní komise může její pověřený člen nahlížet do dokladů spolku a požadovat od členů dalších orgánů spolku nebo od jeho zaměstnanců vysvětlení k jednotlivým záležitostem.

Rozhodčí komise

§ 265

Je-li zřízena rozhodčí komise, rozhoduje sporné záležitosti náležející do spolkové samosprávy v rozsahu určeném stanovami; neurčí-li stanovy působnost rozhodčí komise, rozhoduje spory mezi členem a spolkem o placení členských příspěvků a přezkoumává rozhodnutí o vyloučení člena ze spolku.

§ 266

- (1) Neurčí-li stanovy jinak, má rozhodčí komise tři členy, které volí a odvolává členská schůze nebo shromáždění členů spolku.
- (2) Členem rozhodčí komise může být jen bezúhonná zletilá a plně svéprávná osoba, která ve spolku nepůsobí jako člen statutárního orgánu nebo kontrolní komise. Nenavrhl-li nikdo vyslovení neplatnosti volby člena rozhodčí komise pro nedostatek bezúhonnosti, platí s výhradou změny okolností, že byla zvolena bezúhonná osoba.
- (3) Z činnosti rozhodčí komise je vyloučen její člen, jemuž okolnosti případu brání nebo by mohly bránit rozhodovat nepodjatě.

§ 267

Řízení před rozhodčí komisí upravuje jiný právní předpis.

§ 268

Zrušení spolku

- (1) Soud zruší spolek s likvidací na návrh osoby, která na tom má oprávněný zájem, nebo i bez návrhu v případě, že spolek, ač byl na to soudem upozorněn,
  - a) vyvíjí činnost zakázanou v § 145,
  - b) vyvíjí činnost v rozporu s § 217,

- c) nutí třetí osoby k členství ve spolku, k účasti na jeho činnosti nebo k jeho podpoře, nebo
  - d) brání členům ze spolku vystoupit.
- (2) Ustanovení § 172 není dotčeno.

Likvidace spolku

§ 269

- (1) Při zrušení spolku s likvidací sestaví likvidátor soupis jmění a zpřístupní jej v sídle spolku všem členům.
- (2) Likvidátor vydá proti úhradě nákladů soupis jmění každému členu, který o to požádá.

§ 270

- (1) Nelze-li povolat likvidátora jinak, jmenuje soud likvidátorem i bez jeho souhlasu některého z členů statutárního orgánu. Není-li to možné, jmenuje soud likvidátorem i bez jeho souhlasu některého člena spolku.
- (2) Likvidátor jmenovaný podle odstavce 1 nemůže z funkce odstoupit, může však navrhnout soudu, aby jej z funkce zprostil, prokáže-li, že na něm nelze spravedlivě požadovat, aby funkci vykonával.

§ 271

Likvidátor zpeněží likvidační podstatu pouze v tom rozsahu, v jakém to je pro splnění dluhů spolku nezbytné.

§ 272

- (1) Likvidátor naloží s likvidačním zůstatkem podle stanov. Určí-li stanovy spolku se statusem veřejné prospěšnosti, že má být likvidační zůstatek použit k jiným než veřejně prospěšným cílům, nepřihlíží se k tomu.

- (2) Nelze-li s likvidačním zůstatkem naložit podle stanov, nabídne likvidátor likvidační zůstatek spolku s účelem obdoby. Není-li to možné, nabídne likvidátor likvidační zůstatek obci, na jejímž území má spolek sídlo. Nepřijme-li obec nabídku do dvou měsíců, nabývá likvidační zůstatek kraj, na jehož území má spolek sídlo. Získá-li likvidační zůstatek obec nebo kraj, použije jej jen k veřejně prospěšnému cíli.

§ 273

Obdržel-li spolek účelově vázané plnění z veřejného rozpočtu, ustanovení § 272 se nepoužije a likvidátor naloží s příslušnou částí likvidačního zůstatku podle rozhodnutí příslušného orgánu.

Fúze spolků

§ 274

Zúčastněné spolky uzavírají smlouvu o fúzi jako smlouvu o sloučení spolků, nebo jako smlouvu o splynutí spolků.

§ 275

Smlouva o fúzi obsahuje alespoň údaje o názvu, sídle a identifikující údaj každého ze zúčastněných spolků s uvedením, který spolek je zanikající a který nástupnický, a rozhodný den.

§ 276

- (1) Smlouva o splynutí spolků obsahuje i ujednání o stanovách nástupnického spolku.
- (2) Dojde-li při sloučení ke změně stanov nástupnického spolku, obsahuje smlouva o sloučení také ujednání o této změně.

§ 277

- (1) Společně s návrhem smlouvy o fúzi vyhotoví členové statutárních orgánů zúčastněných spolků i zprávu vysvětlující hospodářské i právní důvody a důsledky fúze. Zprávu lze vyhotovit i jako společnou pro všechny zúčastněné spolky.
- (2) Zpráva vysvětlující hospodářské i právní důvody a důsledky fúze nemusí být vyhotovena, jsou-li všichni členové zúčastněného spolku členy jeho statutárního nebo kontrolního orgánu nebo souhlasí-li s tím všichni členové zúčastněného spolku.

§ 278

Zasedání členské schůze, kterému bude návrh smlouvy o fúzi předložen ke schválení, musí ten, kdo je svolává, ohlásit nejméně třicet dnů před jeho konáním. V této lhůtě musí být zpřístupněny všem členům

- a) návrh smlouvy o fúzi,
- b) stanovy nástupnického spolku,
- c) výkaz majetku a závazků všech zúčastněných spolků ne starší než šest měsíců a
- d) zpráva vysvětlující hospodářské i právní důvody a důsledky fúze, je-li její vyhotovení nutné.

§ 279

- (1) Zúčastněné spolky zveřejní nejméně třicet dnů před zasedáním členské schůze společné oznámení, v němž uvedou, jakých spolků se fúze týká a jaký spolek se stane nástupnickým spolkem.
- (2) Není-li spolek příjemcem plnění z veřejného rozpočtu, má-li zanedbatelný počet věřitelů a je-li celková výše dluhů zanedbatelná, postačí, pokud doručí oznámení známým věřitelům.

§ 280

Přihlásí-li věřitel zúčastněného spolku pohledávku do šesti měsíců ode dne, kdy se zápis fúze stal vůči němu účinným, má právo na dostatečnou jistotu, zhorší-li se dobytnost pohledávky. Prokáže-li věřitel, že se v důsledku fúze dobytnost pohledávky zhorší podstatným způsobem, má právo na dostatečnou jistotu ještě před zápisem fúze do veřejného rejstříku.

§ 281

- (1) Návrh smlouvy o fúzi schvalují členské schůze zúčastněných spolků. Členská schůze může návrh smlouvy o fúzi jen schválit, nebo odmítnout.
- (2) Zasedání členských schůzí zúčastněných spolků může být svoláno i jako společné. Tehdy členské schůze zúčastněných spolků hlasují o návrhu smlouvy o fúzi odděleně. Pokud se však po schválení návrhu smlouvy o fúzi volí členové orgánů nástupnického spolku, mohou členské schůze zúčastněných spolků rozhodnout, že budou o těchto členech hlasovat společně.

§ 282

Ten, kdo za zúčastněný spolek návrh smlouvy o fúzi podepisuje, připojí k podpisu kromě dalších náležitostí také údaj, že návrh smlouvy schválila členská schůze spolku a kdy se tak stalo. Smlouva o fúzi je přijata usnesením členské schůze posledního ze zúčastněných spolků o schválení návrhu smlouvy o fúzi a jejím podpisem za tento spolek.

§ 283

Návrh na vyslovení neplatnosti smlouvy o fúzi lze podat jen společně s návrhem na neplatnost usnesení členské schůze schvalujícího tuto smlouvu. Právo domáhat se neplatnosti má

jen zúčastněný spolek nebo osoba oprávněná podat návrh na vyslovení neplatnosti členské schůze.

§ 284

- (1) Návrh na zápis fúze do veřejného rejstříku podávají společně všechny zúčastněné spolky. Jedná-li se o fúzi splynutím, podepíše návrh také členové statutárního orgánu nástupnického spolku.
- (2) Na základě návrhu provede příslušný orgán zápis fúze tak, že k témuž dni vymaže ve veřejném rejstříku zanikající spolky, poznamená, kdo je jejich právní nástupce, a při fúzi
  - a) sloučením poznamená u nástupnického spolku den účinnosti sloučení a názvy, adresy sídla a identifikující údaje spolků, které se s nástupnickým spolkem sloučily, a případné další změny u nástupnického spolku, pokud v důsledku fúze nastaly,
  - b) splynutím provede zápis nástupnického spolku a poznamená u něho názvy, adresy sídla a identifikující údaje spolků, které jsou jeho právní předchůdci.

§ 285

Po zápisu fúze do veřejného rejstříku nelze smlouvu o fúzi změnit nebo zrušit.

§ 286

Zápisem fúze nabývají členové zanikajícího spolku členství v nástupnickém spolk.

§ 287

- (1) Nepodají-li zúčastněné spolky návrh na zápis fúze do šesti měsíců ode dne, kdy byla smlouva o fúzi uzavřena, může ten ze zúčastněných spolků, který byl připraven návrh podat, od smlouvy o fúzi odstoupit. Odstoupí-li od smlouvy

i jen jedna strana, zaniká tím závazek všech stran založený smlouvou.

- (2) Nepodají-li zúčastněné spolky návrh na zápis fúze do jednoho roku ode dne, kdy byla smlouva o fúzi uzavřena, platí, že od smlouvy odstoupily všechny zúčastněné spolky.
- (3) Společně a nerozdílně se spolkem, který způsobil, že návrh na zápis fúze nebyl podán včas, nahradí ostatním spolkům škodu z toho vzniklou členové jeho statutárního orgánu vyjma těch, kteří prokáží, že vyvinuli dostatečné úsilí, aby návrh byl podán včas.

Rozdělení spolku

§ 288

- (1) Při rozdělení sloučením uzavírají zúčastněné spolky smlouvu o rozdělení.
- (2) Smlouva o rozdělení obsahuje alespoň
  - a) údaje o názvu, sídle a identifikující údaj zúčastněných spolků s uvedením, který spolek je zanikající a které jsou nástupnické,
  - b) určení, jaký majetek a dluhy zanikajícího spolku přejímají nástupnické spolky,
  - c) určení, kteří zaměstnanci zanikajícího spolku se stávají zaměstnanci jednotlivých nástupnických spolků,
  - d) rozhodný den.
- (3) Dochází-li v důsledku rozdělení sloučením ke změně stanov některého z nástupnických spolků, obsahuje smlouva o rozdělení také dohodu o této změně.
- (4) Nestanoví-li smlouva o rozdělení jinak, nabývá každý člen zanikajícího spolku ke dni účinnosti rozdělení členství ve všech nástupnických spolcích.

§ 289

- (1) Při rozdělení se založením nových spolků vyhotoví rozdělovaný spolek projekt rozdělení.
- (2) Projekt obsahuje alespoň
  - a) údaje o názvu, sídle a identifikující údaj zúčastněných spolků s uvedením, který spolek je zanikající a které jsou nástupnické,
  - b) určení, jaký majetek a dluhy zanikajícího spolku přejímají nástupnické spolky,
  - c) určení, kteří zaměstnanci zanikajícího spolku se stávají zaměstnanci jednotlivých nástupnických spolků,
  - d) návrh stanov nástupnických spolků,
  - e) rozhodný den.
- (3) Nestanoví-li projekt rozdělení jinak, nabývá každý člen zanikajícího spolku ke dni účinnosti rozdělení členství ve všech nástupnických spolcích.

§ 290

- (1) Není-li ze smlouvy o rozdělení nebo z projektu rozdělení zřejmé, jaký majetek přechází z rozdělovaného spolku na nástupnické spolky, platí, že nástupnické spolky jsou spoluvlastníky takového majetku.
- (2) Není-li ze smlouvy o rozdělení nebo z projektu rozdělení zřejmé, jaké dluhy přecházejí z rozdělovaného spolku na nástupnické spolky, platí, že nástupnické spolky jsou z těchto dluhů zavázány společně a nerozdílně.

§ 291

- (1) Při rozdělení sloučením se ustanovení o fúzi použijí obdobně.
- (2) Při rozdělení se založením nových spolků vyhotoví statutární orgán rozdělovaného spolku společně s projektem rozdělení i zprávu vysvětlující hospodářské i právní důvody

a důsledky rozdělení. Zpráva nemusí být vyhotovena, jsou-li všichni členové spolku členy jeho statutárního orgánu, anebo souhlasí-li s tím všichni členové spolku.

§ 292

- (1) Zasedání členské schůze, kterému bude předložena smlouva o rozdělení nebo projekt rozdělení ke schválení, musí ten, kdo je svolává, ohlásit nejméně třicet dnů před jeho konáním.
- (2) Ve lhůtě uvedené v odstavci 1 spolek zpřístupní ve svém sídle všem členům zprávu statutárního orgánu vysvětlující hospodářské i právní důvody a důsledky rozdělení, je-li její vyhotovení nutné. Zpráva musí obsahovat,
  - a) jedná-li se o rozdělení sloučením, návrh smlouvy o rozdělení, stanovy nástupnického spolku a výkaz majetku a závazků všech zúčastněných spolků ne starší než šest měsíců, nebo
  - b) jedná-li se o rozdělení se založením nových spolků, projekt rozdělení, výkaz majetku a závazků rozdělovaného spolku, jakož i zahajovací rozvahy a návrh stanov nástupnických spolků.

§ 293

- (1) Nejméně třicet dnů před zasedáním členské schůze zveřejní rozdělovaný spolek oznámení, v němž uvede, jakého spolku se rozdělení týká a které spolky se stanou jeho spolky nástupnickými. V oznámení rozdělovaný spolek též upozorní věřitele na jejich právo podle § 301.
- (2) Není-li spolek příjemcem plnění z veřejného rozpočtu, má-li zanedbatelný počet věřitelů a je-li celková výše dluhu zanedbatelná, postačí, pokud doručí oznámení známým věřitelům.

§ 294

- (1) Smlouvu o rozdělení schvalují členské schůze zúčastněných spolků. Ustanovení § 282 se použije obdobně.
- (2) Projekt rozdělení schvaluje členská schůze rozdělovaného spolku.
- (3) Členská schůze může smlouvu o rozdělení nebo projekt rozdělení jen schválit, nebo odmítnout.

§ 295

- (1) Rozdělovaný spolek podá návrh na zápis rozdělení do veřejného rejstříku. Jedná-li se o rozdělení sloučením, podají společný návrh spolek rozdělovaný i nástupnický.
- (2) Na základě návrhu provede příslušný orgán zápis rozdělení tak, že k témuž dni vymaže ve veřejném rejstříku zanikající spolek, poznamená, kdo je jeho právní nástupce, a při rozdělení
  - a) sloučením poznamená u nástupnického spolku den účinnosti rozdělení sloučením a název, adresu sídla a identifikující údaj spolku, který se s nástupnickým spolkem sloučil a případné další změny u nástupnického spolku, pokud v důsledku rozdělení nastaly,
  - b) se založením nových spolků provede zápis nástupnických spolků a poznamená u něho název, adresu sídla a identifikující údaj spolku, který je jeho právním předchůdcem.

§ 296

Po zápisu rozdělení do veřejného rejstříku nelze smlouvu o rozdělení ani projekt rozdělení změnit nebo zrušit.

§ 297

- (1) Nepodají-li při rozdělení sloučením zúčastněné spolky návrh na zápis rozdělení do šesti měsíců ode dne, kdy byla

smlouva o rozdělení uzavřena, může ten ze zúčastněných spolků, který byl připraven návrh podat, od smlouvy o rozdělení odstoupit. Odstoupí-li od smlouvy i jen jedna strana, zanikají tím závazky všech stran založené smlouvou.

- (2) Nepodají-li při rozdělení sloučením zúčastněné spolky návrh na zápis rozdělení do jednoho roku ode dne, kdy byla smlouva o rozdělení uzavřena, platí, že od smlouvy odstoupily všechny zúčastněné spolky.
- (3) Společně a nerozdílně se spolkem, který způsobil, že návrh na zápis rozdělení nebyl podán včas, nahradí ostatním spolkům škodu z toho vzniklou členové jeho statutárního orgánu vyjma těch, kteří prokáží, že vyvinuli dostatečné úsilí, aby návrh byl podán včas.

§ 298

Nepodá-li rozdělovaný spolek při rozdělení se založením nových spolků návrh na zápis rozdělení do jednoho roku ode dne, kdy bylo rozhodnutí o rozdělení přijato, ruší se marným uplynutím lhůty rozhodnutí o rozdělení.

§ 299

- (1) Každý z nástupnických spolků ručí společně s ostatními nástupnickými spolky za dluhy přešlé z rozdělovaného spolku na další nástupnický spolek.
- (2) Dá-li si rozdělovaný spolek ocenit své jmění posudkem znalce ustanoveného mu soudem podle jiného zákona, a to včetně odděleného ocenění jmění přecházejícího na jednotlivé nástupnické spolky, a splní povinnost zveřejnění podle § 269, ručí každý nástupnický spolek za dluhy podle odstavce 1 jen do výše čistého jmění nabytého rozdělením.
- (3) Právo z ručení podle odstavců 1 a 2 nemohou uplatnit věřitelé, jimž se dostalo jistoty podle § 300.

§ 300

Přihlásí-li věřitel zúčastněného spolku pohledávku do šesti měsíců ode dne, kdy se zápis rozdělení stal vůči němu účinným, má právo na dostatečnou jistotu, pokud prokáže, že se dobytnost pohledávky zhorší. Prokáže-li věřitel, že se v důsledku rozdělení dobytnost pohledávky podstatným způsobem zhorší, má právo na dostatečnou jistotu ještě před zápisem rozdělení do veřejného rejstříku.

§ 301

- (1) Každý, jehož právní zájmy jsou rozdělením dotčeny, má právo, aby mu kterýkoli ze zúčastněných spolků sdělil do jednoho měsíce od doručení žádosti, jaké jmění přechází rozdělením na jednotlivé nástupnické spolky.
- (2) Nedostane-li se dlužníku zaniklého spolku sdělení, kdo je po rozdělení spolku jeho věřitelem, může plnit kterémukoli z nástupnických spolků. Nedostane-li se věřiteli zaniklého spolku sdělení, kdo je po rozdělení spolku jeho dlužníkem, může požadovat plnění od kteréhokoli z nástupnických spolků.

§ 302

Urcí-li stanovy, že o fúzi nebo rozdělení spolku rozhoduje jiný orgán než členská schůze, použijí se z ustanovení o fúzi nebo rozdělení spolku na rozhodování takového orgánu přiměřeně ustanovení o členské schůzi.

Oddíl 3

Fundace

Pododdíl 1

Obecně o fundacích

§ 303

Fundace je právnická osoba vytvořená majetkem vyčleněným k určitému účelu. Její činnost se váže na účel, k němuž byla zřízena.

§ 304

Fundace je ustavena zakladatelským právním jednáním nebo zákonem, v nichž musí být určeny i její majetkové zajištění a účel.

§ 305

Vnitřní poměry fundace upravuje její statut.

Pododdíl 2

Nadace

§ 306

- (1) Zakladatel zakládá nadaci k trvalé službě společensky nebo hospodářsky užitečnému účelu. Účel nadace může být veřejně prospěšný, spočívá-li v podpoře obecného blaha, i dobročinný, spočívá-li v podpoře určitého okruhu osob určených jednotlivě či jinak.
- (2) Zakazuje se založit nadaci za účelem podpory politických stran a hnutí nebo jiné účasti na jejich činnosti. Zakazuje se založit nadaci sloužící výlučně výdělečným cílům. Plní-li

nadace zakázaný účel, soud ji i bez návrhu zruší a nařídí její likvidaci.

§ 307

- (1) Nadace může podnikat, pokud podnikání představuje pouhou vedlejší činnost a výtěžky podnikání slouží jen k podpoře jejího účelu; nadace však podnikat nesmí, pokud to zakladatel v nadační listině vyloučil. Za stejných podmínek může nadace převzít vedení obchodní společnosti.
- (2) Nadace nesmí být neomezeně ručícím společníkem obchodní společnosti.

§ 308

- (1) Název nadace obsahuje slovo „nadace“.
- (2) Pravidelnou součástí názvu nadace je označení poukazující na její účel.

Založení nadace

§ 309

- (1) Nadace se zakládá nadační listinou, kterou může být zakládací listina nebo pořízení pro případ smrti.
- (2) Zakládací listinu nadace pořizuje jedna osoba nebo více osob.
- (3) Stojí-li na straně zakladatele nadace více osob, považují se za zakladatele jediného a v záležitostech nadace musí jednat jednomyslně; odmítá-li některá z těchto osob souhlas bez vážného důvodu udělit, nahradí jej k návrhu kterékoli z ostatních zakládajících osob svým rozhodnutím soud.
- (4) Nadační listina vyžaduje formu veřejné listiny.

§ 310

Zakládací listina nadace obsahuje alespoň

- a) název a sídlo nadace,
- b) jméno zakladatele a jeho bydliště nebo sídlo,
- c) vymezení účelu, pro který se nadace zakládá,
- d) údaj o výši vkladu každého zakladatele,
- e) údaj o výši nadačního kapitálu,
- f) počet členů správní rady i jména a bydliště jejích prvních členů a údaj, jakým způsobem členové správní rady za nadaci jednají,
- g) počet členů dozorčí rady i jména a bydliště jejích prvních členů, případně, není-li dozorčí rada zřizována, jméno a bydliště prvního revizora,
- h) určení správce vkladů a
- i) podmínky pro poskytování nadačních příspěvků, případně okruh osob, jimž je lze poskytnout, nebo okruh činností, jež nadace může vzhledem k svému účelu vykonávat, anebo určení, že tyto náležitosti stanoví statut nadace.

§ 311

- (1) Při založení nadace pořizáním pro případ smrti se do nadace vnáší vklad povoláním nadace za dědice nebo nařízením odkazu. V takovém případě nabývá založení nadace účinnosti smrtí zůstavitele.
- (2) Je-li nadační listina obsažena v pořizení pro případ smrti, obsahuje alespoň
  - a) název nadace,
  - b) vymezení účelu, pro který se nadace zakládá,
  - c) údaj o výši vkladu,
  - d) údaj o výši nadačního kapitálu a
  - e) podmínky pro poskytování nadačních příspěvků, případně okruh osob, jimž je lze poskytnout, anebo určení, že tyto náležitosti stanoví statut nadace.

§ 312

- (1) Neobsahuje-li pořízení pro případ smrti další náležitosti stanovené v § 310, rozhodne o nich osoba určená v pořízení, jinak vykonavatel závěti; to platí i v případě, že zůstavitel jmenoval členy správní rady nebo dozorčí rady a některý z nich zemřel, není způsobilý funkci zastávat nebo ji odmítnout.
- (2) Rozhodnutí podle odstavce 1 vyžaduje formu veřejné listiny.

§ 313

- (1) Neuvede-li nadační listina předmět vkladu, platí, že se vkladová povinnost plní v penězích.
- (2) Určila-li nadační listina, že se vkladová povinnost splní vnesením nepeněžitého předmětu, a není-li to možné nebo nedosáhne-li hodnota vkladu při splnění vkladové povinnosti výše určené v nadační listině, má se za to, že vkladatel vyrovná rozdíl v penězích.

§ 314

Statut nadace

- (1) Statut nadace upraví alespoň
  - a) způsob jednání orgánů nadace a
  - b) podmínky pro poskytování nadačních příspěvků, případně též okruh osob, kterým je lze poskytovat.
- (2) Nevydá-li zakladatel statut nadace společně s nadační listinou, vydá jej po předchozím souhlasu dozorčí rady správní rada do jednoho měsíce ode dne vzniku nadace. Nevyloučí-li to nadační listina, rozhoduje o změnách statutu po předchozím souhlasu dozorčí rady správní rada.
- (3) Nadace statut uveřejní uložením do sbírky listin. Každý může ve veřejném rejstříku do statutu nahlížet a pořizovat si z něj výpisy, opisy nebo kopie. Stejně právo lze uplatnit také v sídle nadace.

§ 315

Vznik nadace

- (1) Nadace vzniká dnem zápisu do veřejného rejstříku.
- (2) Návrh na zápis nadace do veřejného rejstříku podává zakladatel; není-li to možné a neurčil-li zakladatel něco jiného, podá návrh na zápis jménem nadace její správní rada.

§ 316

Změna sídla nadace

Nevylučuje-li to nadační listina, může správní rada po předchozím vyjádření dozorčí rady změnit sídlo nadace. K rozhodnutí o přemístění sídla nadace do zahraničí se vyžaduje schválení soudu; soud přemístění sídla neschválí, není-li pro to vážný důvod nebo ohrozila-li by změna sídla oprávněné zájmy osob, kterým mají být poskytovány nadační příspěvky.

Změna nadační listiny

§ 317

Po vzniku nadace lze nadační listinu změnit v rozsahu a způsobem, který zakladatel v nadační listině výslovně vyhradil pro sebe nebo některému z orgánů nadace.

§ 318

- (1) Změní-li se po vzniku nadace okolnosti natolik, že vyvolají v zájmu nadace rozumnou potřebu změny jejích vnitřních poměrů, může zakladatel nadační listinu změnit, třebaže si takové právo v nadační listině nevyhradil; k platnosti změny se vyžaduje, aby s ní souhlasila správní rada a aby se změna nedotkla práv třetích osob.
- (2) Změnu nadační listiny nadace zveřejní; účinnosti změna nabývá uplynutím tří měsíců ode dne zveřejnění. Navrh-

ne-li soudu v této lhůtě ten, kdo tvrdí, že jeho práva byla změnou nadační listiny dotčena, aby rozhodl o neplatnosti změny, může soud rozhodnout, že se účinnost změny nadační listiny odkládá až do jeho rozhodnutí.

- (3) Ustanovení odstavců 1 a 2 se nepoužijí, pokud by se změna nadační listiny měla týkat její části, o které zakladatel v nadační listině určil, že je nezměnitelná.

§ 319

- (1) Není-li tu již zakladatel a změní-li se po vzniku okolnosti natolik, že vyvolají v zájmu nadace rozumnou potřebu změny jejich vnitřních poměrů, může o změně nadační listiny rozhodnout na návrh nadace soud; s podáním návrhu musí souhlasit správní rada.
- (2) Soud návrhu vyhoví, pokud se navrhovaná změna nadační listiny nedotkne práv třetích osob; současně musí být co nejvíce šetřen úmysl zakladatele zřejmý z nadační listiny a splněny podmínky, které zakladatel pro takový případ v nadační listině případně určil.
- (3) Soud při rozhodování o změně nadační listiny přihlédně ke stanovisku dozorcí rady a vezme zřetel na zájmy třetích osob hodné právní ochrany.

§ 320

Určil-li zakladatel v nadační listině výslovně, že je nezměnitelná nebo že nelze měnit její určitou část, nelze ji změnit ani rozhodnutím soudu.

Zvláštní ustanovení o změně účelu nadace

§ 321

- (1) Nezakládá-li nadační listina právo změnit účel nadace zakladateli nebo některému orgánu nadace, může tento účel změnit soud na návrh nadace schválený správní i dozorčí radou. Nesouhlasí-li však s takovou změnou zakladatel nebo osoba určená v nadační listině, soud návrh zamítne.
- (2) Nadace zveřejní bez zbytečného odkladu po podání návrhu oznámení o navrhované změně. Každý, kdo na tom má právní zájem, může proti návrhu u soudu odporovat ve lhůtě jednoho měsíce ode dne, kdy bylo oznámení zveřejněno.

§ 322

Je-li dosažení účelu nadace nemožné nebo obtížně dosažitelné z příčin zakladateli neznámých nebo pro něho nepředvídatelných, nahradí soud na návrh zakladatele nebo osoby, která na tom má právní zájem, dosavadní účel nadace podobným účelem, ledaže nadační listina určuje něco jiného.

§ 323

Není-li tu již zakladatel a není-li ani osoba, které zakladatel popřípadě založil právo souhlasit se změnou účelu nadace nebo takový souhlas odmítnout, soud vezme při rozhodování o změně účelu nadace zřetel na známé zakladatelovy úmysly a přání, i když nejsou z nadační listiny zřejmé.

§ 324

O změně účelu nadace z veřejně prospěšného na dobročinný může rozhodnout jen soud, pokud je pro to zvlášť závažný důvod a nadační listina to nevylučuje.

§ 325

Když se účel nadace změní, musí být dary poskytnuté ve prospěch původního účelu i výnosy z nich použity k poskytování nadačních příspěvků podle původního účelu, ledaže dárce projeví jinou vůli.

§ 326

Změní-li účel nadace soud, může současně rozhodnout i bez návrhu, v jakém rozsahu a po jakou dobu bude nadace používat výnosy z nadační jistiny k poskytování nadačních příspěvků v souladu s původním účelem. Tento rozsah a dobu stanoví vždy, kdy to vyžaduje spravedlivý zájem osob určených vzhledem k původnímu účelu nadace za příjemce nadačních příspěvků. Změní-li soud účel nadace z veřejně prospěšného na dobročinný a nerozhodne-li o tomto rozsahu a době, platí, že nadace bude používat výnosy ze čtyř pětin k poskytování nadačních příspěvků v souladu s původním účelem po dobu pěti let ode dne, kdy se změna stala účinnou.

Vklady do nadace

§ 327

- (1) Výši vkladu s nepeněžitým předmětem nelze určit vyšší částkou, než jakou stanovil jako hodnotu předmětu vkladu posudek znalce.
- (2) Je-li předmět vkladu do nadace nepeněžitý, musí splňovat předpoklad trvalého výnosu a nesmí sloužit jako jistota.

§ 328

- (1) Je-li předmětem vkladu investiční cenný papír nebo nástroj peněžního trhu podle zákona upravujícího podnikání na kapitálovém trhu, může být jeho hodnota určena také vá-

ženým průměrem z cen, za který byly uskutečněny obchody tímto cenným papírem nebo nástrojem na regulovaném trhu v době šesti měsíců před splacením vkladu.

- (2) Odstavec 1 se nepoužije, je-li hodnota předmětu vkladu, určená podle odstavce 1, ovlivněna výjimečnými okolnostmi, které by ji ke dni splnění vkladové povinnosti významně změnily.

§ 329

- (1) Je-li předmětem vkladu jiná věc než investiční cenný papír nebo nástroj peněžního trhu podle zákona upravujícího podnikání na kapitálovém trhu, může být hodnota určena také
  - a) tržní hodnotou věci určenou obecně uznávaným nezávislým odborníkem za využití obecně uznávaných postupů a zásad oceňování ne dříve než šest měsíců před splněním vkladové povinnosti, nebo
  - b) vyšší ocenění věci v účetní závěrce za účetní období bezprostředně předcházející vznik vkladové povinnosti, pokud je tato věc oceněna reálnou hodnotou podle jiného právního předpisu a pokud auditor ověřil účetní závěrku s výrokem bez výhrad.
- (2) Odstavec 1 se nepoužije, pokud nastaly nové okolnosti, jež by mohly hodnotu vkladu ke dni splnění vkladové povinnosti významně změnit.

§ 330

- (1) Před vznikem nadace se vkladová povinnost splní alespoň tak, aby souhrnná výše vkladů odpovídala alespoň částce 500 000 Kč.
- (2) Vklady do nadace přijme před jejím vznikem osoba, kterou nadační listina určila jako správce vkladů. Zanikne-li jeho funkce, povolá zakladatel, popřípadě vykonavatel závěti

nebo jiná oprávněná osoba bez zbytečného odkladu nového správce vkladů; není-li to možné, povolá nové správce vkladů správní rada nadace. O právech a povinnostech správce platí obdobně ustanovení o právech a povinnostech členů orgánů právnických osob.

§ 331

- (1) Vkladová povinnost se splní předáním předmětu vkladu správci vkladů. Nadace nabývá vlastnické právo k předmětu vkladu dnem svého vzniku, váže-li však zákon nabytí vlastnického práva na zápis do veřejného seznamu, nabude nadace předmět vkladu do vlastnictví až tímto zápisem.
- (2) Je-li předmět vkladu peněžitý, složí jej správce vkladů na zvláštní účet u banky nebo spořitelního a úvěrního družstva, který pro nadaci a na její jméno zřídí. Ten, kdo účet vede, až do vzniku nadace neumožní ze zůstatku na účtu výplaty a platby, ledaže se prokáže, že nadace nebyla platně založena; byla-li nadace založena pořízením pro případ smrti, vyžaduje se, aby o neplatnosti založení rozhodl soud.
- (3) Je-li předmětem vkladu věc zapsaná do veřejného seznamu, předá vkladatel správci vkladů i prohlášení o vnesení vkladu; po vzniku nadace se její vlastnické právo do veřejného seznamu zapíše na základě tohoto prohlášení. Vyžaduje se, aby na prohlášení byl podpis vkladatele úředně ověřen.

§ 332

Správce vkladů potvrdí v písemné formě osobě, která navrhne zápis nadace do veřejného rejstříku, kdo vkladovou povinnost splnil, kdy se tak stalo, jaký je předmět vkladu a jaká je souhrnná výše vkladů. Potvrdí-li správce vkladů vyšší rozsah plnění, než jaký odpovídá skutečnosti, ručí až do výše rozdílu věřitelům za dluhy nadace po dobu pěti let od vzniku nadace.

§ 333

- (1) Převzatý předmět vkladu předá správce vkladů nadaci bez zbytečného odkladu po jejím vzniku.
- (2) Nevznikne-li nadace, vrátí správce vkladů předmět vkladu osobě, která jej splatila nebo vnesla. Právní jednání učiněná správcem při správě předmětu zavazují i tuto osobu.

§ 334

- (1) Po vzniku nadace lze nadační jistinu rozmnožit nadačními dary nebo rozhodnutím o zvýšení nadačního kapitálu.
- (2) Splňuje-li nepeněžitý předmět daru předpoklad trvalého výnosu a neslouží-li jako jistota, má se za to, že dar rozmnožuje nadační jistinu.

Majetek nadace a nadační kapitál

§ 335

Majetek nadace tvoří nadační jistina a ostatní majetek.

§ 336

- (1) Nadační jistinu tvoří soubor předmětů vkladů do nadace, popřípadě i nadačních darů.
- (2) Nadační jistina musí mít celkovou hodnotu odpovídající alespoň výši 500 000 Kč.

§ 337

Peněžní vyjádření nadační jistiny je nadační kapitál. Výše nadačního kapitálu se zapisuje do veřejného rejstříku.

§ 338

- (1) Nadace používá svůj majetek v souladu s účelem uvedeným v nadační listině i ve statutu a za podmínek tam určených

k poskytování nadačních příspěvků, k zajištění vlastní činnosti k naplnění svého účelu a k úhradě nákladů na zhodnocení nadační jistiny i nákladů na vlastní správu.

- (2) K právnímu jednání, kterým nadace převezme neomezené ručení za jinou osobu, se nepřihlíží.

§ 339

- (1) Co tvoří nadační jistinu, nelze zastavit ani jinak použít k zajištění dluhu. To neplatí, pokud nadace provozuje obchodní závod, v rozsahu potřebném pro jeho plynulý provoz.
- (2) Zcizit lze něco z nadační jistiny, jen pokud to neodporuje vůli osoby, která nadaci darovala dar nebo splnila vkladovou povinnost. Jinak lze něco z nadační jistiny zcizit, jen pokud k tomu dojde za protiplnění zahrnuté do nadační jistiny nebo v případě, že potřebu zcizení vyvolala taková změna okolností, kterou nebylo možné předvídat a jinak se s ní nelze vypořádat ani při vynaložení péče řádného hospodáře.

§ 340

Nadace nakládá s nadační jistinou s péčí, jakou tento zákon stanoví pro správu cizího majetku. Vyžaduje-li se podle ustanovení o prosté správě cizího majetku k určitému právnímu jednání souhlas beneficianta, vyžaduje se k takovému právnímu jednání předchozí souhlas osoby určené v nadační listině; není-li tato osoba určena, vyžaduje se předchozí souhlas dozorčí rady.

§ 341

- (1) Dosahuje-li nadační kapitál nebo obrat nadace v uplynulém účetním období výše alespoň desetkrát vyšší, než stanoví § 330 odst. 1, podléhají řádná účetní závěrka, mimořádná účetní závěrka a konsolidovaná účetní závěrka ověření auditem.

- (2) Ověření auditorem podléhá účetní závěrka i v případě, rozhoduje-li se podle ní o zvýšení nebo snížení nadačního kapitálu, nebo o přeměně nadace.

Zvýšení nadačního kapitálu

§ 342

- (1) Po schválení účetní závěrky může správní rada do jednoho roku ode dne, ke kterému byly zjištěny údaje, z nichž byla účetní závěrka sestavena, rozhodnout o rozmnožení nadační jistiny a zvýšení nadačního kapitálu,
- a) nebude-li zvýšení nadačního kapitálu vyšší než rozdíl mezi výši vlastních zdrojů financování majetku nadace vykazovaných v rozvaze na straně pasiv a nadačním kapitálem a
  - b) nebudou-li ke zvýšení nadačního kapitálu použity vlastní zdroje, které jsou účelově vázány a jejichž účel není nadace oprávněna měnit.
- (2) Rozhodnutí o rozmnožení nadační jistiny a zvýšení nadačního kapitálu obsahuje částku, o niž se nadační kapitál zvyšuje, a označení zdroje, z něhož se nadační kapitál zvyšuje, podle struktury vlastních zdrojů financování majetku nadace v účetní závěrce.
- (3) Zjistí-li nadace z jakékoliv následně sestavené účetní závěrky snížení vlastních zdrojů, vychází se při rozhodování o zvýšení nadačního kapitálu z této účetní závěrky.

§ 343

- (1) Zvyšuje-li nadace nadační kapitál o výši daru, jehož předmětem je věc způsobilá být vkladem do nadace, nesmí být rozsah zvýšení nadačního kapitálu vyšší než její zjištěná hodnota.

- (2) Rozhodnutí o zvýšení nadačního kapitálu obsahuje částku, o niž se nadační kapitál zvyšuje, a popis věci, o kterou se rozmnožuje nadační jistina, spolu s údajem o hodnotě věci i s uvedením způsobu, jak byla tato hodnota stanovena.

Snížení nadačního kapitálu

§ 344

- (1) Nezakazuje-li to nadační listina, může nadace snížit nadační kapitál zkrácením nadační jistiny, pokud to vyžaduje zájem na hospodárnějším naplňování jejího účelu. Snížit nadační kapitál lze nanejvýš o částku odpovídající pětině výše nadačního kapitálu v průběhu pěti let. Snížením nadačního kapitálu nelze přímo ani nepřímou krýt náklady správy nadace.
- (2) Rozhodnutí o snížení nadačního kapitálu obsahuje částku, o kterou se nadační kapitál snižuje, a důvod, ze kterého se snižuje.

§ 345

Zakazuje se snížit nadační kapitál na částku nižší než 500 000 Kč.

§ 346

Pozbude-li nadace některou část nadační jistiny nebo klesne-li podstatně její hodnota, nadace bez zbytečného odkladu nadační jistinu doplní; není-li to dobře možné, sníží v rozsahu odpovídajícím ztrátě nadační kapitál.

Společná ustanovení

§ 347

O zvýšení nebo o snížení nadačního kapitálu rozhoduje správní rada po předchozím souhlasu dozorčí rady.

§ 348

Zvýšení nebo snížení nadačního kapitálu nabývá účinky dnem zápisu do veřejného rejstříku.

Přidružený fond

§ 349

- (1) Smlouvou lze nadaci svěřit do správy jako přidružený fond majetek způsobilý být předmětem vkladu do nadace a pověřit nadaci k použití tohoto majetku k ujednanému účelu, souvisí-li s posláním nadace; použití nesmí spočívat v podpoře politické strany nebo politického hnutí.
- (2) Smlouva vyžaduje písemnou formu.

§ 350

Je-li ujednáno, že nadace bude spravovat přidružený fond pod zvláštním označením, musí označení obsahovat slova „přidružený fond“. Označení musí být uváděno současně s názvem nadace, která přidružený fond spravuje.

§ 351

Má se za to, že nadace vykonává prostou správu majetku v přidruženém fondu a že ji vykonává za úplatu ve výši, jaká se v obdobných případech obvykle vyžaduje.

§ 352

- (1) Z nakládání s přidruženým fondem vznikají práva a povinnosti jen spravující nadaci. Majetek v přidruženém fondu eviduje nadace odděleně od svého majetku.
- (2) Je-li nadace zrušena, naloží likvidátor s přidruženým fondem tak, aby jeho právní povaha a účel byly i nadále zachovány.

Nadační příspěvek

§ 353

- (1) Nadace nesmí poskytnout nadační příspěvek osobě, která je členem jejího orgánu nebo která je zaměstnancem nadace, ani osobě jim blízké.
- (2) Nejsou-li pro to důvody zvláštního zřetele hodné, vyvolané na straně zakladatele změnou okolností, nesmí nadace poskytnout nadační příspěvek svému zakladateli; jsou-li tu takové důvody, rozhodne správní rada po projednání s dozorčí radou nebo s revizorem. To platí i pro případ poskytnutí nadačního příspěvku osobě zakladateli blízké, ledaže nadace byla zřízena k podpoře osob zakladateli blízkých.

§ 354

Kdo přijal nadační příspěvek, může jej použít jen ve shodě s ujednanými podmínkami; nadaci na požádání prokáže, jak jej použil. Kdo použil nadační příspěvek v rozporu s ujednanými podmínkami, vrátí jej nadaci jako bezdůvodné obohacení.

§ 355

- (1) Nadace nesmí poskytnout nadační příspěvky, je-li výše vlastních zdrojů financování majetku nadace vykazovaných v rozvaze na straně pasiv nižší než výše nadačního

kapitálu upravená podle odstavce 2, nebo byla-li by nižší než upravená výše nadačního kapitálu v důsledku poskytnutí nadačních příspěvků.

- (2) K výši nadačního kapitálu se připočtou pro účely stanovené v odstavci 1
  - a) zvýšení nadačního kapitálu v důsledku přijetí nadačního kapitálu nebo rozhodnutí, i když ještě nebylo zapsáno do veřejného rejstříku, a
  - b) vlastní zdroje, které jsou účelově vázány a jejichž účel není nadace oprávněna měnit.
- (3) Ustanovení odstavců 1 a 2 se nepoužijí pro případ poskytování příspěvků z darů určených k tomuto účelu dárce.

§ 356

Osoba, která přijala v dobré víře nadační příspěvek poskytnutý v rozporu s § 355, není povinna jej vrátit.

§ 357

Náklady správy

Nadace účtuje odděleně o nadačních příspěvcích, o ostatních činnostech k naplnění účelu nadace a o nákladech na její správu.

Výroční zpráva

§ 358

- (1) Nadace sestaví výroční zprávu do konce šestého měsíce od uplynutí předcházejícího účetního období.
- (2) Výroční zpráva obsahuje účetní závěrku a přehled o veškeré činnosti nadace včetně zhodnocení této činnosti.
- (3) Ve výroční zprávě nadace uvede alespoň
  - a) přehled o vlastním majetku a závazcích,

- b) u jednotlivých nadačních darů přehled o osobách, které poskytly nadační dar v hodnotě vyšší než 10 000 Kč,
  - c) přehled o tom, jak byl majetek nadace použit,
  - d) přehled o osobách, kterým byl poskytnut nadační příspěvek v hodnotě vyšší než 10 000 Kč,
  - e) zhodnocení, zda nadace při svém hospodaření dodržela pravidla pro poskytování nadačních příspěvků podle § 353 až 356, a přehled nákladů na vlastní správu a
  - f) zhodnocení základních údajů roční účetní závěrky a zprávu auditora, je-li nadace povinna mít účetní závěrku ověřenou auditorem.
- (4) Vyjde-li po uveřejnění zprávy najevo skutečnost, která odůvodňuje opravu zprávy, nadace opravu bez zbytečného odkladu provede a uveřejní.

§ 359

- (1) Požádá-li o to dárce, nadace údaje o dárci ve výroční zprávě neuvede. Stejné právo má i příjemce nadačního příspěvku. Při poskytnutí nadačního příspěvku v hodnotě vyšší než 10 000 Kč, může žádat o zachování anonymity jen člověk, jenž dostal nadační příspěvek z humanitárních důvodů, zejména z důvodů zdravotních.
- (2) Nadace zachová anonymitu, doručí-li jí oprávněné osoby žádost před schválením výroční zprávy. Člověk, jenž dostal nadační příspěvek z humanitárních důvodů, však může uplatnit své právo na anonymitu kdykoli, jestliže jej nadace o jeho právu při poskytnutí příspěvku nepoučila; má se za to, že poučení nebylo dáno.

§ 360

- (1) Nadace výroční zprávu uveřejní do třiceti dnů od jejího schválení správní radou a zpřístupní ji také ve svém sídle.

Není-li nadace zřízena jako veřejně prospěšná, postačí zpřístupnit výroční zprávu v jejím sídle.

- (2) Neschválila-li správní rada výroční zprávu, uveřejní nadace výroční zprávu způsobem upraveným v odstavci 1 nejpozději do konce bezprostředně následujícího účetního období a uvede, že výroční zpráva nebyla schválena a z jakých důvodů.

§ 361

Každý může ve veřejném rejstříku do výroční zprávy nahlížet a činit si z ní výpisy, opisy nebo kopie. Stejné právo lze uplatnit také v sídle nadace.

Správní rada

§ 362

Správní rada je statutární orgán nadace; má alespoň tři členy.

§ 363

Neurčí-li nadační listina další omezení, není k členství ve správní radě způsobilá osoba, která

- a) je členem dozorčí rady nadace,
- b) je vůči nadaci v pracovním poměru, nebo
- c) není ve vztahu k účelu nadace bezúhonná.

§ 364

Neurčí-li nadační listina jiné funkční období člena správní rady, je pětileté. Nevyloučí-li to nadační listina, lze člena správní rady volit i opakovaně.

§ 365

- (1) Neurčí-li nadační listina něco jiného, volí a odvolává své členy správní rada sama.
- (2) Nadační listina může stanovit, že určitý počet členů správní rady musí být zvolen z kandidátů navržených správní radě osobami určenými nadační listinou, případně osobami určenými způsobem tam stanoveným.

§ 366

Nestanoví-li nadační listina další důvody, odvolá správní rada z funkce svého člena, který závažně nebo opakovaně porušil nadační listinu nebo statut, nebo který porušil zákon způsobem zjevně narušujícím pověst nadace. Neučiní-li tak do jednoho měsíce ode dne, kdy se o důvodu k odvolání dozvěděla, nejpozději však do šesti měsíců ode dne, kdy tento důvod vznikl, odvolá člena správní rady z funkce soud na návrh osoby, která osvědčí právní zájem; právo domáhat se odvolání člena správní rady zaniká, nebylo-li uplatněno do roka ode dne, kdy důvod k odvolání vznikl.

§ 367

- (1) Zanikne-li členství ve správní radě, zvolí správní rada nového člena do tří měsíců. Neučiní-li to, jmenuje nového člena správní rady soud na návrh dozorčí rady nebo na návrh osoby, která osvědčí právní zájem, na dobu, dokud správní rada nezvolí nového člena.
- (2) Soud jmenuje nového člena správní rady i bez návrhu, je-li správní rada pro pokles počtu svých členů neschopna usnést se na nové volbě.

Dozorčí rada

§ 368

- (1) Dozorčí rada je kontrolní a revizní orgán nadace; má alespoň tři členy.
- (2) Dozorčí rada musí být zřízena, dosahuje-li nadační kapitál výše alespoň desetkrát vyšší, než stanoví § 330 odst. 1.

§ 369

Neurčí-li nadační listina další omezení, není k členství v dozorčí radě způsobilá osoba, která

- a) je členem správní rady nebo likvidátorem,
- b) je vůči nadaci v pracovním poměru, nebo
- c) není ve vztahu k účelu nadace bezúhonná.

§ 370

- (1) Nesvěří-li nadační listina nebo v mezích jejího určení statut nadace dozorčí radě další působnost, dozorčí rada
  - a) dohlíží, zda správní rada vykonává působnost podle zákona a ve shodě s nadační listinou i statutem,
  - b) kontroluje plnění podmínek stanovených pro poskytování nadačních příspěvků,
  - c) upozorňuje správní radu na zjištěné nedostatky a podává návrhy na jejich odstranění,
  - d) kontroluje, jak je vedeno účetnictví a přezkoumává roční, mimořádnou a konsolidovanou účetní závěrku,
  - e) vyjadřuje se k výroční zprávě a
  - f) nejméně jedenkrát ročně podává správní radě v písemné formě zprávu o své kontrolní činnosti.
- (2) Dozorčí rada zastupuje nadaci proti členu správní rady, jakož i v každé záležitosti, kdy zájem členů správní rady odporuje zájmům nadace. Za tím účelem pověří dozorčí rada jednoho ze svých členů.

§ 371

- (1) Dozorčí rada svolá zasedání správní rady, pokud tak k návrhu dozorčí rady neučiní předseda správní rady.
- (2) V rozsahu působnosti dozorčí rady může její pověřený člen nahlížet do dokladů nadace a požadovat od členů dalších orgánů nadace nebo jejich zaměstnanců vysvětlení k jednotlivým záležitostem.

§ 372

Neurčí-li nadační listina něco jiného, volí a odvolává své členy dozorčí rada sama. Pro volbu a odvolání členů dozorčí rady a pro jejich funkční období platí obdobně ustanovení o správní radě.

Revizor

§ 373

- (1) Není-li zřízena dozorčí rada, vykonává její působnost revizor.
- (2) Nadační listina nebo statut nadace mohou stanovit, že funkci revizora bude vykonávat právnická osoba, jejíž předmět činnosti umožňuje výkon kontrolní a revizní činnosti, a že tuto funkci bude vykonávat i po neurčitou dobu.

§ 374

- (1) Pro způsobilost být revizorem platí obdobně § 369. Je-li revizorem právnická osoba, může vykonávat její práva a povinnosti spojená s funkcí revizora její zástupce, který splňuje podmínky podle věty první.
- (2) Neurčí-li nadační listina období kratší, je funkční období revizora pětileté. Revizora lze volit i opakovaně, pokud to nadační listina nevyloučí.

§ 375

- (1) Neurčí-li nadační listina jiný způsob, volí a odvolává revizora správní rada.
- (2) Neurčí-li nadační listina další důvody, odvolá správní rada revizora, který závažně nebo opakovaně porušil nadační listinu nebo statut, nebo který porušil zákon způsobem zjevně narušujícím pověst nadace. Neučiní-li tak do jednoho měsíce ode dne, kdy se o důvodu k odvolání dozvěděla, nejpozději však do šesti měsíců ode dne, kdy tento důvod vznikl, odvolá revizora soud na návrh osoby, která osvědčí právní zájem; právo domáhat se odvolání revizora zaniká, nebylo-li uplatněno do roka ode dne, kdy důvod k odvolání vznikl.

Zrušení nadace s likvidací

§ 376

Bylo-li dosaženo účelu, pro který byla nadace založena, je nadace zrušena a správní rada zvolí likvidátora.

§ 377

- (1) Soud zruší nadaci s likvidací na návrh osoby, která na tom má právní zájem, nebo i bez návrhu v případě, že
  - a) nadace vyvíjí činnost zakázanou v § 145 nebo jedná v rozporu s § 307,
  - b) se nadace stane neomezeně ručícím společníkem obchodní společnosti,
  - c) nadace závažně nebo opakovaně porušuje zákaz poskytovat nadační příspěvek osobě uvedené v § 353,
  - d) nadace neposkytuje nadační příspěvky déle než dva roky, aniž pro to má vážný důvod,
  - e) nadace nakládá s nadační jistinou v rozporu s § 339,

- f) se hodnota nadační jistiny sníží pod výši 500 000 Kč, a že tento stav trvá déle než jeden rok od konce účetního období, v němž k snížení hodnoty nadační jistiny došlo,
  - g) nadační jistina nepřináší žádný výnos po dobu delší než dva roky, nebo
  - h) není trvale možné, aby nadace nadále plnila svůj účel.
- (2) Tímto ustanovením není dotčen § 172.

§ 378

- (1) Likvidátor zpeněží likvidační podstatu v rozsahu nutném pro vyrovnání dluhů nadace. S likvidačním zůstatkem naloží podle nadační listiny.
- (2) Určí-li nadační listina veřejně prospěšné nadace, že má být likvidační zůstatek použit k jiným než veřejně prospěšným cílům, nepřihlíží se k tomu.

§ 379

- (1) Neurčí-li nadační listina, jak má být s likvidačním zůstatkem naloženo, nabídne jej likvidátor nadaci s obdobným účelem. Je-li však pro to vážný důvod, může správní rada rozhodnout, že se likvidační zůstatek přednostně nabídne obci, kraji nebo státu.
- (2) Není-li dobře možné nadaci s obdobným účelem likvidační zůstatek nabídnout, anebo je-li nabídka učiněná podle odstavce 1 odmítnuta, nabídne likvidátor likvidační zůstatek obci, na jejímž území má nadace sídlo. Nepřijme-li obec nabídku ani do dvou měsíců ode dne její účinnosti, nabývá likvidační zůstatek kraj, na jehož území má nadace sídlo.

§ 380

Získá-li likvidační zůstatek obec, kraj nebo stát, použije likvidační zůstatek jen k veřejně prospěšnému cíli.

§ 381

Obdržela-li nadace účelově vázané plnění z veřejného rozpočtu, ustanovení § 378 se nepoužije a likvidátor naloží s příslušnou částí likvidačního zůstatku podle rozhodnutí příslušného orgánu.

Přeměna nadace

§ 382

- (1) K přeměně nadace může dojít její fúzí sloučením s jinou nadací nebo s nadačním fondem, anebo změnou právní formy na nadační fond.
- (2) Nadaci lze sloučit s jinou nadací nebo s nadačním fondem, pokud to nadační listina nevyklučuje a zúčastněné osoby slouží témuž nebo obdobnému účelu. Při sloučení nadace s nadačním fondem musí být nástupnickou osobou nadace.

§ 383

- (1) Smlouva o sloučení obsahuje alespoň
  - a) údaje o názvu, sídle a identifikující údaj zúčastněných osob s uvedením, která z nich je zanikající a která nástupnická,
  - b) určení, v jaké struktuře přejímá nástupnická osoba složky vlastního kapitálu a cizího kapitálu zanikající osoby, jež nejsou závazkem,
  - c) výši nadačního kapitálu, je-li nástupnickou osobou nadace,
  - d) dohodu o změně statutu nástupnické osoby, dochází-li v důsledku sloučení k takové změně,
  - e) rozhodný den.
- (2) Slučují-li se nadace, je výše nadačního kapitálu podle odstavce 1 písm. c) dána součtem nadačních kapitálů slučova-

ných nadací. Při sloučení nadačního fondu s nadací jako nástupnickou osobou může být nadační kapitál zvýšen za podmínek uvedených v § 342; v takovém případě musí smlouva o sloučení obsahovat náležitosti uvedené v § 342 odst. 2.

- (3) Smlouva o sloučení vyžaduje formu veřejné listiny.

§ 384

- (1) Zúčastněné osoby si před uzavřením smlouvy o sloučení navzájem zpřístupní své účetnictví a poskytnou další informace a písemnosti potřebné pro posouzení právních a hospodářských důsledků sloučení.
- (2) Kdo se seznámí s údaji podle odstavce 1, zachová mlčenlivost o skutečnostech, které zákon zakazuje uveřejnit nebo jejichž prozrazení může zúčastněné osobě způsobit vážnou újmu.

§ 385

Dozorčí rady nebo revizoři zúčastněných osob přezkoumají účetnictví každé ze zúčastněných osob a sestaví zprávu o skutečnostech, které jsou předmětem jejich účetnictví včetně stanoviska k návrhu smlouvy o sloučení a k hospodářským důsledkům sloučení; zprávu lze sestavit i jako společnou pro všechny zúčastněné osoby.

§ 386

- (1) Je-li sestavena zpráva podle § 385, rozhodnou o sloučení správní rady zúčastněných osob. Zasedání správní rady musí být ohlášeno nejméně třicet dnů před jeho konáním; v této lhůtě se každému členu správní rady zpřístupní
- a) návrh smlouvy o sloučení,
  - b) má-li dojít v důsledku sloučení ke změně stanov nástupnické osoby, její stanov,

- c) účetní závěrky všech zúčastněných osob; je-li účetní závěrka sestavena z údajů ke dni, od něhož ke dni vyhotovení návrhu smlouvy o sloučení uplynulo více než šest měsíců, také mezitímní účetní závěrka příslušné osoby,
  - d) zahajovací rozvaha nástupnické osoby a
  - e) zpráva podle § 385.
- (2) Správní rada může návrh smlouvy o sloučení jen přijmout nebo odmítnout.
- (3) Svolá-li se zasedání správních rad zúčastněných osob jako společné, hlasují jednotlivé správní rady o návrhu smlouvy o sloučení odděleně. Pokud se však po schválení smlouvy volí členové orgánů nástupnické osoby, mohou správní rady zúčastněných osob rozhodnout, že budou o těchto členech hlasovat společně.

§ 387

- (1) Zúčastněné osoby zveřejní nejméně třicet dnů před zasedáním správní rady společné oznámení, v němž uvedou, jakých osob se sloučení týká a která z nich se stane nástupnickou osobou.
- (2) Přihlásí-li věřitel zúčastněné osoby pohledávku do šesti měsíců ode dne, kdy se zápis sloučení stal vůči němu účinným, má právo na dostatečnou jistotu, pokud prokáže, že se dobytnost pohledávky zhorší. Prokáže-li věřitel, že se v důsledku sloučení dobytnost pohledávky podstatným způsobem zhorší, má právo na dostatečnou jistotu ještě před zápisem rozdělení do veřejného rejstříku.

§ 388

Právo domáhat se neplatnosti smlouvy o sloučení má jen zúčastněná osoba, člen správní rady, člen dozorčí rady nebo revizor; toto právo zaniká, není-li návrh podán do tří měsíců ode dne, kdy se konalo zasedání správní rady.

§ 389

- (1) Návrh na zápis sloučení do veřejného rejstříku podávají společně všechny zúčastněné osoby; návrh podepíše také členové statutárního orgánu nástupnické osoby.
- (2) Na základě návrhu se provede zápis sloučení tak, že k těmto dni vymaže ve veřejném rejstříku zanikající osoby, poznamená, kdo je jejich právní nástupce, a u nástupnické osoby uvede den účinnosti sloučení a názvy, adresy sídla a identifikující údaje osob, které se s nástupnickou osobou sloučily, a případné další změny u nástupnické osoby, pokud v důsledku sloučení nastaly.

§ 390

- (1) Nepodají-li zúčastněné osoby návrh na zápis sloučení do šesti měsíců ode dne, kdy byla smlouva o sloučení uzavřena, může kterákoli z těch zúčastněných osob, která byla připravena návrh podat, od smlouvy odstoupit. Odstoupí-li od smlouvy i jen jedna strana, zanikají tím závazky všech stran, založené smlouvou.
- (2) Nepodají-li zúčastněné osoby návrh na zápis sloučení do jednoho roku ode dne, kdy byla smlouva o sloučení uzavřena, platí, že od smlouvy odstoupily všechny zúčastněné osoby.
- (3) Společně a nerozdílně se zúčastněnou osobou, která způsobila, že návrh na zápis sloučení nebyl podán včas, nahradí ostatním zúčastněným osobám škodu z toho vzniklou členové jejího statutárního orgánu vyjma těch, kteří prokáží, že vyvinuli dostatečné úsilí, aby návrh byl podán včas.

Změna právní formy nadace na nadační fond

§ 391

- (1) Připustí-li to nadační listina výslovně, může správní rada po předchozím vyjádření dozorčí rady nebo revizora rozhodnout o změně právní formy nadace na nadační fond, avšak jen pokud došlo ke snížení hodnoty nadační jistiny pod výši stanovenou v § 330 odst. 1 na dobu nikoli přechodnou.
- (2) Rozhodnutí o změně právní formy musí obsahovat
  - a) označení nadace názvem, sídlem a identifikujícím údajem,
  - b) název nadačního fondu po změně právní formy,
  - c) rozhodný den,
  - d) údaje o členech orgánů nadačního fondu, které se zapisují do veřejného rejstříku.
- (3) Rozhodnutí vyžaduje formu veřejné listiny.

§ 392

Rozhodnutí o změně právní formy nabývá účinnosti dnem zápisu do veřejného rejstříku.

§ 393

- (1) Nejméně třicet dnů před zasedáním správní rady nadace zveřejní oznámení o záměru přijmout rozhodnutí o změně právní formy.
- (2) Věřitel nadace, který přihlásí svou pohledávku do šesti měsíců ode dne, kdy se zápis změny právní formy stal účinným vůči třetím osobám, může žádat zajištění své pohledávky dostatečnou jistotou, jestliže se v důsledku změny právní formy její dobytnost zhorší. Prokáže-li věřitel, že se v důsledku změny právní formy dobytnost jeho pohledávky podstatným způsobem zhorší, náleží mu dostatečná jistota

ještě před zápisem změny právní formy do veřejného rejstříku.

Pododdíl 3 **Nadační fond**

§ 394

- (1) Zakladatel zakládá nadační fond k účelu užitečnému společensky nebo hospodářsky.
- (2) Název nadačního fondu musí obsahovat slova „nadační fond“.

§ 395

Nadační fond se zakládá zakládací listinou nebo pořízením pro případ smrti.

§ 396

- (1) Zakladatelské právní jednání obsahuje alespoň
  - a) název a sídlo nadačního fondu,
  - b) jméno zakladatele a jeho bydliště nebo sídlo,
  - c) vymezení účelu, pro který se nadační fond zakládá,
  - d) údaj o výši vkladu, popřípadě o jeho nepeněžitém předmětu,
  - e) počet členů správní rady i jména a bydliště jejich prvních členů a údaj, jakým způsobem členové správní rady za nadační fond jednají,
  - f) počet členů dozorčí rady i jména a bydliště jejich prvních členů, nebo jméno a bydliště prvního revizora,
  - g) určení správce vkladů a
  - h) podmínky pro poskytování příspěvků z majetku nadačního fondu nebo vymezení okruhu činností, jež nadační fond může vzhledem k svému účelu vykonávat.

- (2) Zakládá-li se nadační fond pořízením pro případ smrti a neurčí-li zakladatel ani způsob jmenování prvních členů správní a dozorčí rady, popřípadě prvního revizora, jmenuje je vykonavatel závěti; jinak je jmenuje soud na návrh osoby, která na tom osvědčí právní zájem.

§ 397

Vznik nadačního fondu

Nadační fond vzniká dnem zápisu do veřejného rejstříku.

§ 398

- (1) Majetek nadačního fondu tvoří soubor vzniklý z vkladů a darů, jejichž předmět nemusí splňovat předpoklad trvalého výnosu. Co je v majetku nadačního fondu, nelze zastavit, ani jinak použít k zajištění dluhu; k právnímu jednání, které tomu odporuje, se nepřihlíží.
- (2) Majetek nadačního fondu lze zcizit, je-li to v souladu s účelem nadačního fondu. Lze jej též použít k investici považované za obezřetnou.
- (3) Nadační fond nevytváří nadační jistinu ani nadační kapitál.

§ 399

- (1) Připustí-li to výslovně zakladatelské právní jednání, může správní rada rozhodnout po předchozím vyjádření dozorčí rady nebo revizora o změně právní formy nadačního fondu na nadaci. Rozhodnutí o změně právní formy musí obsahovat alespoň označení nadačního fondu názvem, sídlem a identifikujícím údajem a náležitosti stanovené pro nadační listinu.
- (2) Rozhodnutí vyžaduje formu veřejné listiny.

§ 400

- (1) Nejméně třicet dnů před zasedáním správní rady zveřejní nadační fond oznámení o záměru změnit právní formu.
- (2) Věřitel nadačního fondu, který přihlásí svou pohledávku do šesti měsíců ode dne, kdy se zápis změny stal účinným vůči třetím osobám, může žádat zajištění své pohledávky dostatečnou jistotou, zhorší-li se v důsledku změny právní formy dobytnost pohledávky. Prokáže-li věřitel, že se v důsledku změny právní formy dobytnost jeho pohledávky zhorší podstatným způsobem, náleží mu dostatečná jistota ještě před zápisem změny právní formy do veřejného rejstříku.

§ 401

- (1) Není-li trvale možné, aby nadační fond nadále plnil svůj účel, rozhodne správní rada o zrušení nadačního fondu s likvidací a zvolí likvidátora.
- (2) Neplní-li nadační fond účel, ke kterému byl zřízen, soud jej zruší na návrh osoby, která na tom osvědčí právní zájem, a nařídí jeho likvidaci.

Oddíl 4

Ústav

§ 402

Ústav je právnická osoba ustavená za účelem provozování činnosti užitečné společensky nebo hospodářsky s využitím své osobní a majetkové složky. Ústav provozuje činnost, jejíž výsledky jsou každému rovnocenně dostupné za podmínek předem stanovených.

§ 403

Provozuje-li ústav obchodní závod nebo jinou vedlejší činnost, nesmí být provoz na újmu jakosti, rozsahu a dostupnosti služeb poskytovaných v rámci hlavní činnosti ústavu. Zisk může ústav použít jen k podpoře činnosti, pro niž byl založen, a k úhradě nákladů na vlastní správu.

§ 404

Název ústavu

Název ústavu musí obsahovat slova „zapsaný ústav“, postačí však zkratka „z. ú.“

§ 405

Založení ústavu

- (1) Ústav se zakládá zakládací listinou nebo pořízením pro případ smrti. Zakladatelské právní jednání obsahuje alespoň
  - a) název ústavu a jeho sídlo,
  - b) účel ústavu vymezením předmětu jeho činnosti, popřípadě i předmět jeho podnikání,
  - c) údaj o výši vkladu, popřípadě o jeho nepeněžitém předmětu,
  - d) počet členů správní rady i jména a bydliště jejich prvních členů a
  - e) podrobnosti o vnitřní organizaci ústavu, nevyhradí-li se její úprava statutu ústavu.
- (2) Zřídí-li zakladatelské právní jednání dozorčí radu, uvedou se v něm počet členů dozorčí rady a jména i bydliště jejich prvních členů.

§ 406

- (1) O změnách zakladatelského právního jednání rozhoduje i za trvání ústavu zakladatel.

- (2) Není-li rozhodování zakladatele možné, nabývá jeho práva vůči ústavu osoba určená zakladatelským právním jednáním v rozsahu tam uvedeném, jinak je nabývá správní rada; v takovém případě se však k rozhodnutí správní rady o změně účelu ústavu nebo o jeho zrušení vyžaduje předchozí souhlas soudu.

§ 407

Vznik ústavu

Ústav vzniká zápisem do veřejného rejstříku.

§ 408

Ředitel

- (1) Ředitel je statutární orgán ústavu. Statut může pro tento orgán zvolit i jiné označení, pokud tím nevzbudí klamný dojem o jeho povaze.
- (2) Ředitel nemůže být členem správní rady a byla-li zřízena dozorčí rada nebo jiný orgán obdobné povahy, pak ani členem takového orgánu. Byla-li ředitelem zvolena osoba odsouzená za úmyslný trestný čin, nepřihlíží se k volbě.

Správní rada

§ 409

- (1) Neurčí-li zakladatelské právní jednání jiný způsob, jmenuje a odvolává členy správní rady zakladatel. Není-li to možné, volí a odvolává členy správní rady dozorčí rada, pokud byla zřízena; jinak správní rada volí a odvolává své členy sama.
- (2) Neurčí-li zakladatelské právní jednání jiné funkční období člena správní rady, je tříleté. Nevyloučí-li to zakladatelské právní jednání, lze člena správní rady volit i opakovaně; pokud však správní rada volí a odvolává své členy sama, lze

tutéž osobu opakovaně zvolit nanejvýš na dvě po sobě jdoucí funkční období.

- (3) Byla-li zřízena dozorčí rada, je členství ve správní radě a v dozorčí radě neslučitelné.

§ 410

Správní rada volí i odvolává ředitele, dohlíží na výkon jeho působnosti a rozhoduje o právních jednáních ústavu vůči řediteli; není-li určeno jinak, projevuje za ústav při těchto právních jednáních vůli předseda správní rady.

§ 411

- (1) Správní rada schvaluje rozpočet, řádnou a mimořádnou účetní závěrku a výroční zprávu ústavu.
- (2) Správní rada rozhoduje o zahájení provozu obchodního závodu nebo jiné vedlejší činnosti ústavu nebo o změně jejího předmětu, pokud zakladatelské právní jednání neurčí něco jiného.

§ 412

- (1) Neurčí-li zakladatelské právní jednání další omezení, uděluje správní rada předchozí souhlas k právnímu jednání, kterým ústav
- a) nabývá nebo pozbývá vlastnického práva k nemovité věci,
  - b) vlastní nemovitou věc zatěžuje,
  - c) nabývá nebo pozbývá právo autorské nebo průmyslové nebo
  - d) zakládá jinou právnickou osobu nebo se na takové osobě podílí vkladem.
- (2) Neurčí-li zakladatelské právní jednání něco jiného, uděluje správní rada předchozí souhlas i k právnímu jednání, kterým ústav nabývá nebo pozbývá vlastnické právo k movi-

té věci, jejíž hodnota je vyšší než hodnota zakázky malého rozsahu podle zákona upravujícího veřejné zakázky.

§ 413

Statut ústavu

- (1) Určí-li to zakladatelské právní jednání nebo je-li to účelné, vydá správní rada statut ústavu a upraví v něm vnitřní organizaci ústavu a podrobnosti o jeho činnosti.
- (2) Ústav statut uveřejní uložením do sbírky listin. Každý může ve veřejném rejstříku do statutu nahlížet a pořizovat si z něj výpisy, opisy nebo kopie. Stejné právo lze uplatnit také v sídle ústavu.

§ 414

Neurčí-li zakládací listina, že členům orgánů ústavu náleží za výkon funkce odměna a způsob jejího určení, platí, že řediteli náleží odměna obvyklá a má se za to, že funkce členů ostatních orgánů jsou čestné. V takovém případě určí výši odměny ředitele nebo způsob jejího určení správní rada.

§ 415

- (1) Ústav účtuje odděleně o nákladech a výnosech spojených s hlavním předmětem činnosti, s provozem obchodního závodu nebo jinou vedlejší činností a se správou ústavu.
- (2) Účetní závěrku ústavu ověřuje auditor, pokud mu to ukládá zakladatelské právní jednání nebo statut, anebo pokud výše čistého obrátu ústavu překročí deset milionů Kč. V těchto případech auditor ověřuje i výroční zprávu ústavu.

§ 416

Výroční zpráva

- (1) Výroční zpráva ústavu obsahuje kromě náležitostí stanovených jiným právním předpisem upravujícím účetnictví další

významnější údaje o činnosti a hospodaření ústavu, včetně výše plnění poskytnutých členům orgánů ústavu, a o případných změnách zakladatelského právního jednání nebo změnách členství v orgánech ústavu.

- (2) Neurčí-li zakladatelské právní jednání i další způsob uveřejnění, uveřejní ústav výroční zprávu nejpozději do šesti měsíců po skončení účetního období uložení do sbírky listin. Každý může ve veřejném rejstříku do statutu nahlížet a pořizovat si z něj výpisy, opisy nebo kopie.

§ 417

Nenaplnuje-li ústav dlouhodobě svůj účel, zruší jej soud na návrh osoby, která osvědčí právní zájem.

§ 418

V ostatním se na právní poměry ústavu použijí obdobně ustanovení o nadaci; nepoužijí se však ustanovení o nadační jistině a nadačním kapitálu.

Díl 4

Spotřebitel

§ 419

Spotřebitelem je každý člověk, který mimo rámec své podnikatelské činnosti nebo mimo rámec samostatného výkonu svého povolání uzavírá smlouvu s podnikatelem nebo s ním jinak jedná.

Díl 5

Podnikatel

§ 420

- (1) Kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele.
- (2) Pro účely ochrany spotřebitele a pro účely § 1963 se za podnikatele považuje také každá osoba, která uzavírá smlouvy související s vlastní obchodní, výrobní nebo obdobnou činností či při samostatném výkonu svého povolání, popřípadě osoba, která jedná jménem nebo na účet podnikatele.

§ 421

- (1) Za podnikatele se považuje osoba zapsaná v obchodním rejstříku. Za jakých podmínek se osoby zapisují do obchodního rejstříku, stanoví jiný zákon.
- (2) Má se za to, že podnikatelem je osoba, která má k podnikání živnostenské nebo jiné oprávnění podle jiného zákona.

§ 422

Podnikatel, který nemá obchodní firmu, právně jedná při svém podnikání pod vlastním jménem; připojí-li k němu dodatky charakterizující blíže jeho osobu nebo obchodní závod, nesmí být klamavé.

Obchodní firma

§ 423

- (1) Obchodní firma je jméno, pod kterým je podnikatel zapsán do obchodního rejstříku. Podnikatel nesmí mít víc obchodních firem.
- (2) Ochrana práv k obchodní firmě náleží tomu, kdo ji po právu použil poprvé. Kdo byl dotčen ve svém právu k obchodní firmě, má stejná práva jako při ochraně před nekalou soutěží.

§ 424

Obchodní firma nesmí být zaměnitelná s jinou obchodní firmou ani nesmí působit klamavě.

§ 425

- (1) Člověk se zapíše do obchodního rejstříku pod obchodní firmou tvořenou zpravidla jeho jménem. Změní-li se jeho jméno, může používat v obchodní firmě i nadále své dřívější jméno; změnu jména však uveřejní.
- (2) Zapíše-li se člověk do obchodního rejstříku pod jinou obchodní firmou než pod svým jménem, musí být zřejmé, že nejde o obchodní firmu právnické osoby.

§ 426

Je-li více obchodních závodů několika podnikatelů spojeno do podnikatelského seskupení, mohou jejich jména nebo obchodní firmy obsahovat shodné prvky; veřejnost však musí být schopna je odlišit.

§ 427

- (1) Kdo nabude obchodní firmu, má právo ji používat, pokud k tomu má souhlas svého předchůdce nebo jeho právního

nástupce; vyžaduje se však, aby k obchodní firmě připojil údaj vyjadřující právní nástupnictví.

- (2) Při přeměně právnické osoby přejde obchodní firma na právního nástupce, pokud s tím souhlasí; souhlas jiné osoby se nevyžaduje. Má-li právnická osoba více právních nástupců a neurčí-li se, na kterého z nich obchodní firma přechází, nepřejde obchodní firma na žádného z nich.

§ 428

Odvolat souhlas s užitím svého jména v obchodní firmě právnické osoby má právo ten, kdo k tomu má tak závažný důvod, že po něm nelze spravedlivě požadovat, aby jeho jméno bylo v obchodní firmě využíváno; takovým důvodem může být zejména změna převažující povahy podnikání právnické osoby nebo změna vlastnické struktury obchodní korporace. Za těchto podmínek má právo odvolat souhlas i právní nástupce osoby, která souhlas udělila.

§ 429

Sídlo podnikatele

- (1) Sídlo podnikatele se určí adresou zapsanou ve veřejném rejstříku. Nezapíše-li se fyzická osoba jako podnikatel do veřejného rejstříku, je jeho sídlem místo, kde má hlavní obchodní závod, popřípadě kde má bydliště.
- (2) Uvádí-li podnikatel jako své sídlo jiné místo než své sídlo skutečné, může se každý dovolat i jeho skutečného sídla. Proti tomu, kdo se dovolá sídla podnikatele zapsaného ve veřejném rejstříku, nemůže podnikatel namítat, že má skutečné sídlo v jiném místě.

Zastoupení podnikatele

§ 430

- (1) Pověřili-li podnikatel někoho při provozu obchodního závodu určitou činností, zastupuje tato osoba podnikatele ve všech jednáních, k nimž při této činnosti obvykle dochází.
- (2) Podnikatele zavazuje i jednání jiné osoby v jeho provozovně, pokud byla třetí osoba v dobré víře, že jednající osoba je k jednání oprávněna.

§ 431

Překročí-li zástupce podnikatele zástupčí oprávnění, podnikatele právní jednání zavazuje; to neplatí, věděla-li třetí osoba o překročení nebo musela-li o něm vědět vzhledem k okolnostem případu.

§ 432

Zákaz konkurence

- (1) Osoba, která vystupuje jako podnikatelův zástupce při provozu obchodního závodu, nesmí bez souhlasu podnikatele činit na vlastní nebo cizí účet nic, co spadá do oboru obchodního závodu. Stane-li se tak, může se podnikatel domáhat, aby se jeho zástupce takového jednání zdržel.
- (2) Jednal-li zástupce na vlastní účet, může se podnikatel domáhat, aby zástupcovo jednání bylo prohlášeno za učiněné na jeho účet. Jednal-li zástupce na cizí účet, může se podnikatel domáhat, aby mu bylo postoupeno právo na odměnu nebo aby mu byla vydána odměna již poskytnutá. Tato práva zanikají, pokud nebyla uplatněna do tří měsíců ode dne, kdy se podnikatel o jednání dozvěděl, nejpozději však rok ode dne, kdy k jednání došlo.
- (3) Namísto práva podle odstavce 2 může podnikatel požadovat náhradu škody; to však jen tehdy, měl-li a mohl zástupce

vědět, že svou činností podnikatele poškozuje. Měl-li a mohl vědět také ten, v jehož prospěch podnikatelův zástupce nedovoleně jednal, že jde o činnost poškozující podnikatele, je povinen k náhradě škody také on.

§ 433

- (1) Kdo jako podnikatel vystupuje vůči dalším osobám v hospodářském styku, nesmí svou kvalitu odborníka ani své hospodářské postavení zneužít k vytváření nebo k využití závislosti slabší strany a k dosažení zřejmé a nedůvodné nerovnováhy ve vzájemných právech a povinnostech stran.
- (2) Má se za to, že slabší stranou je vždy osoba, která vůči podnikateli v hospodářském styku vystupuje mimo souvislost s vlastním podnikáním.

§ 434

Dá-li podnikatel veřejnosti najevo, ve kterém místě podniká, umožní veřejnosti vstupovat s ním v tomto místě do právního styku v určené provozní době; jinak v době obvyklé.

§ 435

- (1) Každý podnikatel musí uvádět na obchodních listinách a v rámci informací zpřístupňovaných veřejnosti prostřednictvím dálkového přístupu své jméno a sídlo. Podnikatel zapsaný v obchodním rejstříku uvede na obchodní listině též údaj o tomto zápisu včetně oddílu a vložky; podnikatel zapsaný v jiném veřejném rejstříku uvede údaj o svém zápisu do tohoto rejstříku; podnikatel nezapsaný ve veřejném rejstříku uvede údaj o svém zápisu do jiné evidence. Byl-li podnikateli přidělen identifikující údaj, uvede i ten.
- (2) Na listině podle odstavce 1 lze uvést i další údaje, nejsou-li způsobily vyvolat klamavý dojem.

Konec ukázky

Máte-li zájem o získání kompletního **nového Občanského zákoníku zdarma**, navštivte stránku <http://www.eknihy-ebook.cz/zdarma/novy-obcansky-zakonik-2014.php>.